

DREAM

Fremskrivning af
familiekarakteristika og
boligefterspørgslen i danske
kommuner - Vordingborg

Maj 2017

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	3
2	DEN DEMOGRAFISKE UDVIKLING	5
2.1	Befolkning.....	5
2.2	Fødte og døde	7
2.3	Indvandring og udvandring	8
2.4	Til- og fraflytning	9
2.5	Familiestruktur	15
3	BEFOLKNINGENS UDDANNELSESLEVELY	18
4	ARBEJDSMARKEDET	23
5	UDVIKLINGEN I BOLIGFTERSØRGSLEN	32
5.1	Boligtype.....	33
5.2	Boligart	36
5.3	Boligstørrelse.....	37
5.4	Bystørrelse.....	38
6	MARGINALEKSPERIMENTER	40
6.1	Øget tilflytning af højt uddannede.....	42
6.2	Øget tilflytning af pensionister.....	49
6.3	Øget tilflytning af LO-familier	55
6.4	Indvandrere bliver boende.....	62
7	KONKLUSION	70
8	REFERENCER.....	73
9	APPENDIKS.....	74

1 Indledning

I det følgende præsenteres for Vordingborg Kommune forventningen frem mod år 2040 til udviklingen i befolkningens størrelse, alderssammensætning, familiestruktur, uddannelsesniveau samt tilhørsforhold til arbejdsmarkedet. Ændringer i disse forhold er af afgørende betydning for bolig efterspørgslen, hvorfor forventningen til udviklingen i det samlede boligbehov og dets underliggende karakteristika som type, størrelse og beliggenhed også betragtes. Relationen mellem de karakteristika, der kendetegner den i kommunen bosiddende befolkning og befolkningens boligpræferencer belyses desuden i fire forskellige marginaleksperimenter, i hvilke udvalgte adfærdsmønstre korrigeres. Eksperimenterne har primært til formål at illustrere, hvorledes ændrede adfærdsmønstre selv på kort eller mellemlangt sigt kan dæmpe eller øge de negative økonomiske konsekvenser, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Fremskrivningen er såvel som marginaleksperimenterne udført ved anvendelse af DREAMS mikrosimulationsmodel SMILE 3.0.

Befolkningen i Vordingborg Kommune ventes i grundforløbet at stige fra 45.700 personer i 2013 til knap 47.500 personer i 2040. Befolkningstilvæksten i fremskrivningen skyldes en positiv nettoindvandring til kommunen og en positiv nettotilflytning, som dog i nogen grad trækkes ned på grund af et fødselsunderskud¹. Fremadrettet ventes restlevetiden forsat at øges, hvilket sammen med befolkningens aldring giver anledning til, at personer ældre end 67 år på sigt skønnes at udgøre en større andel af den bosiddende befolkning i Vordingborg Kommune.

Den demografiske udvikling ventes fremadrettet at give finansieringsudfordringer, som i nogen grad modvirkes af en ændring i befolkningens uddannelsesniveau og arbejdsmarkedstilknytning. Som i resten af landet ventes uddannelsesniveaut at forbedres i fremskrivningen, hvilket primært skyldes, at de yngre generationer, som erstatter de ældre generationer, generelt er bedre uddannet. Således øges andelen af befolkningen med en videregående uddannelse. Det stigende uddannelsesniveau bidrager til, at erhvervsdeltagelsen og beskæftigelsestilbøjeligheden for personer under 50 år opretholdes. Forøgelsen af beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen for de 16-67-årige gennem fremskrivningen skal dog primært henføres til en øget erhvervsdeltagelse for de 60-67-årige, der er motiveret af Tilbageføringsreformen.

Familiestrukturen ventes at ændre sig i retning mod, at en voksende andel af befolkningen vil udgøres af enlige som følge af ændrede levemønstre og flere ældre. Den voksende befolkning, befolkningens aldring og den ændrede familiestruktur vil øge bolig efterspørgslen. Her ventes særligt en større efterspørgsel på private udlejningsboliger og almene boliger, typisk rækkehuse og etageboliger. Samtidig vil en større andel af efterspørgslen end tidligere rette sig mod lidt mindre boliger beliggende i byer med mellem 1.000 og 9.999 indbyggere.

Mikrosimulationsmodellen SMILE 3.0 er beskrevet i Hansen og Markeprand (2015), mens datagrundlaget og det metodiske fundament yderligere er belyst i Hansen, Stephensen og Kristensen (2013). Disse rapporter uddyber centrale antagelser såsom anvendt estimationsperiode og arten af de forklarende variable, der er inddraget i estimationerne. Kendskab til det metodiske grundlag er dog ikke en forudsætning for udbytte af de nedenfor præsenterede resultater.

¹ Dvs. at antallet af fødte er lavere end antallet af døde.

Det anbefales dog, at man rådfører sig med retningslinjerne for fortolkning af modellens resultater i kapitel 2 i Hansen og Markeprand (2015). Heri forklares bl.a. hvorfor resultatet af Danmarks Statistiks regionale befolkningsfremskrivningsmodel ikke kan forventes at kunne genfindes i en fremskrivning udført med SMILE. Endvidere understreges det, at der i SMILE er tale om en videreførelse af strukturel adfærd, hvorfor den senest kendte historiske udvikling ikke vil afspejle sig i de nærmeste fremskrivningsår. Centralt skal det fremhæves, at den forventede udvikling i boligstrukturen alene afspejler befolkningens efterspørgsel efter bestemte boligkarakteristika i fravær af udbudsbegrænsninger. Fremskrivningerne indebærer således ikke en vurdering af udbuddet af boliger, hvilket bl.a. ville fordre kendskab til kommunens strategi vedrørende nyopførelser, udstykning og omlægning af eksisterende erhvervsgrunde til andre formål. En vurdering af, hvorledes den eksisterende boligmasse afvikles gradvist i takt med stigende boligalder, er heller ikke inddraget. Eksistensen af et egentligt boligmarked kræver, at der indarbejdes en prisdynamik, der etablerer et realistisk forhold mellem udbud og efterspørgsel, hvilket ligger udenfor den nuværende modelramme.

Befolkningens uddannelsesadfærd i SMILE var tidligere opdelt på landsdele, men er nu ændret, så den er nuanceret på kommuneniveau. Således tillades nu variation inden for en landsdel i tilbøjeligheden til at påbegynde en uddannelse. Befolkningens uddannelsesniveau påvirker befolkningens arbejdsmarkedstilknytning, hvorfor nuanceringen af uddannelsesadfærden skønnes at bidrage til en mere retvisende vurdering af befolkningens deltagelsespotentiale i de enkelte kommuner. Modellen har yderligere undergået et eftersyn. Her er mindre uregelmæssigheder i bl.a. den fremtidige boligstruktur søgt oprettet. Derfor vil fremskrivningsresultater i nogen grad afvige fra indholdet i Hansen og Markeprand (2015). Modellens overordnede rammer er herudover uændrede. Således tager fremskrivningen fortsat udgangspunkt i familie- og boligstrukturen i år 2013, mens estimerede adfærdsmønstre er baseret på årene forud herfor.

I kapitel 2 beskrives den demografiske udvikling i Vordingborg Kommune, hvilket indebærer en beskrivelse af den historiske og fremskrevne udvikling i befolkningen, antallet af fødte og døde, ind- og udvandring, til- og fraflytning samt i familiestrukturen. I kapitel 3 beskrives forventningerne til den fremtidige udvikling i befolkningens uddannelsesniveau, mens forventningen til den fremtidige udvikling i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet beskrives i kapitel 0. I kapitel 5 beskrives forventningerne til efterspørgslen efter boliger fordelt på udvalgte karakteristika, mens kapitel 6 er tilegnet en beskrivelse af resultaterne af fire marginaleksperimenter, i hvilke den grundlæggende adfærd korrigeres. En konklusion følger i kapitel 0.

2 Den demografiske udvikling

Befolkningens udvikling og sammensætning på alder og oprindelse fastlægges på nationalt plan på baggrund af ind- og udvandring samt antallet af fødte og døde. De samme hændelser påvirker udviklingen i befolkningen på kommunalt niveau, men herudover indregnes effekten af flytninger på tværs af kommunegrænser. Flytninger inden for de enkelte kommuner indregnes også i fremskrivningen, fordi det er med til at ændre boligefterspørgslens struktur – eksempelvis om efterspørgslen på lejeboliger stiger til fordel for ejerboliger. I dette kapitel redegøres der først for den samlede befolkningsudvikling og efterfølgende for udviklingen i de underliggende komponenter, der bestemmer den, dvs. fødte og døde, ind- og udvandrede samt til- og fraflyttede. Udviklingen i Vordingborg Kommune sammenholdes med udviklingen i henholdsvis Landsdel Sydvestsjælland og på landsplan, hvor det vurderes relevant.

2.1 Befolkning

I de historiske år 2000 til 2008 er udviklingen i Vordingborg Kommune kendetegnet ved en positiv befolkningsvækst, mens der er en negativ tilvækst i perioden fra 2008 til 2013, jf. Figur 2.1. Samlet stiger kommunens indbyggerantal gennem denne periode fra et niveau på omkring 45.300 personer til ca. 45.500 personer. Det svarer til en samlet vækst på 0,3 pct. eller en gennemsnitlig årlig vækst på ca. 0,02 pct. I fremskrivningen fra 2013 til 2040 ventes befolkningen at stige til et niveau på knap 47.500 personer, hvilket svarer til en samlet vækst på 4,6 pct. og en gennemsnitlig årlig vækst på 0,2 pct. Til sammenligning er de årlige gennemsnitlige vækstrater for perioderne 2000 til 2013 og 2013 til 2040 henholdsvis 0,2 pct. og 0,03 pct. i Landsdel Sydvestsjælland og 0,4 pct. og 0,3 pct. i hele landet. Befolkningstilvæksten i Vordingborg Kommune er således lidt højere sammenholdt med landsdelen Sydvestsjælland, men lavere end i hele landet sammenholdt med både i perioden fra 2000-2013 og perioden fra 2013-2040.

Figur 2.1. Udvikling i befolkningen, Vordingborg Kommune

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

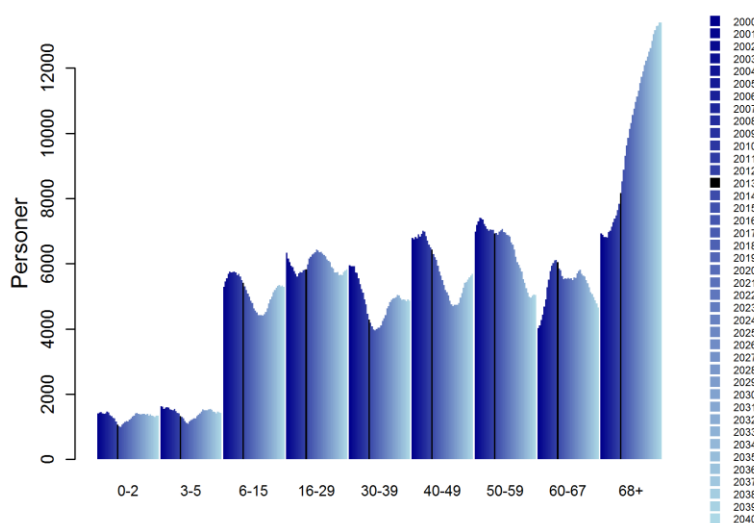
Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Den historiske udvikling i befolkningstilvæksten i Vordingborg Kommune er forklaret ved en gennemsnitlig positiv nettoindvandring og en generelt positiv nettotilflytning i perioden fra 2000 til 2013, som i nogen grad trækkes ned af et fødselsunderskud. I fremskrivningen ventes der generelt et fødselsunderskud, en positiv nettoindvandring og en positiv nettotilflytning. Samlet giver udviklingen i disse tre komponenter anledning til, at befolkningen fortsætter med at vokse i fremskrivningsperioden.

Opgjort på alder skyldes den historiske befolkningstilvækst primært en stigning i antallet af personer i 60 års alderen og opefter, jf. Figur 2.2. I fremskrivningsårene ventes antallet af personer i alderen 30-39 år og antallet af personer ældre end 67 år at vokse, mens der bliver færre i aldersgruppen 40-67 år. Udviklingen i de ældste aldersklasser er foranlediget af et generelt fald i dødeligheden kombineret med, at flere personer gradvist indtræder i aldersgruppen over 67 år.

Den historiske udvikling i en aldersklasse bliver typisk gengivet i fremskrivningen i den umiddelbare ældre aldersklasse. Eksempelvis ses det historiske fald i antallet af personer i aldersgruppen 30-39 år tydeligt gengivet i den fremtidige forventning til antallet af personer i alderen 40-49 år. Disse demografiske ekkoeffekter er mest udprægede, såfremt aldersklassen kun i mindre grad er påvirket af bevægelser på tværs af kommunegrænser, hvilket som det senere skal blive klart, netop er tilfældet for de 40-49-årige.

Figur 2.2. Befolkningen i Vordingborg Kommune fordelt på aldersintervaller, 2000-2040

Anm.: Den sorte markering angiver det sidste historiske år, her 2013.

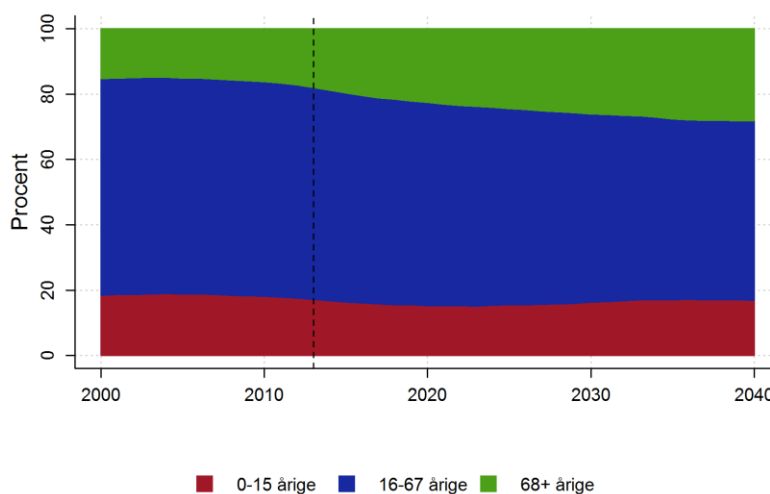
Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.3 viser den relative andel af befolkningen fordelt på tre aldersgrupper: børn (0-15 år), personer i den erhvervsaktive alder (16-67 år) og personer, som primært er tilbagetrukket fra arbejdsmarkedet (68+ år)². I Vordingborg Kommune vil andelen af personer i den erhvervsaktive alder falde fremadrettet fra et niveau på ca. 64,9 pct. i 2013 til godt 62,2 pct. i 2020 og til 57,4 pct. i

² Velfærdsaftalen fra 2006 og Tilbagetrækningsreformen fra 2011 løfter gradvist folkepensionsalderen til 67 år frem mod 2022. Herefter levetidsindekseres pensionsalderen, så den følger levetiden for en 60-årig. Pensionsalderen forventes således, at være 68 år i 2030, 69 år i 2035 og 70 år i 2040, jf. DREAM (2014).

2040. Samtidig ventes andelen af ældre over 67 år at vokse fra 18 pct. i 2013 til 22,5 pct. i 2020 og 29,5 pct. i 2040. Andelen af børn falder på kort sigt fra 17,2 pct. i 2013 til 15,3 pct. i 2020, men stiger herefter til et niveau på omkring 17,7 pct. frem mod 2040. Kombinationen af færre personer i den erhvervsaktive alder og flere personer, der er i en alder, hvor størstedelen har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, kan bidrage til at øge kommunens finansieringsudfordringer på sigt.

Figur 2.3. Aldersfordeling i procent for Vordingborg Kommune

Anm.: Den sorte markering angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.2 Fødte og døde

Fertiliteten (antal levendefødte barn pr. kvinde) har de seneste år været aftagende på nationalt plan, hvilket kombineret med antallet af kvinder i den fertile alder (14-48 år)³ har givet anledning til et faldende antal fødte. I Vordingborg har fertiliteten været omtrent konstant i perioden fra 2000 til 2011, men dykker mærkbart i 2012. Fremadrettet ventes fertiliteten at stige til niveauet fra før 2012.

Antallet af fødte har været svagt faldende siden 2000, men ventes at stige igen i fremskrivningen, jf. Figur 2.4. I fremskrivningen ventes antallet af fødte i gennemsnit være på lidt over 400 om året. Samtidig ventes antallet af kvinder i den fertile alder bosiddende i Vordingborg Kommune at være relativt konstant og falder beskedent fra et niveau på omkring 8.400 personer i 2013 til ca. 8.300 personer i 2040. Størstedelen af faldet i antallet af kvinder i den fertile alder ventes dog at være kvinder over 36 år, hvor fertiliteten er dalende. Antallet af kvinder mellem 14 og 36 år, ventes omvendt at stige svagt, hvilket forklarer, at antallet af fødte i kommunen ventes at være relativt stabilt til stigende i fremskrivningen.

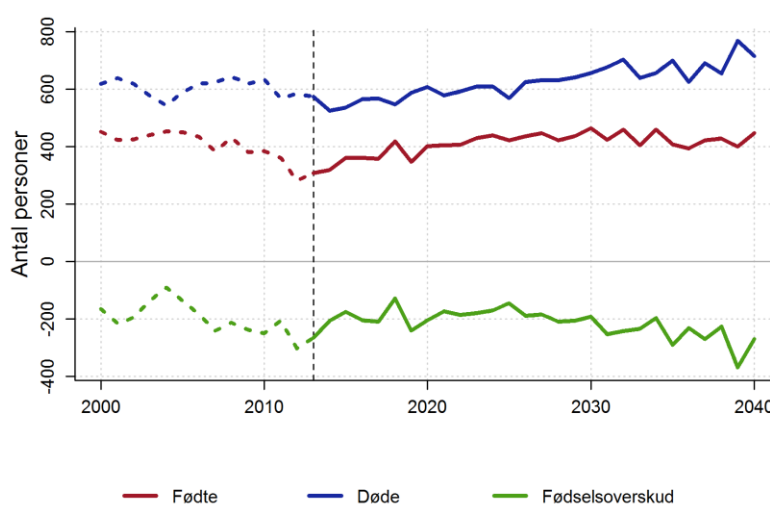
Fra 2000 til 2013 har antallet af døde i Vordingborg Kommune ligget på et højere niveau end antallet af fødte. Antallet af døde ventes at forblive større end antallet af fødte i fremskrivningen, selvom

³ Opgjort primo året.

antallet af fødte stiger svagt gennem fremskrivningen. Det skyldes, at befolkningen i Vordingborg Kommune generelt bliver ældre, hvilket resulterer i et svagt voksende antal døde, jf. Figur 2.4.

I de historiske år fra 2000 til 2012 ligger antallet af døde i gennemsnit 42 pct. højere end antallet af fødte hvert år i Vordingborg Kommune. Til sammenligning er antallet af døde 22 pct. højere end antallet af fødte, når Landsdel Sydvestsjælland betragtes over samme periode, mens der omvendt er 15 pct. flere fødte end døde, når hele Danmark betragtes. I fremskrivningsårene fra 2013 til 2039 ventes antallet af døde i Vordingborg Kommune i gennemsnit at være 53 pct. højere end antallet af fødte, mens dette tal er 33 pct. i Landsdel Sydvestsjælland i samme periode. På landsplan ventes antallet af fødte i fremskrivningen at være 15 pct. højere end antallet af døde, som det også var tilfældet i den historiske periode.

Figur 2.4. Antal fødte, døde og fødselsoverskud, personer

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012. Antallet af fødte og dødsfald på kommuneniveau i 2013 er fremskrevne niveauer, men data for året indgår i estimationen af henholdsvis nationale fertilitetsrater og døds sandsynligheder på kommuneniveau.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.3 Indvandring og udvandring

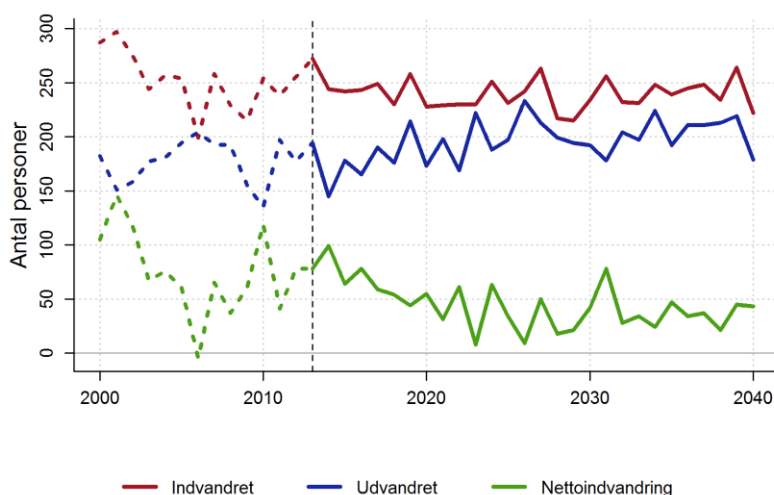
Figur 2.5 viser udviklingen i ind- og udvandringen i Vordingborg Kommune. Historisk er udviklingen i indvandringen præget af store udsving, hvilket tydeliggør vanskeligheden i at skønne over den fremadrettet. Den samlede nationale bruttoindvandring afspejler niveauet i Befolkningsfremskrivning 2014⁴. Indvandringens fordeling på kommuner afspejler den historiske fordeling fra 2010-2012. Således indregnes der i fremskrivningen ikke et evt. skift som følge af eksempelvis ændrede flygtningekvoter. Eftersom det overordnede indvandningsniveau er forankret i Befolkningsfremskrivning 2014, er de seneste års høje indvandring af personer med flygtninge- og familiesammenføringsbaggrund heller ikke taget i betragtning.

⁴ Danmark Statistik og DREAM laver hvert år en samordnet befolkningsfremskrivning for Danmark. Se yderligere information på Danmarks Statistiks hjemmeside:

<http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/befolkningsfremskrivning-for-danmark>

Udvandringen har historisk været lavere end indvandringen, hvilket har givet anledning til en positiv nettoindvandring. Denne tendens forventes at fortsætte, idet såvel ind- som udvandringen ventes at variere omkring de historiske niveauer. Indvandringen forventes i gennemsnit at være på godt 240 personer om året, mens udvandringen i gennemsnit ventes at være på knap 200 personer om året, jf. Figur 2.5. Som følge heraf skønnes nettoindvandringen at fluktuere omkring et niveau på godt 40 personer frem mod år 2040, hvilket er lidt lavere end det historiske niveau.

Figur 2.5. Udvandring, bruttoindvandring og nettoindvandring

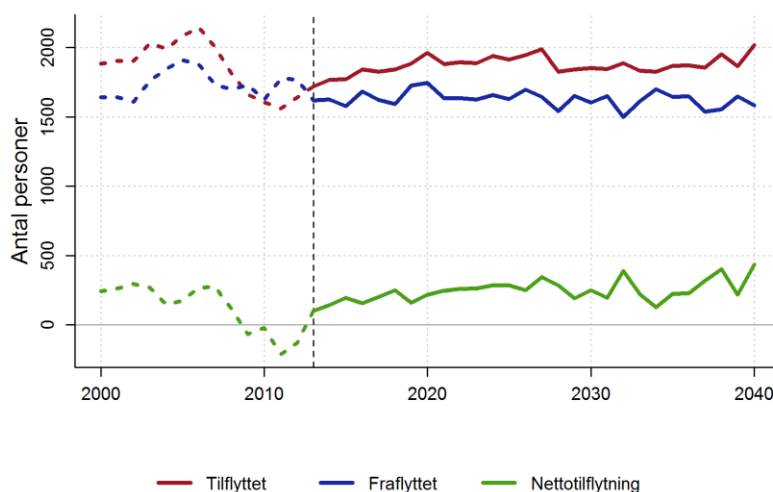
Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012. Antallet af indvandrede og udvandrede på kommuneniveau i 2013 er fremskrevne niveauer, men data for året indgår i estimationen af henholdsvis indvandringens sammensætning på køn og oprindelse og af udvandringssandsynligheden.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.4 Til- og fraflytning

Tilflytningen til Vordingborg Kommune har historisk været højere end fraflytningen i størstedelen af den historiske periode, så der i gennemsnit har været en positiv tilflytning på ca. 120 personer om året i perioden fra 2000 til 2012. I fremskrivningen ventes tilflytningen til Vordingborg Kommune stadig at ligge på et lidt højere niveau end fraflytningen, hvilket resulterer i en nettotilflytning på i gennemsnit ca. 230 personer om året, jf. Figur 2.6.

Figur 2.6. Til- og fraflytning samt nettotilflytning

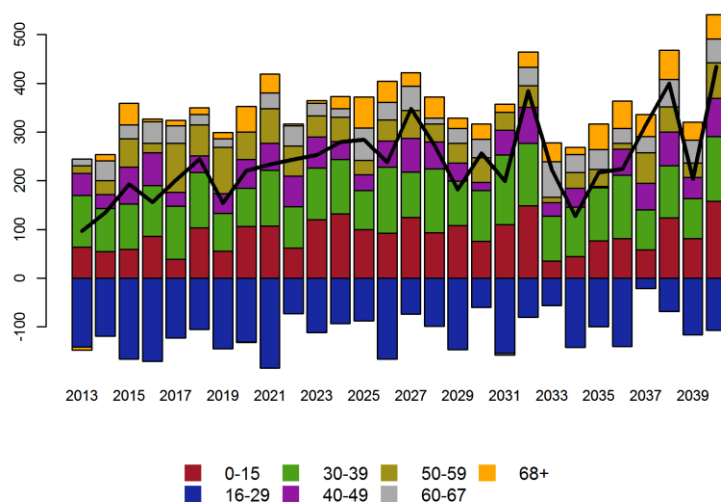

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.7 viser forventningen til antallet af nettotilflytninger opgjort på aldersgrupper. Heraf fremgår det, at der typisk ventes en større fra- end tilflytning af unge i alderen 16-29 år, mens det omvendte er tilfældet, når børn og personer i alderen 30 år og opefter betragtes. Flyttetilbøjeligheden både indenfor og på tværs af kommunegrænser aftager med alderen⁵.

Figur 2.7. Nettotilflytning opdelt på udvalgte aldersgrupper i Vordingborg Kommune, antal personer

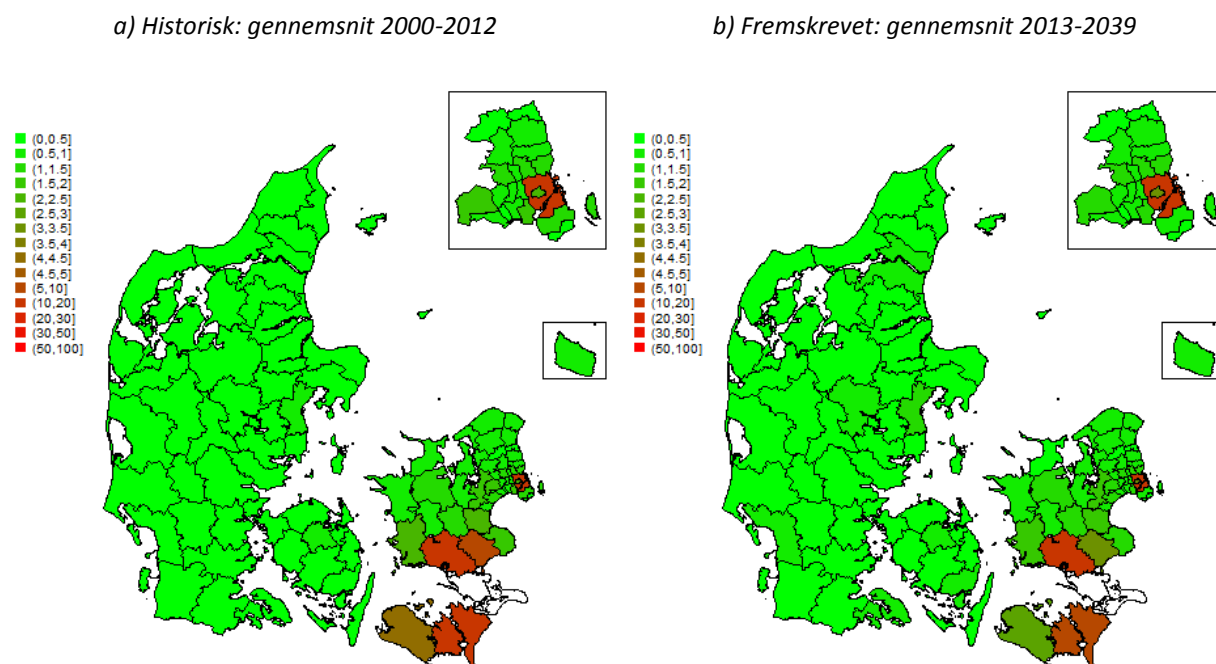
Anm.: Den sorte linje viser den samlede nettotilflytning.

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

⁵ Se evt. Hansen & Markeprand (2015), s. 58, figur 3.33.

Figur 2.8a og Figur 2.8b illustrerer, hvor tilflytterne til Vordingborg Kommune typisk kommer fra såvel historisk som fremskrevet. I begge figurer er Vordingborg Kommune markeret med hvidt. Jo mere rødlig farven er på en given kommune, des større er koncentrationen af tilflyttere til Vordingborg Kommune fra den pågældende kommune. Koncentrationen er opgjort som den gennemsnitlige årlige andel af personer, der tilflytter Vordingborg Kommune over henholdsvis den historiske periode og fremskrivningsperioden. Størstedelen af tilflytterne kommer historisk fra de nærliggende kommuner og Københavns Kommune. Det ventes de også at gøre fremadrettet.

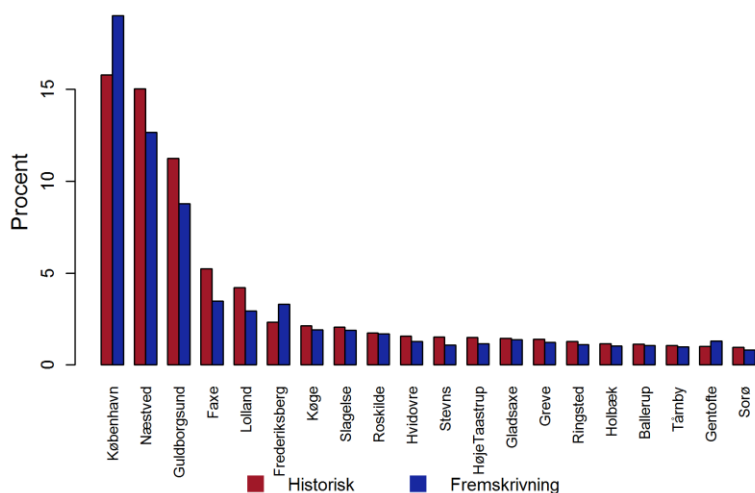
Figur 2.8. Koncentration af tilflyttere fra andre kommuner til Vordingborg Kommune, pct.

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

I gennemsnit stammer den historiske tilflytning til Vordingborg Kommune primært fra henholdsvis Københavns (15,8 pct.), Næstved (15 pct.), Guldborgsund (11,2 pct.), Faxe (5,2 pct.) og Lolland Kommune (4,2 pct.), jf. Figur 2.8 og Figur 2.9. I fremskrivningen forventes fortsat, at de 20 historisk dominerende kommuner, vil tegne sig for en betragtelig andel af den samlede tilflytning, så det overordnede tilflytningsmønster bevares i fremskrivningen. Fordelingen forventes dog at ændres en smule i fremskrivningen, så der kommer flere tilflyttere fra kommuner med større byer (Københavns og Frederiksberg Kommune).

Figur 2.9. Gennemsnitlig historisk og fremskrevet andel af samtlige flytninger til Vordingborg Kommune fordelt på de 20 historisk dominerende fraflytningskommuner

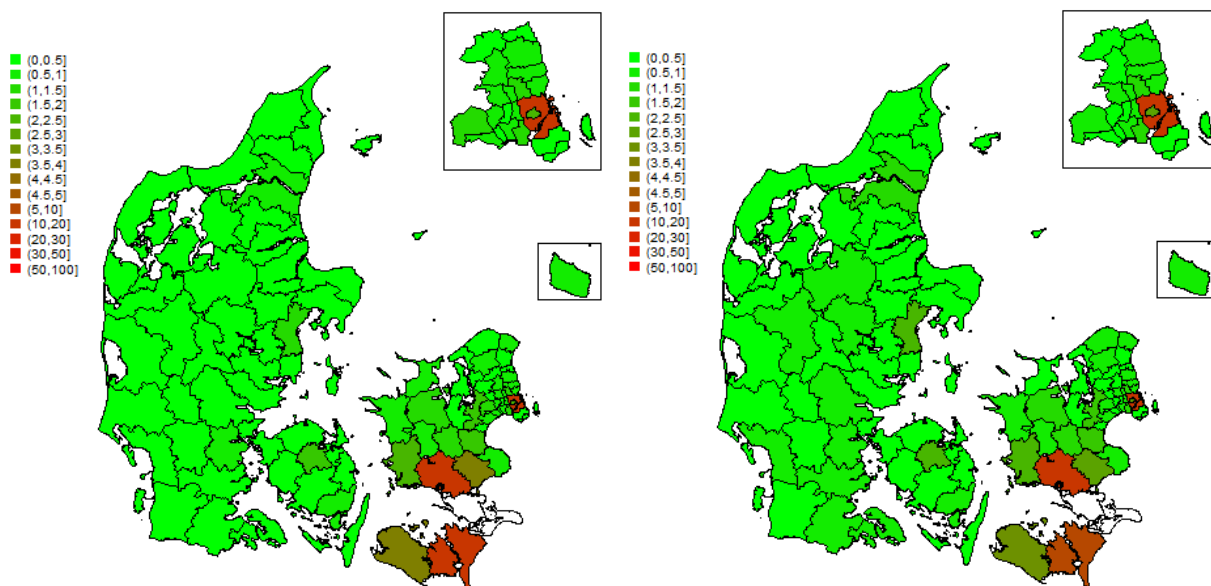
Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.10a og Figur 2.10b illustrerer, hvor personer fra Vordingborg Kommune flytter hen henholdsvis historisk og fremskrevet. Både historisk og i fremskrivningen er det de nærliggende kommuner samt Københavns Kommune, som aftager størstedelen af fraflytterne fra Vordingborg Kommune.

Figur 2.10. Koncentration af fraflyttere fra Vordingborg Kommune fordelt på tilflytningskommuner

a) Historisk: gennemsnit 2000-2012

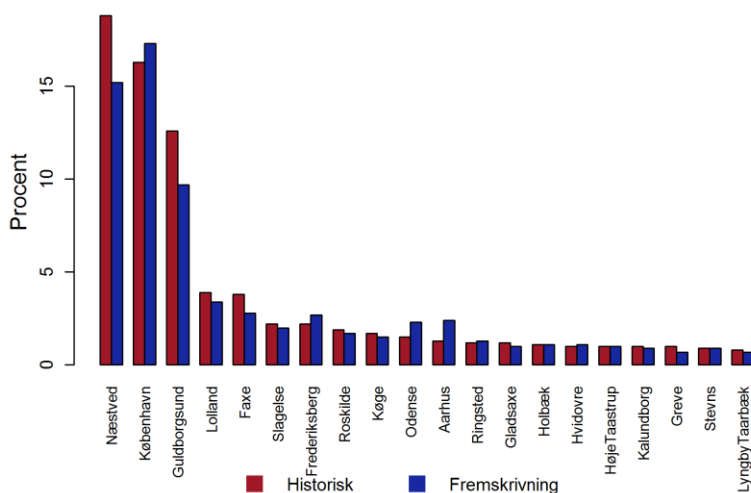
b) Fremskrevet: gennemsnit 2013-2039

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Næstved, København og Guldborgsund er de tre kommuner, som historisk aftager den største andel af fraflyttere fra Vordingborg Kommune, jf. Figur 2.11. De samme tre kommuner vil også være ophav til den største andel af tilflyttere til Vordingborg Kommune fremadrettet.

Figur 2.11. Gennemsnitlig historisk og fremskrevet andel af samtlige flytninger fra Vordingborg Kommune fordelt på de 20 historisk dominerende tilflytningskommuner

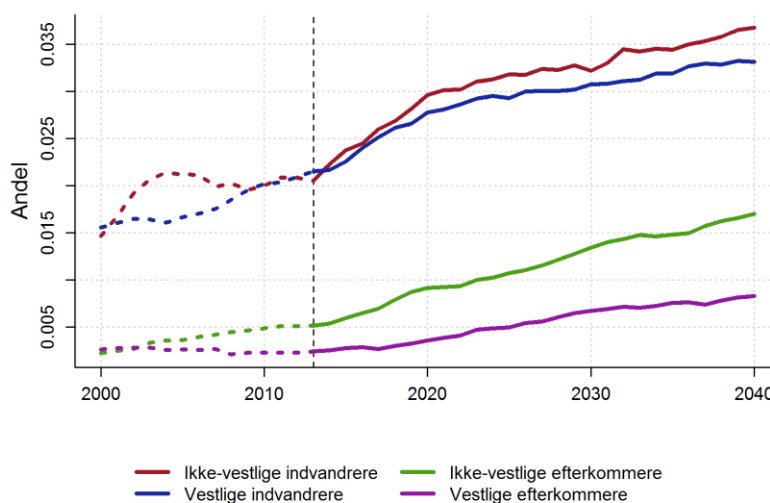

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Historisk er gennemsnitligt 18,8 pct. af fraflytningen rettet mod Næstved Kommune, mens henholdsvis 16,3, 12,6 pct. og 3,9 pct. af de fraflyttende gennemsnitligt er flyttet til Københavns, Guldborgsund og Lolland Kommune. I fremskrivningen ventes en mindre andel af fraflytterne at flytte til Næstved, Guldborgsund og Lolland, sammenholdt med den historiske periode, mens flere vælger at flytte til Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune. De kommuner, der modtog flest fraflyttere fra Vordingborg Kommune historisk, ventes overordnet også at gøre det fremadrettet.

Til- og fraflytningen vil sammen med ind- og udvandringen give anledning til en relativt beskeden ændring i den etniske sammensætning i Vordingborg Kommune, jf. Figur 2.12 og Tabel 2.1. Tabel 2.1 viser udviklingen i andelen af indvandrere og efterkommere fordelt på vestlige og ikke-vestlige lande som andel af hele befolkningen i Vordingborg Kommune, Landsdel Sydvestsjælland og i hele landet. Andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ventes at stige over tid. Samlet er andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere lidt lavere eller på niveau med gennemsnittet for Landsdelen Sydvestsjælland, som igen er en del lavere end gennemsnittet for hele landet. Dette mønster ventes også at gøre sig gældende fremadrettet.

Figur 2.12. Udvikling vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, andel af den samlede befolkning i kommunen

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Tabel 2.1 Udvikling i andelen personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Vordingborg, Sydvestsjælland og hele landet

	2013	2020	2040
Dansk oprindelse			
Vordingborg	95	93	90,5
Sydvestsjælland	93,5	92	89
Hele landet	89,3	87,2	83,5
Ikke-vestlige indvandrere			
Vordingborg	2,1	3	3,7
Sydvestsjælland	3,1	3,7	4,6
Hele landet	4,8	5,4	6,3
Vestlige indvandrere			
Vordingborg	2,2	2,8	3,3
Sydvestsjælland	1,9	2,4	3,2
Hele landet	3,4	4,2	5,2
Ikke-vestlige efterkommere			
Vordingborg	0,5	0,9	1,7
Sydvestsjælland	1,3	1,6	2,3
Hele landet	2,2	2,6	3,6
Vestlige efterkommere			
Vordingborg	0,2	0,4	0,8
Sydvestsjælland	0,2	0,3	0,9
Hele landet	0,4	0,6	1,4

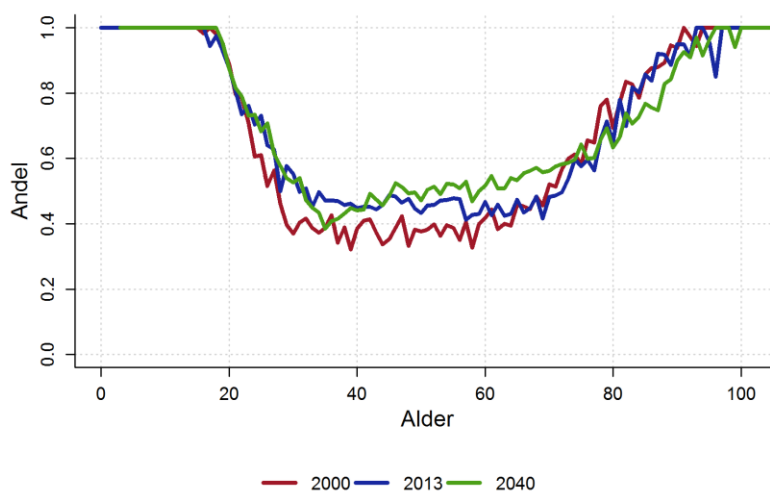
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

2.5 Familiestruktur

På landsplan stiger antallet af enlige familier, mens antallet af par er stabilt omkring det nuværende niveau.⁶ Det stigende antal enlige familier har flere forklaringer. Dels har unge et længere uddannelsesforløb end tidligere og venter med at danne par og stifte familie, og dels er tilværelsen som enlig i højere grad mulig på grund af stigende velstand. For ældre over 67 år skyldes tilværelsen som enlig typisk dødsfald af den ene person i en parfamilie, hvilket betyder, at en større andel af ældre familier udgøres af enlige. Dette modvirkes dog i nogen grad af, at par fremadrettet forventes at leve længere tid sammen, da forskellen mellem mænd og kvinders forventede middellevetid⁷ i højere grad udlignes.

Den ændrede familiestruktur i Vordingborg Kommune afspejles i Figur 2.13, der viser enliges andel af det samlede antal familier fordelt på alder i henholdsvis 2000, 2013 og 2040. I forhold til år 2000 er tendensen både i 2013 og 2040, at andelen af familier med enlige vil være højere indtil familien opnår en alder⁸ i midten af 60'erne til midten af 70'erne. Herefter er der relativt færre, der lever som enlige i 2013 og 2040 sammenholdt med billedet i 2000, hvilket tilskrives den ovenfor omtalte udvikling i det indbyrdes forhold mellem mænds og kvinders forventede levealder. Det samme mønster gør sig gældende på landsplan⁹.

Figur 2.13. Enliges andel af det samlede antal familier fordelt på alder i Vordingborg Kommune, udvalgte år

Anm.: Enlige omfatter både enlige med og uden børn. Alder for en parfamilie opgøres som gennemsnittet af alderen for de to voksne familiemedlemmer.

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

⁶ Kapitel 4.7 i Hansen og Markeprand (2015, pp. 97-100) og kapitel 4.2 i Hansen, Stephensen og Kristensen (2013, pp. 97-104) redegør uddybende for udviklingen i familiestrukturen på landsplan.

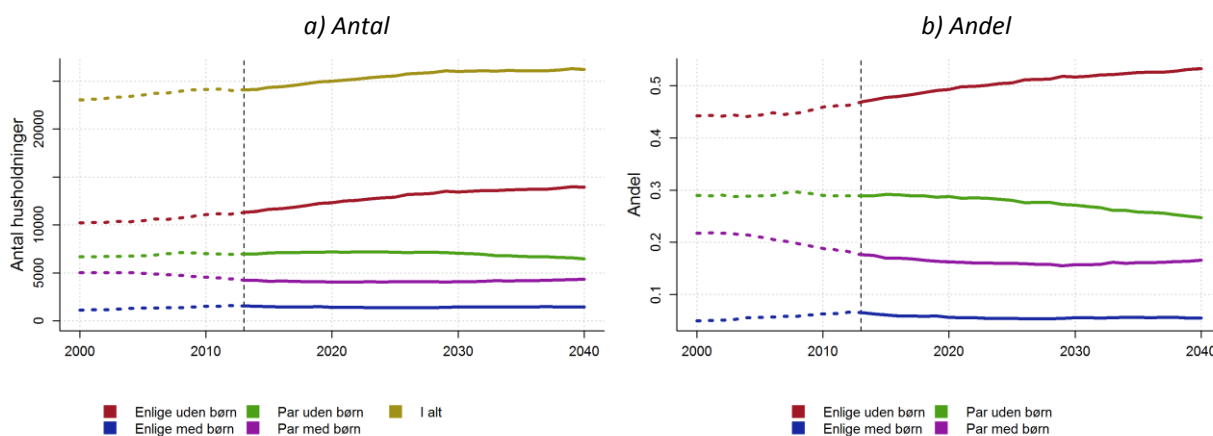
⁷ Kvinders middellevetid er højere end mændenes i Danmark, se evt. figur 4.7 i Hansen og Markeprand (2015)

⁸ Familiens alder er defineret ved gennemsnitsalderen af de voksne i husstanden.

⁹ Se Figur 4.20 i Hansen og Markeprand (2015)

Det samlede antal af familier bosiddende i Vordingborg Kommune var ca. 24.100 i 2013. Frem mod år 2040 forventes befolkningsudviklingen at give anledning til, at antallet af familier øges til omkring 26.200. Ændringen er stort set entydigt forklaret ved et større antal af enlige familier uden børn, jf. Figur 2.14. Antallet af par henholdsvis med og uden børn i Vordingborg Kommune er relativt stabilt historisk dog med et fald i antallet af par med børn fra 5.000 til 4.200 i perioden fra 2000 til 2013, og en mindre stigning i antallet af par uden børn fra ca. 6.700 til 7.000 i samme periode. Endelig stiger antallet af enlige med børn historisk fra omkring 1.100 til 1.600 i perioden fra 2000 til 2013. I fremskrivningen ventes antallet af disse tre familietyper at ligge relativt stabilt omkring det historiske niveau, dog så antallet af par med børn ventes at stige til 4.300, par uden børn falder til 6.500 og enlige med børn falder til 1.400. Antallet af enlige er historisk steget fra 10.200 til 11.300 i perioden fra 2000 til 2013 og ventes at stige til et niveau på 14.000 i 2040.

Figur 2.14. Udviklingen i familiestrukturen 2000-2040, Vordingborg Kommune, antal familier

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Betegnelsen "uden børn" henviser til, at familien ikke har hjemmeboende børn.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

I Tabel 2.2 fremgår udviklingen i familiestrukturen opgjort på andele for de fire familietyper *enlige uden børn*, *enlige med børn*, *par med børn* og *par uden børn* for henholdsvis Vordingborg Kommune, Landsdel Sydvestsjælland og hele landet. I basisåret 2013 er andelen af enlige familier i Vordingborg Kommune 53,5 pct., hvilket er omtrent det samme som i hele landet (53,6 pct.), men lidt højere sammenholdt med Landsdel Sydvestsjælland (51,7 pct.). Frem mod 2040 stiger andelen af enlige i Vordingborg Kommune og i Landsdel Sydvestsjælland til henholdsvis 58,8 pct. og 57,7 pct., mens andelen af enlige på landsplan stiger til 58,2 pct.

Tabel 2.2. Udvikling i familiestruktur opgjort på andele, procent

	2013	2020	2040
Vordingborg			
Enlige uden børn	46,9	49,3	53,3
Enlige med børn	6,5	5,6	5,5
Par uden børn	28,9	28,8	24,7
Par med børn	17,6	16,2	16,5
Sydvestsjælland			
Enlige uden børn	45	47,9	52,1
Enlige med børn	6,7	5,7	5,6
Par uden børn	28,5	28,6	25,2
Par med børn	19,9	17,8	17,1
Hele landet			
Enlige uden børn	47,3	49,6	52,1
Enlige med børn	6,3	5,9	6,1
Par uden børn	25,6	25,4	23
Par med børn	20,9	19,1	18,8

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

3 Befolkningens uddannelsesniveau

I SMILE opdeles befolkningen på højst fuldførte og igangværende uddannelse i henhold til UNI-C's kategorisering, der fremgår af Tabel 3.1.

Tabel 3.1. Oversigt over uddannelseskategorier

<i>Uddannelseskategori</i>	<i>Gruppering</i>
Ukendt	
Grundskole (til og med 9. klasse)	Grundskole
10. klasse	
Almengymnasial uddannelse	Gymnasial uddannelse
Erhvervsgymnasial uddannelse	
Erhvervsfaglig uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse
Kort videregående uddannelse	Kort videregående uddannelse (KVU)
Professionsbachelor	
Mellemlang videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse (MVU)
Universitetsbachelor	
Udelt kandidatuddannelse	
Delt kandidatuddannelse	
Ph.d.	Lang videregående uddannelse (LVU)
Masteruddannelse	

Anm.: I tabellen er uddannelseskategorierne opsat i stigende orden.

Kilde: Tabel 3.1 i Hansen og Markeprand (2015) samt Uni-C's uddannelsesgruppering på hovedgrupper.

For at kunne sammenfatte udviklingen i befolkningens uddannelsesniveau konstrueres et uddannelsesindeks. Til beregning af uddannelsesindekset fordeles befolkningen på uddannelsesgrupperingen i højre søjle i Tabel 3.1. Hver af disse uddannelser tildeles en vægt som angivet i Tabel 3.2. Uddannelsesindekset beregnes ved at summere over de relative andele af befolkningen fordelt på uddannelseskategorierne, hvor disse andele er ganget med vægtene i Tabel 3.2.

Tabel 3.2. Vægtning af uddannelse i uddannelsesindeks

<i>Uddannelse</i>	Grundskole	Gymnasial	Erhv. faglig	KVU	MVU	LVU
<i>Vægt</i>	0	1	2	3	4	5

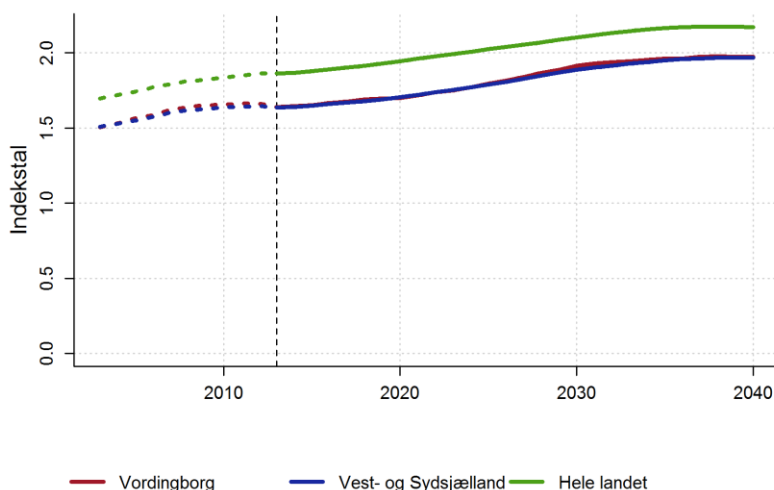
Anm.: Vægtene i denne tabel er en rettelse i forhold til tabel 5.1. i Hansen og Markeprand (2015). I beregningen af uddannelsesindekset i Hansen og Markeprand (2015) anvendes også heltal som vægte i uddannelsesindekset til trods for, at de er angivet i femtedele.

Kilde: Hansen og Markeprand (2015).

Figur 3.1 viser udviklingen i uddannelsesindekset i Vordingborg Kommune, Landsdelen Sydvestsjælland og hele landet for befolkningen i alderen 16-67 år. Både historisk og i

fremskrivningsårene er uddannelsesniveaet sammenfattet ved uddannelsesindekset lavere end for hele landet, men på niveau med Landsdelen Sydvestsjælland. Uddannelsesniveaet ventes at stige i fremskrivningen både i Vordingborg Kommune, Landsdel Sydvestsjælland og i hele landet.

Figur 3.1. Udvikling i uddannelsesindeks i Vordingborg Kommune, Sydvestsjælland og hele landet, 16-67 år

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Uddannelsesfordelingen i Vordingborg Kommune og Landsdel Sydvestsjælland er relativt ensartet både i 2013 og i fremskrivningsårene, jf. Tabel 3.3. Sammenholdt med hele landet er der relativt færre i Vordingborg Kommune, som opnår en lang videregående uddannelse, mens der omvendt er relativt flere, der opnår en erhvervsuddannelse relativt til hele landet både i udgangsåret og i fremskrivningsårene, jf. Tabel 3.3. Dette mønster fastholdes også i fremskrivningen, selvom andelen af erhvervsuddannede falder, mens andelen med en lang videregående uddannelse stiger både i Vordingborg Kommune og på landsplan. I udgangsåret er der flere relativt til hele landet, der højst opnår en grundskoleuddannelse, mens der er relativt færre, der opnår en gymnasial uddannelse. Dette udligner sig i fremskrivningen, hvor andelen af personer, der højst opnår en grundskoleuddannelse, falder i Vordingborg kommune, mens andelen af personer med en gymnasial uddannelse stiger til et niveau tæt på landsgennemsnittet.

Tabel 3.3. Befolkningen opdelt på højest fuldførte uddannelse, 16-67 år, procent

	2013	2020	2040
Grundskole			
Vordingborg	36,2	33,9	29,3
Sydvestsjælland	35,6	33	29,5
Hele landet	31,5	30,4	28,9
Gymnasial uddannelse			
Vordingborg	5,5	7,8	9,2
Sydvestsjælland	5,8	8,4	9,3
Hele landet	9,2	10,3	9,9
Erhvervsfaglig uddannelse			
Vordingborg	36,6	34,6	29,5
Sydvestsjælland	37,7	35,4	29,3
Hele landet	31,5	28,8	22,8
KVU			
Vordingborg	4,1	4,3	5,1
Sydvestsjælland	4,4	4,8	5,1
Hele landet	4,8	4,9	4,8
MVU			
Vordingborg	14,2	15,1	18,4
Sydvestsjælland	13,2	14,3	18,3
Hele landet	15,3	16,1	18,7
LVU			
Vordingborg	3,5	4,2	8,5
Sydvestsjælland	3,3	4,2	8,5
Hele landet	7,7	9,6	14,8

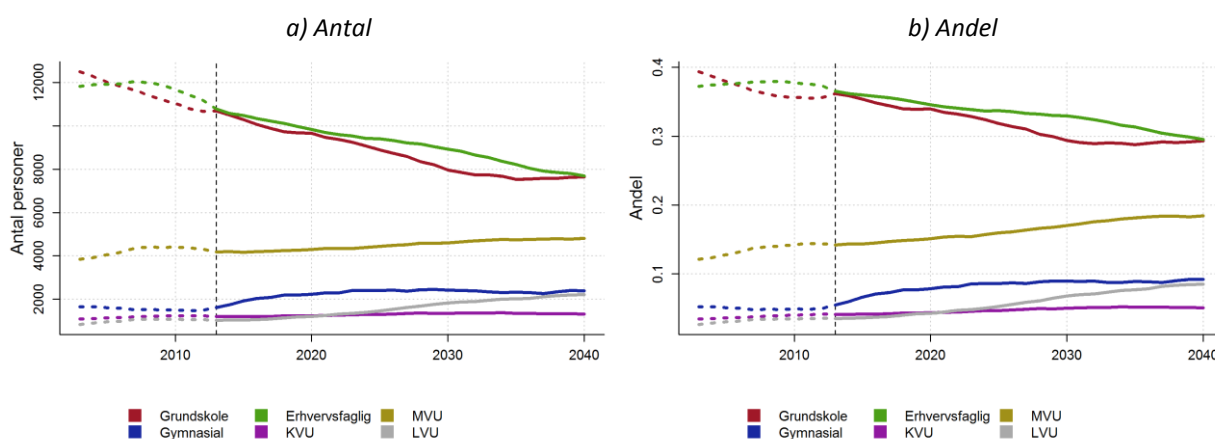
Kilde: Egne beregninger på SMILE

Figur 3.2 viser forventningen til udviklingen i henholdsvis antallet og andelen af personer i alderen 16-67 år fordelt på højest fuldførte uddannelse i Vordingborg Kommune. Det forventes, at antallet og andelen af personer med en gymnasial uddannelse eller en videregående uddannelse vil øges fremadrettet, mens personer, der højst har fuldført en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse, ventes at falde både som andel og i antal. Ændringen i befolkningens uddannelsesbaggrund skyldes, at de nyere generationer, som generelt har længere uddannelser, erstatter ældre generationer, der typisk har en kortere uddannelse. Endvidere har tilbøjeligheden til at starte på en videregående uddannelse historisk været stigende på landsplan.

I fremskrivningen ventes en positiv nettotilflytning af personer med en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse, mens der overvejende forventes en nettofraflytning af personer med en grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse, jf. Figur 3.3. Tendensen er således konsistent med opgørelsen af nettotilflytningen fordelt på alder i Figur 2.7 og tilsiger, at fraflytning af unge med en gymnasial uddannelse typisk er forbundet med, at de unge starter på højere uddannelse i en anden kommune. Der er endvidere en udpræget tendens til, at befolkningen næsten 20 år efter

færdiggørelsen af grundskolen vil være bosiddende i samme landsdel eller kommune, hvor grundskolen afsluttedes¹⁰. Selvom der i starten af livsforløbet sker en fraflytning, vil der altså være en tendens til, at de pågældende flytter tilbage til ophavskommunen efter kortere eller længere tids ophold i andre kommuner. Tendensen afhænger af oprindelseskommune, tilflytningskommuner og ikke mindst tid siden fraflytning fra oprindelseskommunen. Mønstret er konsistent med en positiv nettotilflytning af personer med et højere uddannelsesniveau. I øvrigt gælder på landsplan, at flyttetilbøjeligheden på tværs af kommunegrænser er stigende i uddannelsesniveaet og i graden af tilknytning til arbejdsmarkedet¹¹. Dette tilsiger dog ikke i sig selv, at nettotilflytningen af højt uddannede er positiv.

Figur 3.2. Antal personer opdelt på højest fuldførte uddannelse i Vordingborg Kommune, 16-67 år

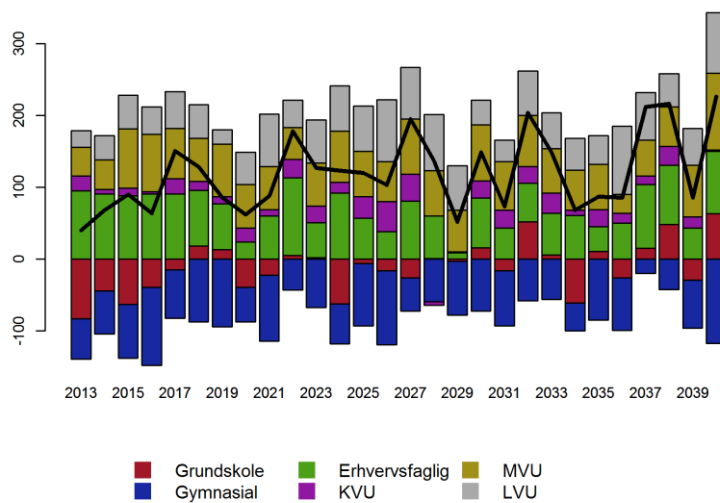
Anm.: Grundskole indeholder både ukendte, grundskole og tiende klasse; Gymnasial er almen og erhvervgymnasial uddannelse; kortere videregående uddannelser (KVVU) er med varighed på mellem 2 og 3 år; mellemlang videregående uddannelser (MVU) indeholder professions- og universitetsbachelor. Lang videregående uddannelse (LVU) indeholder universitetskandidater, ph.d.-uddannelser og Master-uddannelser. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

¹⁰ Momentum (2014).

¹¹ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.34.

Figur 3.3. Forventet nettotilflytning opdelt på højest fuldførte uddannelse i Vordingborg Kommune, antal personer, 16-67 år

Anm.: Nettotilflytningen er antallet af personer der flytter bopæl til kommunen fratrukket antallet af personer der flytter bopæl fra kommunen.

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

4 Arbejdsmarkedet

I dette afsnit sammenlignes den historiske og fremskrevne udvikling i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning. Udviklingen kan dels opgøres i *niveauet* for arbejdsmarkedstilknytningen og dels i den *relative andel* af en given population i forskellige arbejdsmarkedskategorier. Niveauet er centralt i forhold til skatteprovenu og offentlige udgifter mv., mens de relative andele korrigerer for udviklingen i de demografiske komponenter. De relative andele udtrykker således bedre de adfærdsmæssige aspekter af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning og beskriver dermed potentialet for politiske tiltag, der har til formål at ændre en uhensigtsmæssig udvikling.

I Vordingborg Kommune var antallet af personer i arbejdsstyrken mellem 16-67 år relativt stabilt fra 2000 til 2008 og lå omkring et niveau på godt 19.600 personer, men faldt herefter til 17.600 personer i 2013, jf. Figur 4.1a. Faldet finder både sin forklaring i den demografiske udvikling og i ændringen af det økonomiske klima i 2008. Fra 2013 til slutningen af 2020'erne ventes arbejdsstyrken at stige til godt 18.500 personer, hvorefter den ventes at falde i perioden frem til 2040 til omkring 17.800 personer. Beskæftigelsen i aldersgruppen 16-67 år har ligeledes været faldende siden krisen i 2008, og ventes først at stige i fremskrivningsårene fra ca. 16.300 personer i 2013 til omkring 16.600 personer i slutningen af 2020'erne, men ventes herefter at falde til 15.800 personer i 2040. Faldet i beskæftigelsen efter 2008 er mere udtalt end nedgangen i arbejdsstyrken, hvilket skal tilskrives, at beskæftigelsen er betydeligt mere konjunkturfølsom.

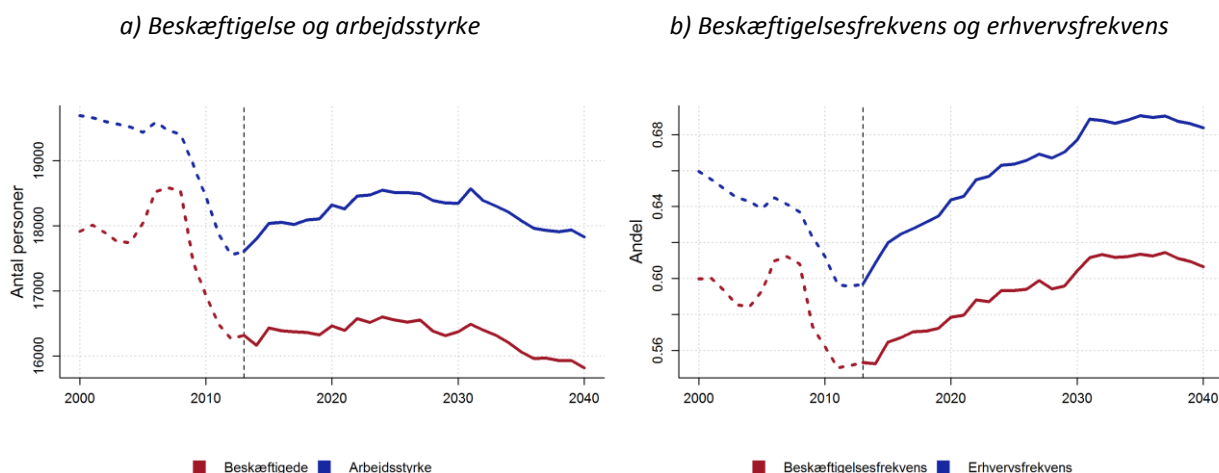
Udviklingen i arbejdsstyrken og beskæftigelsen afspejler som nævnt delvist den demografiske udvikling. I Vordingborg Kommune ventes antallet af personer i aldersgruppen 16-67 år at falde med godt 11,6 pct. frem mod 2040 relativt til niveauet i 2013. Den relative nedgang i befolkningen er større end den relative nedgang i beskæftigelsen, hvilket giver anledning til en højere beskæftigelsesfrekvens¹² for de 16-67 årige, jf. Figur 4.1b. Nedgangen i befolkningen i alderen 16-67 år og stigningen i arbejdsstyrken i samme aldersgruppe giver anledning til en markant stigning i erhvervsfrekvensen¹³ gennem hele fremskrivningen. Et stigende uddannelsesniveau bidrager således sammen med den gradvist voksende pensionsalder og forkortelse af efterlønsperioden til at øge befolkningens erhvervstilknytning over tid.

I Tabel 4.1 ses beskæftigelsesfrekvensen og erhvervsfrekvensen i Vordingborg Kommune, i Sydvestsjælland og i hele landet for årene 2013, 2020 og 2040. Her fremgår det, at beskæftigelsesfrekvensen, erhvervsfrekvensen og ledigheden i Vordingborg Kommune er lavere i 2013, men ventes at blive højere i fremskrivningen i forhold til Landsdel Sydvestsjælland og landet som helhed. Således forventes beskæftigelsesfrekvensen og erhvervsfrekvensen at blive bedre i Vordingborg Kommune sammenholdt med Landsdel Sydvestsjælland og på landsplan, mens ledigheden omvendt ventes at forværres.

¹² Beskæftigelsesfrekvensen beregnes her som antallet i beskæftigelse delt med hele befolkningen i aldersgruppen 16-67 år.

¹³ Erhvervsfrekvensen beregnes som antallet i beskæftigelse samt ledige på henholdsvis dagpenge eller kontanthjælp delt med hele befolkningen i aldersgruppen 16-67 år. I SMILE kan en person kun tilhøre en kategori. Derfor skal der tages forbehold for, at studerende, som har job ved siden af studierne, ikke indregnes i arbejdsstyrken.

Figur 4.1. Beskæftigelse og arbejdsstyrke samt beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen i alderen 16-67 år, personer

Anm.: Beskæftigede indeholder selvstændige, lønmodtagere og personer på syge- eller barseldagpenge, der er fraværende fra beskæftigelse primo året. Arbejdsstyrken består af beskæftigede og ledige. Som følge af Tilbagetrækningsreformen hæves folkepensionsalderen gradvist til 67 år i 2022 og levetidsindekseres efterfølgende fra 2030. DREAM (2014) skønner den forventede folkepensionsalder til 68 år i 2030, 69 år i 2035 og 70 år i 2040. Endvidere sker en gradvis reduktion af længden af efterlønsperioden til tre år. Det bemærkes, at figuren ikke tager højde for den fulde effekt på beskæftigelsen og arbejdsstyrken af øget tilbagetrækningsalder, da den maksimale aldersgrænse er fastholdt på 67 år. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 4.1. Beskæftigelsesfrekvens, erhvervsfrekvens og ledighed, 16-67 år, procent

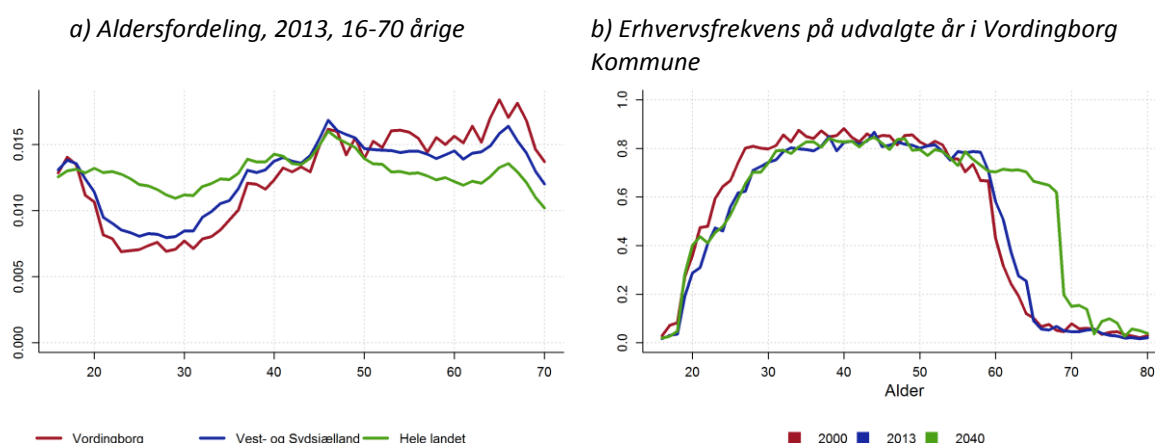
	2013	2020	2040
Beskæftigelsesfrekvens			
Vordingborg	55,3	57,9	60,7
Sydvestsjælland	57,1	58,2	60,5
Hele landet	57,9	58	59,6
Erhvervsfrekvens			
Vordingborg	59,7	64,4	68,4
Sydvestsjælland	62,1	64,8	68,1
Hele landet	62,6	64,5	66,8
Ledighed			
Vordingborg	7,3	10,1	11,3
Sydvestsjælland	8,1	10,3	11,1
Hele landet	7,4	10,1	10,8

Anm.: Ledigheden er beregnet som andelen af ledige ud af den samlede arbejdsstyrke. Erhvervsfrekvensen og beskæftigelsesfrekvensen er defineret i fodnote 12 og 13.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

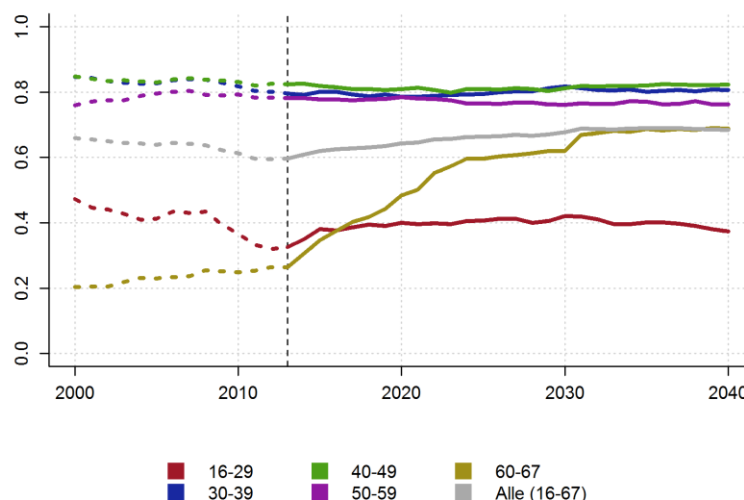
Befolkningens alderssammensætning i Vordingborg Kommune relativt til hele landet vil ikke entydigt bidrage til enten at trække den gennemsnitlige erhvervsfrekvens op eller ned. På den ene side er der en i kommunen mindre andel under 30 år, hvor erhvervsfrekvensen typisk er relativt lav, hvilket isoleret set bidrager til at trække den gennemsnitlige erhvervsfrekvens op, jf. Figur 4.2a og Figur 4.3. På den anden side er andelen af befolkningen i alderen fra 30-45 år, hvor erhvervsfrekvensen er relativt høj, også mindre, hvilket bidrager til at trække den samlede erhvervsfrekvens ned. Samtidig trækkes den gennemsnitlige erhvervsfrekvens ned af, at der er en større andel af ældre over 60 år i forhold til hele landet.

Figur 4.2. Befolkningens aldersfordeling og aldersopdelt erhvervsfrekvens

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

Med Velfærdsaftalen og Tilbagetrækningsreformen hæves pensionsalderen og efterlønsalderen. Pensionsalderen hæves gradvist til 67 år i 2022, mens efterlønsalderen gradvist hæves til 64 år i 2023. Herefter levetidsindekseres både efterløns- og pensionsalderen, så den forøges i takt med, at middellevetiden stiger. Dette forventes at have en væsentlig betydning for de 60-67 åriges arbejdsmarkedstilknæytning, jf. Figur 4.2b. Arbejdsmarkedstilknæytningen for denne aldersgruppe har historisk fulgt en opadgående tendens fra år 2000, jf. Figur 4.3. Den accelererer dog fremover. Således stiger andelen af 60-67 årige i arbejdsstyrken fra lidt under ca. 30 pct. i 2013 til omkring 50 pct. i 2020 og stabiliseres først efter 2030 på et niveau tæt på 70 pct. Den første acceleration skyldes, at efterlønsalderen steg allerede i 2014. Udviklingen fremover styrkes på den ene side på grund af den fortsatte stigning i tilbagetrækningsalderen og forkortelse af efterlønsperioden og på den anden side fordi, at antallet af medlemmer af efterlønsordningen falder for fremtidige generationer. Baseret på 2013-tal er ca. 55 pct. af de 59-årige på landsplan tilmeldt efterlønsordningen, mens denne andel er nærmere 30 pct. for de 50-årige. Overordnet er aldersstrukturen i erhvervsdeltagelsen relativt ensartet på tværs af geografi, jf. Tabel 9.2 i appendiks.

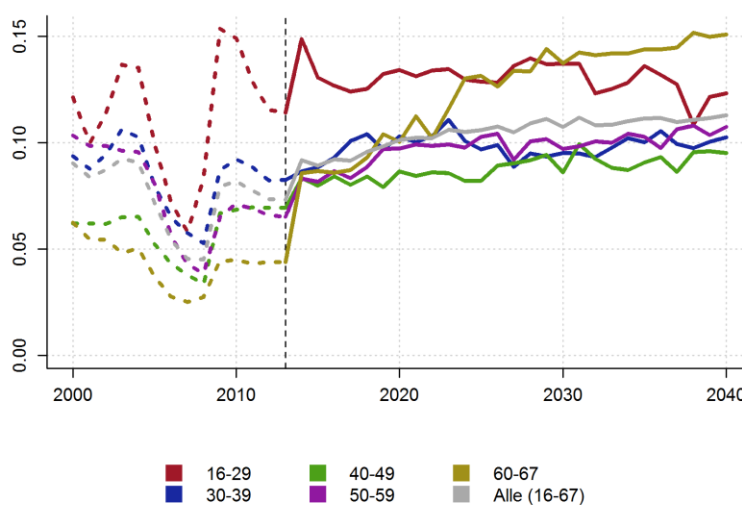
Figur 4.3. Aldersopdelt erhvervsfrekvens, Vordingborg Kommune

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Den samlede ledighed for personer i alderen 16-67 år i Vordingborg Kommune ventes at stige fra 7,3 pct. i 2013 til 10,1 pct. i 2020 og 11,3 pct. i 2040, jf. Figur 4.4 og Tabel 4.1. I 2013 er ledigheden på niveau med ledigheden for hele landet og lavere end gennemsnittet i Landsdel Sydvestsjælland. I fremskrivningsårene ventes ledigheden at være lidt højere, end det er tilfældet for Landsdel Sydvestsjælland og på landsplan.

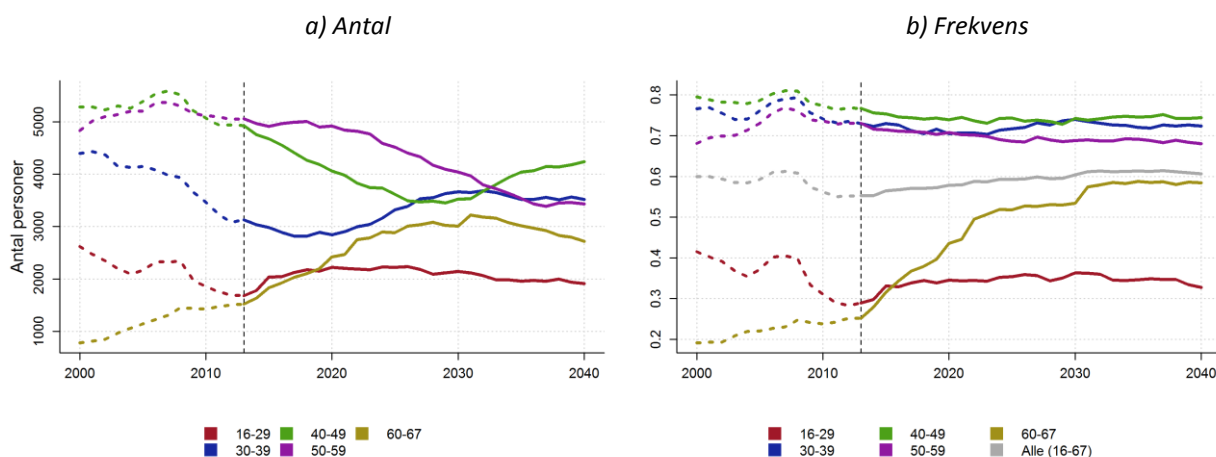
I alle alderskategorier ventes ledigheden i fremskrivningsårene at ligge over udgangsniveauet i 2013, jf. Figur 4.4. Ledigheden for personer i alderen 60-67 år ventes at stige markant fra ca. 4 pct. i 2013 til omkring 14 pct. i 2040, hvilket også trækker det generelle ledighedsniveau op. Udviklingen skyldes som tidligere nævnt forringede muligheder for at gå på efterløn og folkepension som følge af arbejdsmarkedsreformer og færre medlemmer af efterlønsordningen i de nyere generationer. Historisk er det særligt personer, som har været ledige, der har benyttet sig af efterlønsordningen til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. De forringede muligheder for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet resulterer derfor ikke alene i en højere beskæftigelse, men også i en højere ledighed, fordi de personer, som vil trække sig fra arbejdsmarkedet tidligere, også typisk har en lavere arbejdsmarkedstilknytning. Derfor finder man også samme mønster i Landsdel Sydvestsjælland og i hele landet, jf. Tabel 4.1. Også fordelt på alder er ledighedsmønstret forholdsvis ensartet mellem Vordingborg Kommune, Sydvestsjælland og landet som helhed, jf. Tabel 9.3 i appendikset.

Figur 4.4. Ledighedsandel opdelt på aldersgrupper, Vordingborg Kommune

Anm.: Ledigheden er defineret som i Tabel 4.1. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 4.5a viser beskæftigelsen fordelt på aldersgrupper i Vordingborg Kommune, hvor beskæftigelsen varierer over tid i de forskellige alderskategorier. Det fremgår af Figur 4.5b, at beskæftigelsesfrekvensen er en smule aftagende i aldersgrupperne 40-49 år og 50-59 år, men i et relativt beskedent omfang og ellers er stabil i fremskrivningsårene. Det vidner om, at udviklingen i antallet af beskæftigede fordelt på alder i Figur 4.5a er et udtryk for demografiske ændringer fremfor adfærsændringer. Her udgør de 60-67 årige en markant undtagelse, fordi andelen af personer i beskæftigelse stiger betydeligt for denne gruppe gennem fremskrivningen. Det skyldes, at erhvervsdeltagelsen i denne aldersgruppe ventes at øges som følge af arbejdsmarkedsreformer og færre medlemmer af efterlønsordningen i de senere generationer. I det samlede billede betyder de svagt faldende beskæftigelsesfrekvenser i aldersgrupperne 40-59 år samt den stigende erhvervsfrekvens for aldersgruppen 60-67 år, at beskæftigelsesfrekvensen for alle aldre (16-67 år) ventes at være svagt stigende gennem hele fremskrivningen, jf. Figur 4.5b.

Figur 4.5. Aldersfordelt beskæftigelse i Vordingborg Kommune, 1.000 personer og frekvenser

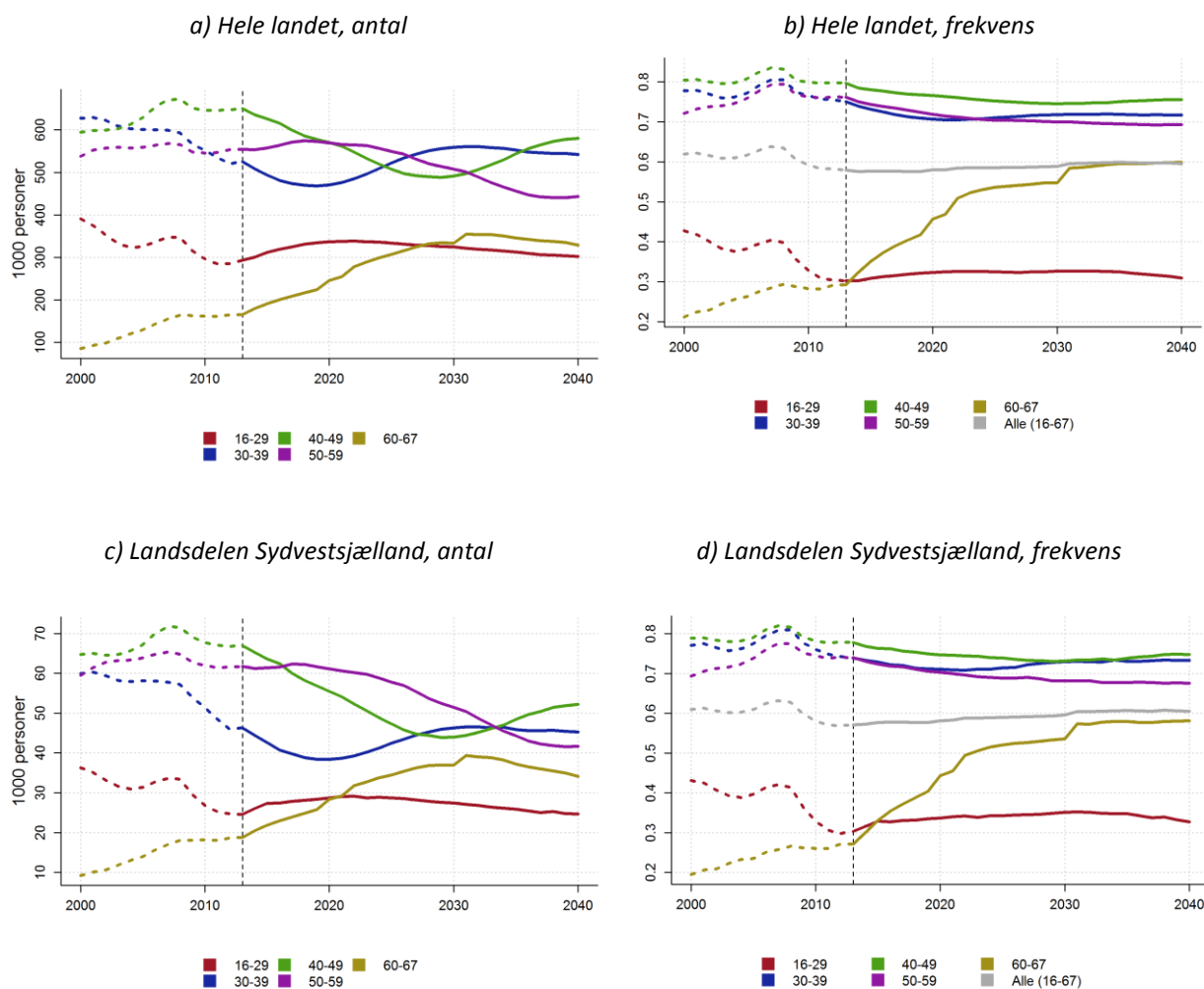
Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Frekvenserne udtrykker beskæftigelsens andel af hele befolkningen i aldersgruppen.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Sammenholdes udviklingen i beskæftigelsen med hele landet og landsdelen Sydvestsjælland, fremgår det, at udviklingen i beskæftigelsen i Vordingborg Kommune både historisk og fremadrettet følger mønsteret for beskæftigelsen såvel i landsdelen som på landsplan, jf. Figur 4.5 og Figur 4.6. For udvalgte år er den aldersfordelte beskæftigelse såvel i antal som i frekvenser sammenholdt mellem de tre geografiske områder i Tabel 9.1 i appendiks.

Betragtes hele befolkningens socioøkonomiske tilhørsforhold både inden og uden for arbejdsstyrken, jf. Figur 4.7, opnås et mere fuldstændigt billede af erhvervsdeltagelsen i forhold til ovenstående. Det samlede antal beskæftigede ventes at stige fra godt 16.600 personer i 2013 til 16.800 personer i 2020 og 17.000 personer i 2040. Antallet af studerende ventes at falde fra omkring 8.700 personer i 2013 til 8.000 personer i 2020, men stiger igen til 8.700 personer i 2040. Hertil bemærkes, at børn i alderen 6-15 år også klassificeres som "Studerende". Antallet af kontanthjælpsmodtagere uden tilknytning til arbejdsmarkedet ventes at stige svagt fra knap 1.000 personer i 2013 til 1.200 personer i 2040. Antallet af førtidspensionister ventes at falde fra ca. 2.800 personer i 2013 til 2.300 personer i 2040. Dette skyldes til dels førtidspensionsreformen, som markant indskrænker mulighederne for at tildele førtidspension til personer under 40 år.

Figur 4.6. Aldersfordelt beskæftigelse i hele landet og Landsdel Sydvestsjælland, 1.000 personer og frekvenser

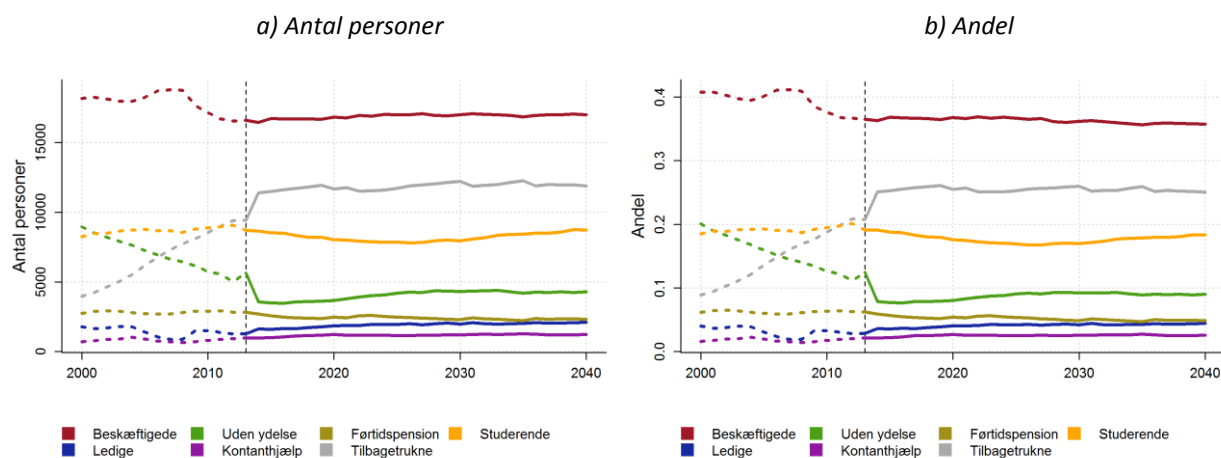

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Frekvenserne udtrykker beskæftigelsens andel af hele befolkningen i aldersgruppen.

Kilder: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Antallet af tilbagetrukne, dvs. folkepensionister og efterlønsmodtagere, stiger i den historiske periode 2000-2012 fra godt 4.000 til 9.400 personer. Stigningen i antallet af tilbagetrukne aftager omkring 2012, hvilket skyldes, at antallet af efterlønsmodtagere begynder at falde. Faldet i antallet af efterlønsmodtagere skyldes dels forkortelsen af efterlønsperioden og dels, at senere generationer har en lavere tilknytning til efterlønsordningen. Antallet af folkepensionister fortsætter med at øges i fremskrivningen, men hoppet fra 2013 til 2014 skyldes en omklassificering af personer over 64 år, som ikke modtager ydelser, til modtagere af folkepension. Antallet af tilbagetrukne ventes at stige til et niveau på ca. 11.900 personer i 2040. Antallet af personer uden ydelser er historisk faldet fra omkring 9.000 personer i 2000 til knap 5.600 personer i 2013, men ventes at stabiliseres på et niveau omkring 4.300 personer i mod 2040. Hertil bemærkes, at også børn under 6 år klassificeres som "Uden ydelser".

Figur 4.7. Befolkningen opdelt på arbejdsmarkedskategorier, alle aldersgrupper, Vordingborg Kommune

Anm.: Tilbagetrukne omfatter både efterlønsmodtagere og folkepensionister. Ledige omfatter ledige, der modtager dagpenge eller kontanthjælp. Kontanthjælpskategorien omfatter modtagere af kontanthjælp, der vurderes at have andre problemer end ledighed. Antallet af tilbagetrukne stiger markant i første fremskrivningsår, hvilket skal tilskrives, at personer over 64 år, som ikke modtager ydelser, kategoriseres som "uden ydelser" i den historiske periode, men som folkepensionister i fremskrivningsperioden. Studerende omfatter personer helt ned til 6 års alderen, mens personer uden ydelser omfatter alle børn under 6 år. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 4.2 opsummerer befolkningens fordeling på arbejdsmarkedskategorier for alle aldre i Vordingborg Kommune og sammenholder udviklingen med landsdelen og på landsplan. Tallene her og Figur 4.7b nuancerer Tabel 4.1 og Figur 4.7a. Det fremgår af Tabel 4.2. Befolkning opdelt i andele på arbejdsmarkedskategorier i Vordingborg Kommune, i Landsdel Sydvestsjælland og i hele landet, alle aldre, procent, at Vordingborg Kommune ikke adskiller sig væsentligt fra Landdel Sydvestsjælland og hele landet med undtagelse for de tilbagetrukne, som er markant højere relativt til landsgennemsnittet, mens andelen af studerende er lavere. Det skal i øvrigt bemærkes, at beskæftigelsesandelen for den samlede befolkning udvikler sig i modsat retning af beskæftigelsen vurderet alene for personer i alderen 16-67 år, jf. Tabel 4.1.

Tabel 4.2. Befolkning opdelt i andele på arbejdsmarkedskategorier i Vordingborg Kommune, i Landsdel Sydvestsjælland og i hele landet, alle aldre, procent

	2013	2020	2040
Beskæftigede			
Vordingborg	36,5	36,8	35,7
Sydvestsjælland	38,3	37,7	36,3
Hele landet	39,6	38,8	37,8
Ledige			
Vordingborg	2,8	4,1	4,4
Sydvestsjælland	3,3	4,2	4,4
Hele landet	3,1	4,3	4,5
Uden ydelse			
Vordingborg	12,4	8	9
Sydvestsjælland	12,7	8,4	9,2
Hele landet	13,7	10	10,6
Kontanthjælp			
Vordingborg	2,1	2,7	2,6
Sydvestsjælland	2,2	2,7	2,6
Hele landet	2	2,5	2,6
Førtidspension			
Vordingborg	6,2	5,4	4,9
Sydvestsjælland	5,6	5,2	5,1
Hele landet	4,1	4,1	4,4
Tilbagetrukne			
Vordingborg	20,7	25,5	25
Sydvestsjælland	18,3	23,1	23,7
Hele landet	15,5	18,9	18,9
Studerende			
Vordingborg	19,1	17,6	18,4
Sydvestsjælland	19,6	18,8	18,7
Hele landet	21,9	21,4	21,2

Anm.: Bemærk at andelen af beskæftigede og ledige her er beregnet som andel af hele befolkningen i alle aldre. Ledigheden i Tabel 4.1 er defineret som andel af arbejdsstyrken, mens andelen af ledige her er defineret som andel af hele befolkningen. Endvidere stiger andelen af tilbagetrukne markant fra 2013 til 2020, men andelen uden ydelser falder markant i samme periode. Grunden hertil er forklaret i figurteksten til Figur 4.7. Studerende indeholder også grundskoleelever i alderen 6 år og opefter.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

5 Udviklingen i bolig efterspørgslen

SMILE fremskriver antallet af familier og i udgangspunktet tildeles hver familie netop én bolig i modellen. I virkeligheden kan en bolig imidlertid huse flere familier. I år 2013 er der således ca. 22.200 boliger og 24.100 familier i Vordingborg Kommune, hvorfor hver bolig i gennemsnit bebos af 1,09 familier. På landsplan rummer en bolig i gennemsnit ca. 1,1 familie, idet antallet af boliger i år 2013 er godt 2.620.000, mens antallet af familier er tæt på 2.880.000. Skønnet over det fremtidige antal boliger er opnået ved, at det forventede antal familier normeres med forholdet mellem antallet af boliger og familier i fremskrivningens startår 2013. Der beregnes en skaleringsfaktor for alle kombinationer af beskrivende boligkarakteristika og familietyper, herunder for hver kommune.

I det følgende betragtes forventningen til antallet af boliger karakteriseret ved henholdsvis boligtype og -art samt størrelsen på boligen og boligens bystørrelse udtrykt ved indbyggertallet for boligens beliggenhed. Type- og arts klassifikationen repræsenterer boligmassens mest centrale karakteristika, der omfatter kategorierne anført i Tabel 5.1.

Tabel 5.1. Kategorier af boligtyper og boligarter

<i>Boligtype</i>	<i>Boligart</i>
Ejebolig	Parcelhus
Almen bolig	Rækkehus
Andelsbolig	Stuehus
Offentlig udlejningsbolig	Etagebolig
Privat udlejningsbolig	Døgninstitution (eks. plejehjem)
	Erhvervsbolig
	Kollegium
	Fritidshus
	Anden helårsbeboelse

Anm.: Parcelhuse, rækkehuse, stuehuse og etageboliger udgør de mest udbredte anvendelsesformer, hvorfor de øvrige boligartskategorier i dette kapitel er sammenlagt under betegnelsen "andet".

Kilde: Egen tilblivelse.

Det skønnes, at det samlede boligbehov i Vordingborg Kommune vil stige gradvist fremadrettet fra et niveau på ca. 22.200 boliger i 2013 til et niveau på 24.700 boliger i 2040. Udviklingen afspejler dermed stigningen i antallet af familier, jf. Figur 2.14, herunder stigningen i andelen af enlige. Endvidere ventes en forskydning i boligmassens sammensætning på karakteristika, hvilket overordnet indebærer en forholdsmæssig større søgning mod private udlejningsboliger og almene boliger på bekostning af ejerboliger. Opgjort på boligart er der fortrinsvis tale om en stigning i efterspørgselsandelen efter rækkehuse og etageboliger, mens den relative efterspørgsel efter parcel- og stuehuse er faldende. I overensstemmelse med udviklingen i befolkningens præferencer vedrørende boligtype og -art ventes en relativt større efterspørgsel på boliger under 100 m² og boliger beliggende i byområder med 1.000 – 9.999 indbyggere.

Fordelingen af boligbehovet på underliggende karakteristika afspejler i vidt omfang befolkningens uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknytning samt familie- og aldersstruktur¹⁴. I de følgende afsnit

¹⁴ Se kapitel 3.6 i Hansen og Markeprand (2015) for en uddybelse heraf.

relateres befolkningens boligpræferencer med den adfærd, der på landsplan kendetegner forholdet mellem boligstruktur og underliggende demografiske og socioøkonomiske karakteristika. Endvidere forklares den indbyrdes sammenhæng mellem de enkelte boligkarakteristika ligeledes ud fra de nationale tendenser. Det er vigtigt at bemærke, at befolkningens gennemsnitlige præferencer kan afvige fra, hvad der observeres på kommunalt plan, idet særlige forhold kan gøre sig gældende lokalt, eksempelvis grundet det indbyrdes prisforhold mellem boligarter. Eksempelvis vil et parcelhus typisk være genstand for relativt større søgning for en enlig familie uden for storbykommunerne og det tilhørende opland. I de pågældende områder er der således ikke nødvendigvis en væsentlig forskel i præferencerne for parcelhuse mellem enlige og parfamilier, selvom dette gør sig gældende på landsplan. Selvom det følgende ikke kvantificerer det estimerede forhold mellem demografiske og socioøkonomiske baggrundskarakteristika på den ene side og boligvalg på den anden side på kommunalt plan, omtales løbende hvorledes søgningen mod de enkelte boligkarakteristika overordnet er estimeret i Vordingborg Kommune. Dvs. beskrivelsen redegør ikke i detaljeret form for de betingede boligvalg på kommunalt plan, men omtaler i stedet præferencerne i kommunen på tværs af samtlige underliggende karakteristika.

5.1 Boligtype

Valget af boligtype afhænger af en række underliggende karakteristika for familien og dens medlemmer, hvilket er uddybet i kapitel 3 i Hansen et al. (2013). I det følgende fremhæves en række af de mest væsentlige underliggende karakteristika og uddybes, hvordan disse karakteristika isoleret set præger flyttemønstre og boligvalg i SMILE, men listen er ikke udtømmende:

- Alder
- Familiestruktur
- Oprindelse
- Uddannelsesniveau
- Arbejdsmarkedstilknytning

De enkelte karakteristika beskrives ud fra den forudsætning, at en familie ellers følger det gennemsnitlige adfærdsmønster på tværs af øvrige karakteristika. Beskrivelsen vil derfor dække over en underliggende variation. Eksempelvis er der i gennemsnit større sandsynlighed for, at en parfamilie flytter i en ejerbolig frem for andre boligtyper, men betragtes alene parfamilier over 75 år, er sandsynligheden for, at der vælges en ejerbolig mindre, end hvad er tilfældet for den gennemsnitlige parfamilie.

Alderen i Vordingborg Kommune ventes generelt at stige. Det har betydning for boligtypepræferencerne, fordi alderen er med til at bestemme, om en familie vælger at flytte, om familien flytter til en ny kommune og hvilken boligtype familien vælger at flytte til. Den generelle flyttetilbøjelighed er typisk højst omkring 25-års alderen, men vil herefter monotont aftage indtil en mindre stigning indtræder omkring 80-års alderen. Sandsynligheden for at flytte til en ny kommune er generelt også faldende med alderen. Alderen er også et vigtigt parameter, når valget af boligtype skal træffes. Eksempelvis er ejerboliger relativt populære for yngre familier, mens offentlige

udlejningsboliger er relativt populære for familier i pensionsalderen. Derimod er private udlejningsboliger populære blandt både yngre og ældre familier¹⁵.

Familiestrukturen ventes at forskydes over mod en større andel af enlige familier, mens andelen af par omvendt falder. Familiestrukturen nuancerer boligtypepræferencerne fordelt på alder ved, at eksempelvis ejerboliger er væsentligt mere populære for par, end de er for enlige. Et andet eksempel er, at andelsboliger er betydeligt mere populære for unge enlige, end de er for unge par, mens andelsboliger er mere populære blandt par end enlige efter 50 års alderen. Hertil har enlige en større flyttetilbøjelighed end parfamilier¹⁶.

Befolkningens *etnicitet* eller *oprindelse* er også af betydning for boligvalget. Parfamilier, hvor begge voksne er ikke-vestlige indvandrere, er i højere grad bosat i almene boliger, men i mindre grad bosat i ejerboliger relativt til en familie, hvor begge voksne har dansk oprindelse. Det samme mønster tegner sig for enlige ikke-vestlige indvandrere relativt til enlige familier af dansk oprindelse¹⁷. Uagtet familieforhold vil forskydningen i den bosiddende befolknings sammensætning på oprindelse til fordel for en større andel af ikke-vestlige indvandrere, jf. Figur 2.12, altså styrke søgningen mod almene boliger. Enlige familier med vestlig baggrund og parfamilier, hvor begge voksne er vestlige indvandrere, bor i højere grad i private udlejningsboliger, men i mindre grad i ejerboliger relativt til familier, hvor de voksne har dansk oprindelse. Derimod har parfamilier, hvor den ene voksne er vestlig eller ikke-vestlig indvandrer og den anden er af dansk oprindelse, omtrent samme bopælsmønster hvad angår boligtype som en familie, hvor begge forældre er af dansk oprindelse.

*Uddannelsesniveaue*t ventes at ændre sig, så befolkningen generelt opnår et højere uddannelsesniveau. Det påvirker boligtypepræferencerne, fordi personer med højere uddannelse i større grad foretrækker en ejerboliger fremfor almene boliger og private udlejningsboliger i forhold til personer med en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse.

Udviklingen i befolkningens *arbejdsmarkedsstatus* ventes generelt at trække boligtypepræferencerne mod private udlejningsboliger og almene boliger. Det skyldes, at disse boligtyper er populære blandt familier uden tilknytning til arbejdsmarkedet, eksempelvis pensionister, som vokser betydeligt i både antal og andel i fremskrivningen¹⁸.

Ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger udgør de tre mest udbredte boligtyper i Vordingborg Kommune. Fremskrivningen viser, at antallet af private udlejningsboliger og almene boliger i Vordingborg Kommune stiger, mens antallet af ejerboliger, andelsboliger og offentlige udlejningsboliger ventes at være relativt stabilt, jf. Figur 5.1a. Andelen af ejerboliger ventes at falde i fremskrivningen på bekostning af private udlejningsboliger, mens andelen af almene boliger, andelsboliger og offentlige udlejningsboliger ventes at være stabile omkring niveauet i 2013, jf. Figur 5.1b.

¹⁵ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) afsnit 3.6.1

¹⁶ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.33.

¹⁷ Samme konklusion finder man i Andersen (2015) om end, der anvendes et andet datasæt og definitionen af ikke-vestlige indvandrere adskiller sig i forhold til den anvendte i SMILE. I SMILE anvendes Danmarks Statistiks definitioner, hvor personer med oprindelse i EU-lande betragtes som vestlige indvandrere, mens Andersen (2015) også definerer personer med oprindelse i østeuropæiske EU-lande som ikke-vestlige indvandrere.

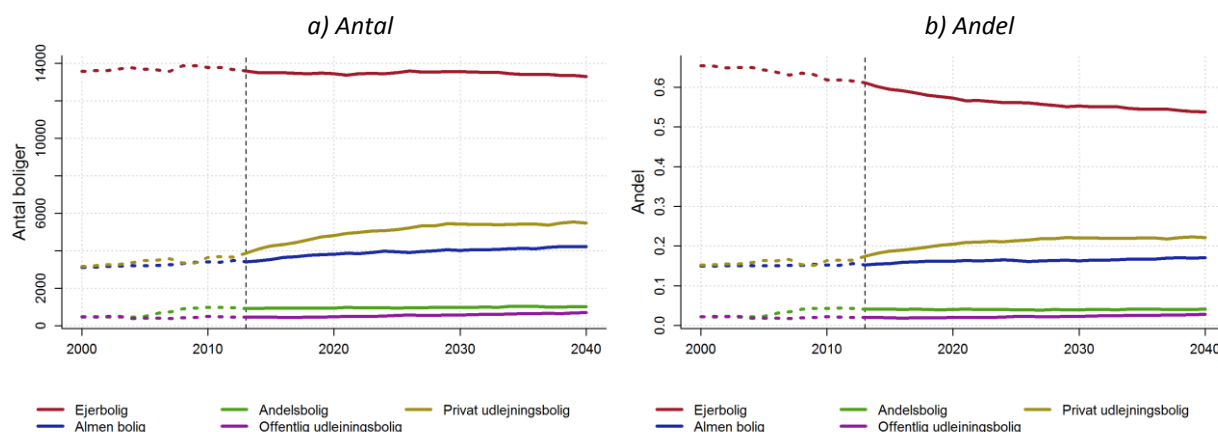
¹⁸ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

Foruden at befolkningen og antallet af familier i kommunen øges, skyldes den større søgning mod private udlejningsboliger desuden, at andelen af enlige i Vordingborg Kommune stiger og en større andel af befolkningen vil være ældre og stå udenfor arbejdsmarkedet. En del af søgningen mod private udlejningsboliger kommer fra ældre, der fraflytter ejerboliger, hvilket umiddelbart skulle give anledning til et fald i antallet af ejerboliger. Niveaue for ejerboliger opretholdes dog af en række forskellige årsager. For det første stiger restlevetiden i fremskrivningen, hvilket betyder, at parfamilier fremadrettet overgår til en status som enlige ved en højere alder. Dette vil betyde, at flyttebegivenheden udskydes, og bidrager til, at niveaue for ejerboliger holdes relativt stabilt fremadrettet, ligesom det er tilfældet med antallet af parfamilier, jf. Figur 2.14¹⁹. For det andet stiger befolkningens uddannelsesniveaue blandt de yngre generationer, hvilket også bidrager til en højere erhvervsdeltagelse blandt personer i den arbejdsdygtige alder. Selvom andelen af yngre personer i kommunen falder, vil den typisk være bedre uddannet og tættere knyttet til arbejdsmarkedet, hvilket begge er faktorer, der øger efterspørgslen på ejerboliger i de yngre årgange. Det ændrer dog ikke ved det overordnede billede i Figur 5.1b, der viser, at der ventes en forskydning i præferencestrukturen for boligtyper, så ejerboliger bliver relativt mindre eftertragtede i forhold til private udlejningsboliger.

For udvalgte år er indholdet i Figur 5.1 sammenfattet i Tabel 9.4 i appendikset, hvor udviklingen i Vordingborg Kommune er sammenholdt med tendenserne i Landsdel Sydvestsjælland og på nationalt plan. Ligesom i Vordingborg Kommune udgør ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger de tre mest udbredte boligtyper både på landsplan og i Landsdel Sydvestsjælland. Den geografiske sammenligning viser endvidere, at andelen af ejerboliger i Vordingborg Kommune i udgangsåret er lidt højere end i landsdelen og markant højere end på landsplan. Samtidig er andelen af almene boliger og private udlejningsboliger i Vordingborg Kommune på omtrent samme niveau som i landsdelen, men lavere i udgangsåret sammenholdt med hele landet, selvom forskellen indsnævres på lang sigt. På lang sigt ventes andelen af ejerboliger at falde, men andelen af ejerboliger i Vordingborg Kommune og i landsdel Sydvestsjælland fortsat ventes at være højere end på landsplan. Trods forskelle i niveauerne gengives skiftet i præferencestrukturen i Vordingborg Kommune også i resten af Sydvestsjælland og i hele landet. Derfor gælder det generelt, at andelen af ejerboliger falder på bekostning af private udlejningsboliger og i større eller mindre grad almene boliger.

¹⁹ Bemærk, at udskydelsen af flyttebegivenheden for par til en stigende alder alene er motiveret af, at den stigende levealder fastholder familiens status som parfamilie i længere tid og dermed den relativt mindre sandsynlighed i forhold til enlige for at fraflytte en ejerbolig, der typisk er et parcelhus. Med stigende levealder formodes befolkningens sundhedstilstand for en given alder også at blive forbedret. Dette fænomen betegnes som sund aldring. Med rimelighed må dette formodes også at udskyde flytning mod mere ældrevenlige boliger, men effekten heraf indgår ikke i modellens adfærdsmønster. Søgningen mod ældrevenlige boliger i den nærværende fremskrivning kan dermed siges at være et overkantsskøn.

Figur 5.1. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligtype

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt type, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt type i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0

5.2 Boligart

Efterspørgslen efter rækkehuse og etageboliger ventes at stige i takt med, at antallet af familier bosiddende i Vordingborg Kommune øges fremadrettet, jf. Figur 5.2a. Antallet af parcelhuse og boligarter i kategorien "Andet" ventes i fremskrivningen at være stabilt omkring niveauet i 2013. Antallet af stuehuse ventes at falde beskedent.

Som tilfældet er det for boligtypen, vil udviklingen i efterspørgslen efter boliger fordelt på art afstedkomme, at der over tid indtræder en gradvis forskydning i præferencestrukturen. Fordelt på boligart ventes præferencestrukturen at forskydes til fordel for rækkehuse og etageboliger på bekostning af primært parcel- og stuehuse, jf. Figur 5.2b.

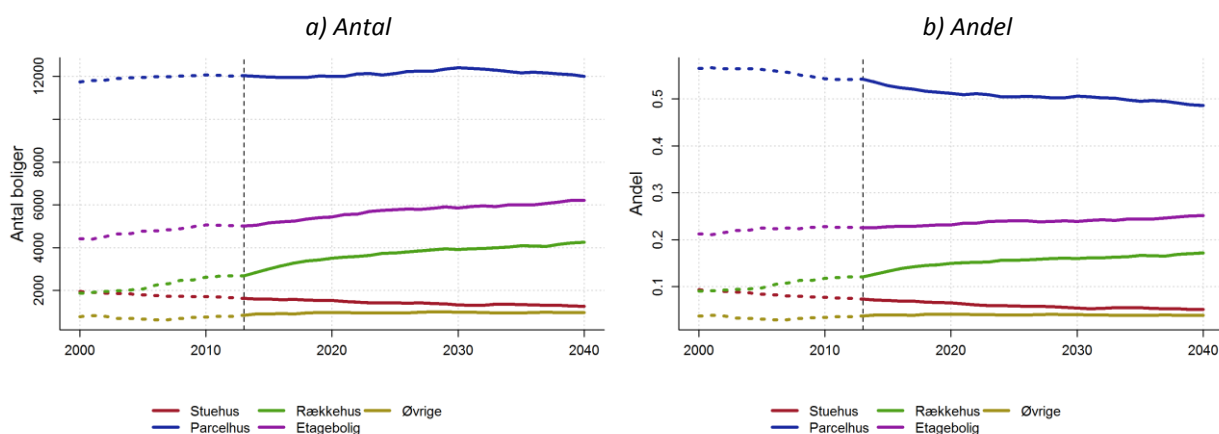
Den forventede stigning i søgningen mod rækkehuse og etageboliger afspejler udover familiens underliggende karakteristika det ændrede søgemønster, hvad boligtyper angår. Her opridses de mest centrale sammenhænge, der er gældende i Vordingborg Kommune: Historisk er der 74 pct. sandsynlighed for, at tilflytningen til en ejerbolig er forenelig med tilflytning til et parcelhus. Kun i henholdsvis 7 pct. og 5 pct. af tilfældene vil tilflytningen til en ejerbolig være forenelig med tilflytning til et rækkehus eller en etagebolig. Omvendt er sandsynligheden kun henholdsvis 3 pct. og 29 pct. for, at tilflytningen til en almen bolig eller en privat udlejningsbolig er forenelig med valget af en ejerbolig. Den samlede sandsynlighed for, at tilflytning til en almen bolig eller en privat udlejningsbolig er forenelig med flytning til en etagebolig eller et rækkehus, er henholdsvis 95 pct. og 58 pct.

Familiestrukturen i form af opdelingen i henholdsvis par og enlige familier spiller også en væsentlig rolle. For enlige er etageboliger på landsplan den foretrukne boligart i de aldersgrupper, hvor flytninger er hyppige. Parcel- og rækkehuse følger umiddelbart efter. Par har på nationalt plan en større tendens end enlige til at vælge et parcelhus, men vil foretrække etageboliger frem for parcelhuse umiddelbart før tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Efter

tilbagetrækningsalderen dominerer søgningen efter rækkehuse og etageboliger tilbøjeligheden til at flytte i et parcelhus for par. Forøgelsen i antallet af ældre over 68 år med over 50 pct. fra 2013 til 2040, jf. Figur 2.2, vil således styrke søgningen mod rækkehuse og etageboliger. Det samme vil den stigende andel af enlige. Ældre parfamiliers flyttetilbøjelighed er lavere, end den er for ældre enlige. Samtidig ventes ældre i højere grad end tidligere at leve sammen som par, fordi forskellen i mænd og kvinders forventede levetid indsnævres. Det resulterer i, at ældre samlet set udskyder deres beslutning om eksempelvis at fraflytte en ejerbolig. Da parcelhuse typisk er ejerboliger, er parfamiliers udskydelse af beslutningen om at flytte medvirkende til, at antallet af parcelhuse ikke falder.

Indholdet i Figur 5.2 er sammenfattet i Tabel 9.5 i appendikset, hvor udviklingen i Vordingborg Kommune også sammenholdes med tendenserne i Landsdel Sydvestsjælland og på landsplan. Det fremgår her, at parcelhuse er betragteligt mere udbredte i Vordingborg Kommune og i Sydvestsjælland, end det er tilfældet på nationalt plan. I 2013 udgør parcelhuse således 54 pct. af den samlede boligmasse i Vordingborg Kommune og 51 pct. i Landsdelen Sydvestsjælland mod 40 pct. på landsplan. Parcelhuse er også mod fremskrivningens slutning den foretrukne boligart i Landsdelen Sydvestsjælland og på landsplan, selvom andelen af efterspørgslen rettet mod etageboliger og rækkehuse er stigende over tid på bekostning af en relativt mindre søgning mod parcelhuse.

Figur 5.2. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligart

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt art, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt art i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Kategorien "Øvrige" er en sammenlægning af kategorierne "Kollegium", "Anden helårsbeboelse", "Erhvervsbolig", "Døgninstitution" og "Fritidshus". Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0

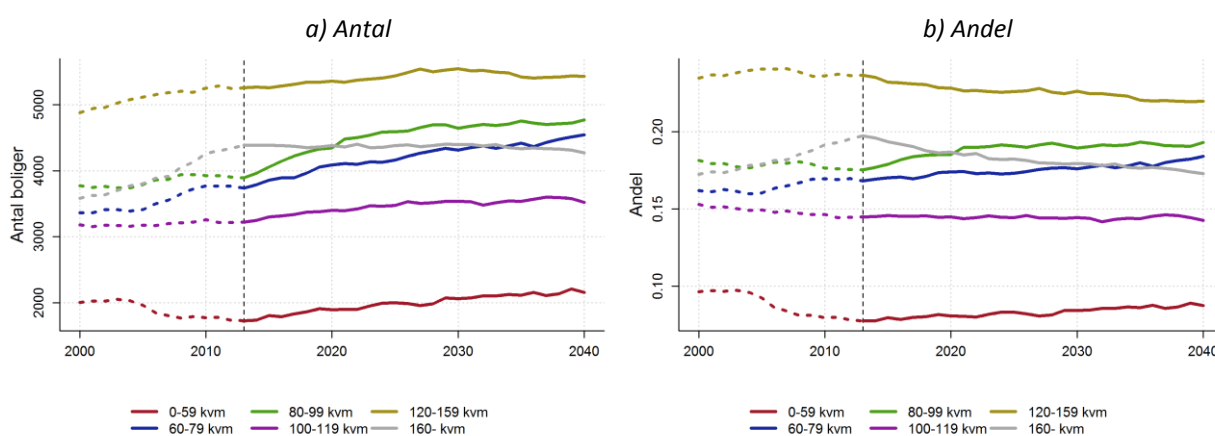
5.3 Boligstørrelse

I Vordingborg Kommune forventes en større efterspørgsel på boliger i alle størrelseskategorier med undtagelse af boliger større end 160 m², mens fordeling på andele er præget af, at de større boliger over 120 m² bliver mindre populære på bekostning af boliger under 100 m², jf. Figur 5.3a og Figur 5.3b. Søgningen mod boliger større end 100 m² er primært motiveret af søgningen mod parcel- og

stuehuse, som er aftagende, mens den større søgning mod mindre boliger primært er motiveret af den større søgning mod rækkehuse og etageboliger.

Udviklingen i boligmassens foretrukne areal i Vordingborg Kommune er i Tabel 9.6 i appendikset sammenholdt med præferencerne for Landsdel Sydvestsjælland og hele landet. I alle kategorier stiger antallet af boliger i Vordingborg Kommune, Sydvestsjælland og hele landet med undtagelse af boliger i størrelsen 0-59 m² og 60-70 m², som falder i Sydvestsjælland. Fordelt på andele adskiller Vordingborg Kommune sig fra Sydvestsjælland og hele landet, men udviklingen i præferencestrukturen fremadrettet er relativt ensartet. I Sydvestsjælland og hele landet ventes andelen af boliger i størrelsen 100-119 m² dog at stige relativt mere, end det er tilfældet i Vordingborg Kommune.

Figur 5.3. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligstørrelse

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt størrelse, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt størrelse i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

5.4 Bystørrelse

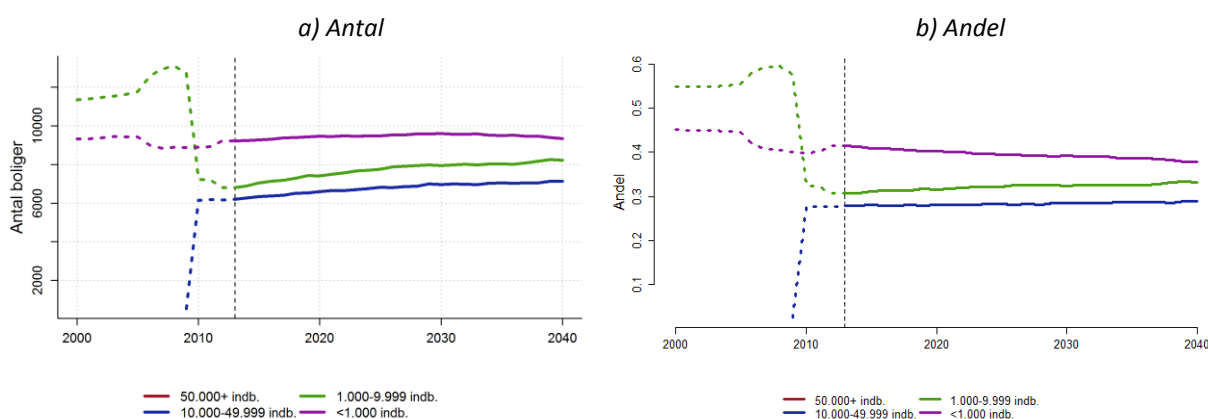
I SMILE er kategorisering af boligen i henhold til bystørrelse et statisk begreb forstået på den måde, at bystørrelsen refererer til det indbyggerantal, der karakteriserede byen ved fremskrivningens start. Selv om indbyggerantallet i en kommune øges over tid, vil dette altså ikke give anledning til, at den samme bolig omklassificeres til en større bystørrelse. På samme vis kan der heller ikke over tid opstå bystørrelser, der ikke fandtes i en kommune i basisåret 2013.

Figur 5.4a viser udviklingen i bolig efterspørgslen fordelt i henhold til indbyggerantallet i den by, hvor boligen er beliggende. I Vordingborg Kommune kan boliger ligge i byer med færre end 1.000 indbyggere, byer med 1.000 til 9.999 indbyggere eller byer med 10.000 til 49.999 indbyggere i henhold til opdelingen af bystørrelse i SMILE. Fra 2013 til 2040 kan noteres en stigende efterspørgsel efter boliger i alle tre bystørrelseskategorier. Den største stigning i antallet af boliger ses i byer med 1.000 – 9.999 indbyggere efterfulgt af byer med 10.000 til 49.999 indbyggere. Det afspejler sig også i

den relative præferencestruktur i Figur 5.4b, der viser, at en relativt større andel ventes at bo i byer med 1.000 – 9.999 indbyggere på bekostning af byer med under 1.000 indbyggere.

Tabel 9.7 i appendiks opsummerer for udvalgte år indholdet i Figur 5.4b og sammenholder udviklingen med tendenserne for Sydvestsjælland og hele landet. I Vordingborg Kommune og i Sydvestsjælland er der ikke boliger beliggende i byer med flere end 50.000 indbyggere, hvilket der til gengæld er på landsplan. I Vordingborg Kommune, i Landsdel Sydvestsjælland og i hele landet stiger antallet af boliger i kategorierne færre end 1.000 indbyggere, 1.000 til 9.999 indbyggere og 10.000 til 49.999 indbyggere. Andelen af boliger i byer med 1.000 til 9.999 indbyggere og i byer med 10.000 til 49.999 indbyggere stiger fremadrettet i Vordingborg Kommune på bekostning af boliger i byer med færre end 1.000 indbyggere. I Sydvestsjælland stiger andelen af boliger i byer med 1.000 til 9.999 indbyggere til fordel for boliger i byer med 10.000 – 49.999 indbyggere og under 1.000 indbyggere. På landsplan stiger andelen af boliger med 1.000 til 9.999 indbyggere både på bekostning af boliger i byer med færre end 1.000 indbyggere og byer med 10.000 til 49.999 indbyggere.

Figur 5.4. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på bystørrelse

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt bystørrelse, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt bystørrelse i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

6 Marginaleksperimenter

I det følgende præsenteres en serie af marginaleksperimenter, der primært har til formål at give illustrative eksempler på, hvorledes ændrede adfærdsmønstre selv på kort eller mellemlangt sigt kan dæmpe eller øge de negative økonomiske konsekvenser, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Viden om den grundlæggende udviklings følsomhed over for ændringer i adfærdsstrukturen kan således betyde forbedrede muligheder for at imødekomme kommunens langsigtede servicebehov, herunder eksempelvis forbedrede vilkår for at tilvejebringe den finansiering, der er knyttet til børnepasning, ældrepleje og udbetaling af indkomstoverførsler. Ved at afdække adfærdskorrektionens konsekvenser for centrale størrelser som befolkningens alderssammensætning, familiestruktur og boligpræferencer, kan eksperimenterne desuden potentielt finde anvendelse som et redskab til brug for eksempelvis planlægning af udstykning af jord, omlægning af jord og opførelse eller nedrivning af bestemte boligtyper, der vil være eksponeret for ændret søgning, hvis antagelserne i marginaleksperimenterne opfyldes. Resultaterne af eksperimenterne er grundlæggende symmetriske. En modsatrettet ændring i adfærdsmønstret kan dermed, alt andet lige, forventes at give et nogenlunde tilsvarende resultat som oprindeligt, blot med omvendt fortegn. Eksperimenter, der i den her præsenterede form ikke giver anledning til en udvikling i erhvervsdeltagelsen, der styrker den kommunale budgetbalance, kan således tænkes som havende den omvendte effekt, hvis adfærden ændres i modsat retning.

Som anført i kapitel 1, skal modellens resultater fortolkes med varsomhed. Ud over at resultaterne er behæftet med en modelteknisk usikkerhed, er udviklingen også udtryk for en videreførelse af de historiske strukturelle adfærdsmønstre. Modellens resultater repræsenterer dermed den udvikling, der forventes på sigt i fravær af vedvarende ændringer i befolkningens adfærdsstruktur. Resultaterne skal dermed tænkes som en beskrivelse af den overordnede retning for udviklingen i kommunale forhold omkring hvilken, der med stor sandsynlighed vil forekomme betydelige udsving. En ændring i kommunens lokalplaner, en ændring i det økonomiske klima eller en ændring i udbuddet af finansielle produkter er eksempler på faktorer, der alle betyder, at udviklingen i kortere eller længere perioder afviger fra, hvad modellens resultater umiddelbart tilsiger. Hvis grundlæggende strukturer undergår en vedvarende ændring, vil dette typisk betyde, at kommunen på langt sigt udvikler sig i en markant anden retning, end hvad kan udledes af fremskrivningen. Eftersom udviklingen i en kommune er tæt knyttet til udviklingen i nabokommunerne, vil ændringer her også kunne få afgørende betydning for den enkelte kommune. Eksempelvis kan opretholdelse af en øget tilflytning fra nabokommunerne vanskeliggøres, hvis forholdene uden for kommunen ændres væsentligt. Som grundforløbet har marginalbetragtningerne altså primært til formål at belyse konsekvenserne af udvalgte adfærdsændringer uden sideløbende ændringer i andre grundlæggende forhold.

For en bedre forståelse for eksperimenternes udformning præsenteres hovedidéen bag SMILE's opbygning kort. SMILE er bygget op omkring, at hver familie og person i modellen hvert år udsættes for en lang række begivenheder, som bestemmer, om familien flytter, får børn, familiens personer får et arbejde mv. Eksempelvis bestemmer modellen om en familie flytter ved at trække et tilfældigt tal mellem 0 og 1. Hvis tallet er mindre end den estimerede sandsynlighed for, at familien flytter, så indtræffer flytningen, mens familien bliver boende, hvis tallet er større end den estimerede sandsynlighed. Hvis det tilfældige tal, der trækkes, eksempelvis er 0,15 og den estimerede sandsynlighed for at flytte er 20 pct. (= 0,2), så flytter familien, mens den bliver boende, hvis tallet er større end 0,2.

Metaforisk svarer ovenstående til, at alle familier årligt trækker en seddel fra en tombola, der afgør, hvorvidt den flytter. Der trækkes enten en seddel med "Bliv boende" eller "Flyt". Antallet af sedler, hvor der står henholdsvis "Bliv boende" eller "Flyt" afhænger af de estimerede sandsynligheder. Hvis der eksempelvis er 20 pct. sandsynlighed for, at en familie med bestemte karakteristika flytter, kan man forestille sig en tombola med 20 sedler, der viser "Flyt" og 80 sedler, der viser "Bliv boende". Hvis der er få familier (som alle har 20 pct. sandsynlighed for at flytte), der trækker en seddel fra tombolaen, kan der være betydelig variation i hvor mange, der flytter. Hvis der derimod er mange, der trækker en seddel fra tombolaen (som alle har 20 pct. sandsynlighed for at flytte), vil det være meget tæt på 20 pct. flytter. Jo flere familier en begivenhed berører, des større sikkerhed vil der være om resultatet af begivenheden. Dette fænomen kaldes "Store tals lov". Ideelt set bør man gentage et eksperiment et stort antal gange og lade resultatet være et gennemsnit af udfaldet af de enkelte eksperimenter. Afviklingstiden i SMILE tillader desværre ikke denne tilgang, hvorfor en gentagelse af et eksperiment ville føre til et andet resultat opgjort kvantitativt. Forskellen mellem resultaterne af gentagne afviklinger er et udtryk for modellens usikkerhed. Ambitionen med eksperimenterne er således ikke at afgøre om der i 2040 efterspørges 1.527 eller 1.586 flere boliger end i grundforløbet, for det berettiger modelrammen ikke til, at man kan udtale sig om, men man skulle gerne kunne konkludere, at den ændrede adfærd resulterer i en større boligsøgning i omegnen af 1.500 flere boliger. Der sigtes således mod, at det kvalitative udfald af eksperimentet er forholdsvist entydigt, og at ændringen kan approksimeres kvantitativt. Er disse kriterier opfyldt, anses resultatet for robust²⁰.

Et eksperiment udformes ved at skalere en given sandsynlighed. Hvis sandsynligheden for at flytte skaleres ned med 50 pct., svarer det til, at vi erstatter 10 sedler i tombolaen med "Flyt" til fordel for 10 sedler med "Bliv boende", så fordelingen af sedler nu er 90/10 fremfor 80/20. Hvis eksperimentet berører få familier, kan tilfældigheder resultere i, at *flere* flytter i eksperimentet relativt til grundforløbet. Derfor er det som nævnt ovenfor vigtigt, at eksperimentet er stort nok til at give "robuste" resultater.

I SMILE er der overordnet to måder at gøre et eksperiment mere robust på. For det første kan et eksperiment gøres mere robust ved at udvide størrelsen af den risikogruppe, som eksperiment berører. Det kan eksempelvis være ved at udvide aldersgruppen, som skal have reduceret sandsynligheden for at flytte fra 18-20 år til 15-30 år. For det andet kan udfaldet af eksperimentet gøres mere robust ved at skalere sandsynlighederne med mere end det, der ville være nødvendigt, hvis den risikogruppe, eksperimentet berører, er stor nok. Hvis eksperimentet berører en lille gruppe (unge fra 18-20 år), og der ønskes et robust resultat af ændret adfærd (sandsynlighed for at flytte), kan resultatet gøres mere robust ved at skalere sandsynlighederne kraftigere (nedskalér sandsynligheden med 75 pct. i stedet for 50 pct.). Det sikrer, at en større del af gruppen ændrer adfærd relativt til grundforløbet, så effekterne af eksperimentet fremstår tydeligere.

For hvert af de fire marginaleksperimenter præsenteres resultaterne som afvigelse relativt til grundforløbet. Modellens stokastiske struktur betyder dog, at et eksperiment, der sigter mod enten en bestemt stigning eller et fald i en given størrelse, ikke nødvendigvis vil resultere i et forløb, hvor dette er kvalitativt eller kvantitativt opfyldt for samtlige fremskrivningsår. Adfærden i eksperimenterne (med undtagelse af eksperiment 4) er derfor fastlagt, så den gennemsnitlige årlige ændring relativt til grundforløbet i perioden 2020 til 2040 svarer til det ønskede. Modellens stokastik

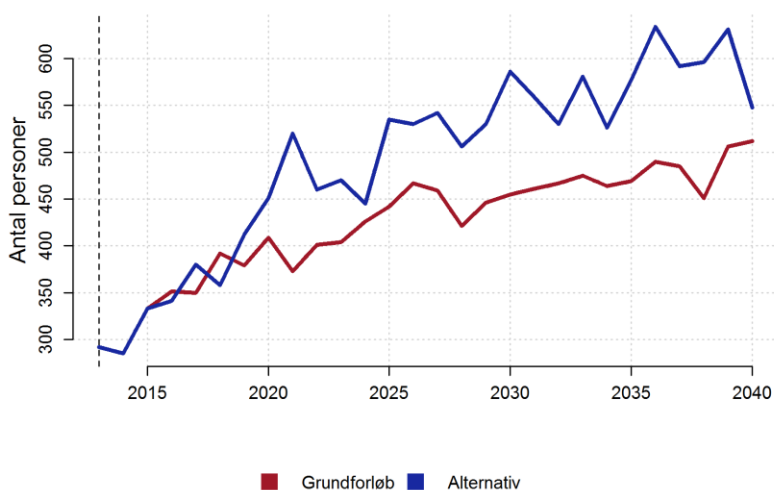
²⁰ For en generel vejledning til fortolkning af modellens resultater henvises til kapitel 2 i Hansen & Markeprand (2015).

nødvendiggør altså, at ændringen vurderes på baggrund af en længere årrække efter indfasningen er fuldført. Samtlige eksperimenter er indfaset fra 2016 til 2020, hvorefter ændringen fastholdes i den resterende del af fremskrivningen. Relativt til grundforløbet vurderes marginaleksperimenterne med hensyn til effekten på befolkningens overordnede aldersfordeling, familiestrukturen, befolkningens uddannelsesniveau samt tilknytning til arbejdsmarkedet. Endvidere betragtes ændringen i boligefterspørgslen nuanceret på de fire centrale boligkarakteristika. Ændringerne præsenteres som absolutte ændringer relativt til grundforløbet, men eventuelle konsekvenser vedrørende den langsigtede sammensætning af befolkningen og boligmassen på underliggende karakteristika belyses også.

6.1 Øget tilflytning af højt uddannede

I dette eksperiment øges tilflytningen af højt uddannede til Vordingborg Kommune, så den samlede tilflytning af højt uddannede stiger med omkring 20 pct. relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2020 til 2040. Eksperimentet udføres ved at øge sandsynligheden for, at en familie, hvor en eller flere af de voksne har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, tilflytter kommunen. Samtidig nedjusteres sandsynligheden for, at den samme type af familier flytter til andre kommuner. Denne adfædsændring indfases gradvist i perioden 2016 til 2020, hvorefter den fastholdes i resten af fremskrivningen frem mod 2040. Tilflytningen øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, arbejdsmarkedstilknytning, fraflytningskommune og karakteristika for fraflytningsboligen. Således svarer karakteristika for de nye tilflyttere til dem, der kendetegnede tilflytningen for personer med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse i grundforløbet. Figur 6.1 viser tilflytningen af personer med en videregående uddannelse til Vordingborg Kommune i henholdsvis grundforløbet og i eksperimentet, hvor det fremgår, at tilflytningen er højere i eksperimentet.

Figur 6.1. Tilflytning af højt uddannede

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tilflytningen af familier, hvor en eller flere af de voksne er højt uddannede, resulterer i, at befolkningen i kommunen ventes at stige til ca. 50.400 personer i 2040, jf. Figur 6.2a, fremfor 47.500

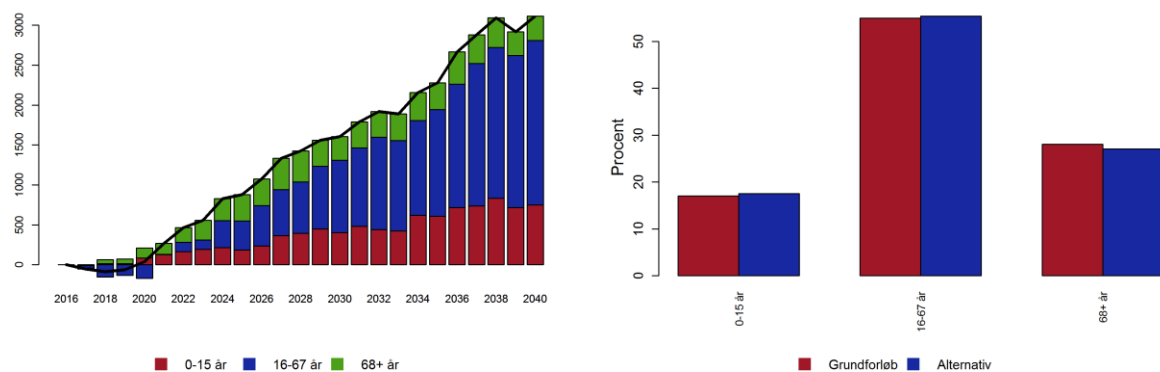
som angivet i grundforløbet – altså en forskel på ca. 2.900 personer. Det svarer til en befolkningstilvækst på ca. 150 personer om året i perioden fra 2020 til 2040 relativt til grundforløbet.

Det fremgår af Figur 6.2a, at eksperimentet vil betyde, at kommunen vil tiltrække markant flere borgere i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Hele 63 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet ventes at være personer i alderen 16-67 år, mens det samme tal er ca. 26 pct. for personer under 16 år og 12 pct. for personer over 67 år, når der måles på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040²¹. Dette er et resultat af, at sandsynligheden for at flytte aftager med alderen²² og at relativt få ældre har en videregående uddannelse sammenholdt med de yngre generationer. Endvidere resulterer eksperimentet i, at andelen af personer fra 68 år og opefter falder marginalt på bekostning af en stigning i andelen af personer i aldersgrupperne 0-15 år og 16-67 år, jf. Figur 6.2b.

Figur 6.2. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

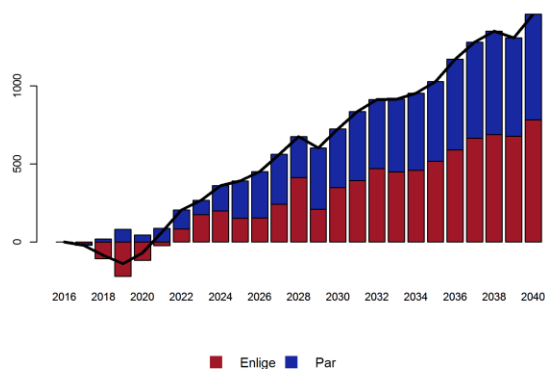
Den årlige tilvækst i antallet af familier ventes gennemsnitligt at være ca. 80 familier mere end i grundforløbet i årene 2020 til 2040, og akkumuleret ventes der knap 1.300 flere familier i 2040 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.3a. Flyttetilbøjeligheden er større for enlige, end den er for parfamilier, hvilket resulterer i, at 52 pct. af de tilflyttende ventes at være enlige familier målt over et gennemsnit i perioden 2036-2040, mens de resterende 48 pct. er parfamilier. Tilflytningen af parfamilier er dog relativt stor. Det skyldes for det første, at tilflytningen af yngre familier, som oftere er parfamilier, er relativt stor i forhold til tilflytningen af ældre familier, som oftere er enlige familier. For det andet er tilflytningen af parfamilier relativt høj i forhold til tilflytningen af enlige familier, fordi gruppen af parfamilier, hvor mindst en har en videregående uddannelse er større end gruppen af enlige familier, hvor den voksne har en videregående uddannelse. På sigt ændres familiestrukturen beskedent, så andelen af par stiger marginalt i forhold til andelen af enlige relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.3b.

²¹ Tallene summere ikke til 100 pct. pga. afrunding

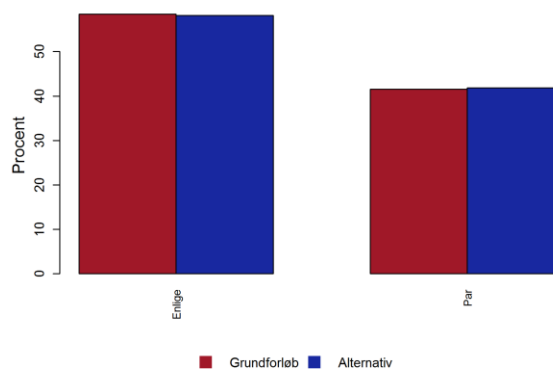
²² Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 56, figur 3.31

Figur 6.3. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil befolkningstilvæksten i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 39 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 4 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 17 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 40 pct., som har opnået en videregående uddannelse, jf. Figur 6.4a.

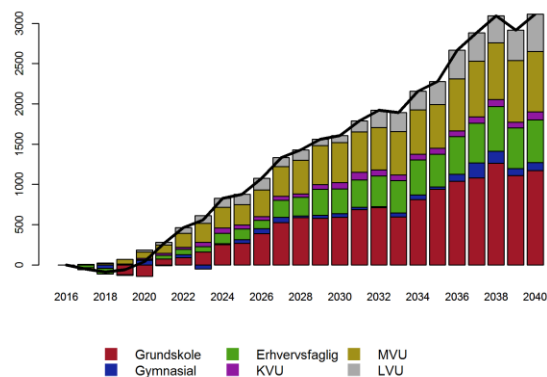
Tilflytningen ændrer fordelingen af personer på højst fuldførte uddannelse, så andelen af personer med en lang videregående uddannelse stiger relativt til grundforløbet på bekostning af personer i de øvrige uddannelseskategorier, jf. Figur 6.4b. En stor del af de personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse, vil dog være børn, som er flyttet med deres forældre. Til sammenligning vil befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år og målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040 i eksperimentet relativt til grundforløbet udgøres af:

- 20 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 5 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 19 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 56 pct., som har opnået en videregående uddannelse.

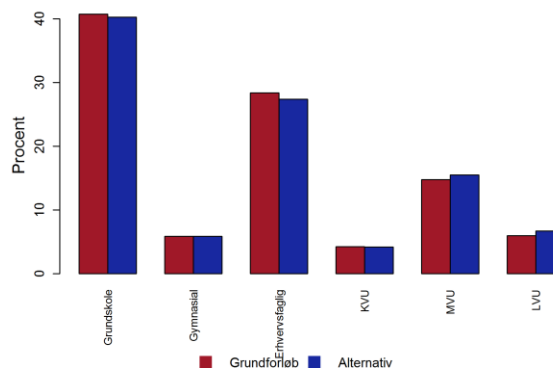
I forhold til den forventede fordeling på uddannelser i alderen 16-67 år i grundforløbet, vil eksperimentet resultere i en større andel af personer med en videregående uddannelse.

Figur 6.4. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højst fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

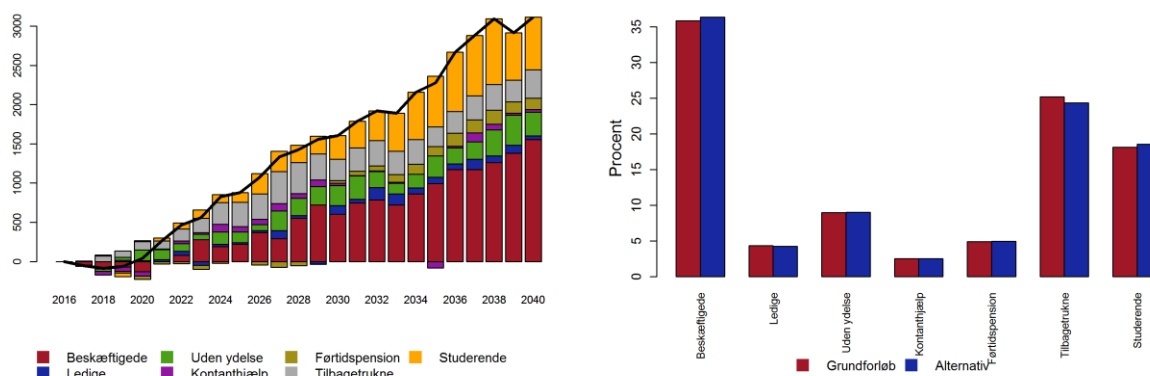
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse, vil den samlede ændring gennem fremskrivningen primært være præget af en stigning i antallet af beskæftigede efterfulgt af studerende, tilbagetrukne og personer uden ydelse, jf. Figur 6.5a. Tilflytningen af studerende og personer uden ydelser vil overvejende være personer under 15 år, der flytter til kommunen med deres forældre eller bliver født i løbet af fremskrivningen. Ud af den samlede tilvækst relativt til grundforløbet ventes personer i beskæftigelse årligt at udgøre 45 pct., studerende ventes at udgøre 25 pct., mens henholdsvis tilbagetrukne og personer uden ydelse ventes at udgøre henholdsvis 11 pct. og 10 pct., jf. Figur 6.5a, målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040. Fordelt på alle aldre ventes beskæftigelsesfrekvensen at øges en smule.

Den langsigtede fordeling af befolkningens arbejdsmarkedstilknnytning ændres en smule ved, at der er relativt færre tilbagetrukne, men til gengæld en større andel af beskæftigede og studerende, jf. Figur 6.5b. Den øgede tilflytning giver ikke anledning til en erhvervsfrekvens for de 16-67-årige, der afviger væsentligt fra grundforløbet.

Figur 6.5. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknnytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal b) Tilknnytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over personer 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

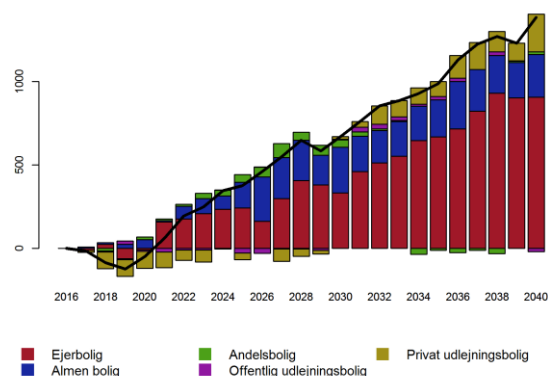
Efterspørgslen efter boliger ventes i 2040 at stige med knap 1.700 boliger relativt til grundforløbet og i gennemsnit ca. 80 boliger årligt i perioden 2020 – 2040, jf. Figur 6.6a og Tabel 9.8 i appendiks²³. Denne tilvækst ventes primært at komme på ejerboliger efterfulgt af almene boliger og i nogen grad private udlejningsboliger. Ejerboliger ventes at udgøre 68 pct. af tilvæksten, almene boliger ventes at udgøre 20 pct. af tilvæksten og private udlejningsboliger ventes at udgøre 12 pct. af tilvæksten. Tilvæksten i antallet af ejerboliger er drevet af, at der er flere par i kommunen og at en stor del af de voksne personer, der kommer til kommunen, har et højt uddannelsesniveau og er i beskæftigelse. På landsplan er sandsynligheden næsten dobbelt så høj for, at en familie, hvor den højest uddannede har en videregående uddannelse, flytter til en ejerbolig sammenholdt med familier, hvor den højest uddannede har en gymnasial eller en grundskoleuddannelse²⁴. Tilvæksten i almene boliger og private udlejningsboliger er primært knyttet til det større antal enlige i kommunen. Den overordnede præferencestruktur målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040 er relativt upåvirket, dog med en mindre forskydning fra private udlejningsboliger, der falder med knap 1 pct. point, til ejerboliger, der stiger tilsvarende, jf. Figur 6.6b.

²³ Tabel 9.8 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

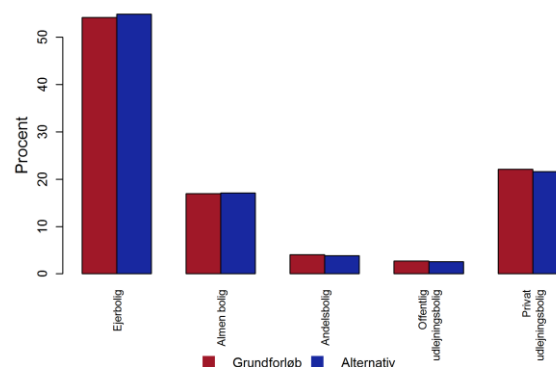
²⁴ Se evt. figur 3.42 på s. 67 i Hansen og Markeprand (2015)

Figur 6.6. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

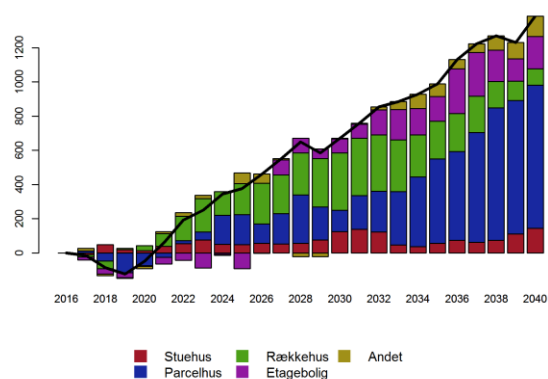

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

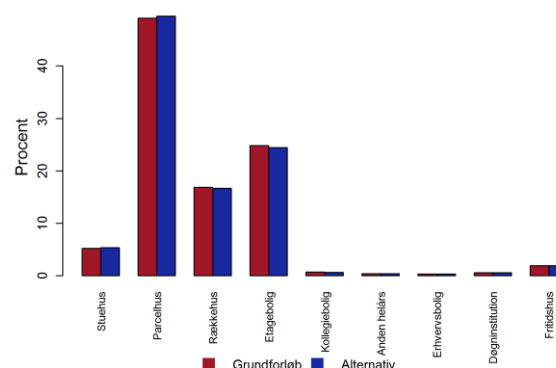
Den langsigtede stigning i boligefterspørgslen i forhold til grundforløbet, vil primært rette sig mod parcelhuse efterfulgt af etageboliger og rækkehuse, jf. Figur 6.7a. Den stigende efterspørgsel på parcelhuse er primært afledt af søgningen mod ejerboliger, mens søgningen mod etageboliger og rækkehuse primært er afledt af den stigende efterspørgsel på både private udlejningsboliger og almene boliger. Parcelhuse beregnes til i gennemsnit at udgøre 57 pct. af tilvæksten årligt, mens dette tal er 16 pct. for etageboliger, 13 pct. for rækkehuse og samlet 14 pct. for andre boligarter målt på et gennemsnit over perioden fra 2036 til 2040. Samlet giver ændringen ikke anledning til nævneværdige forskydninger i præferencestrukturen, jf. Figur 6.7b.

Figur 6.7. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

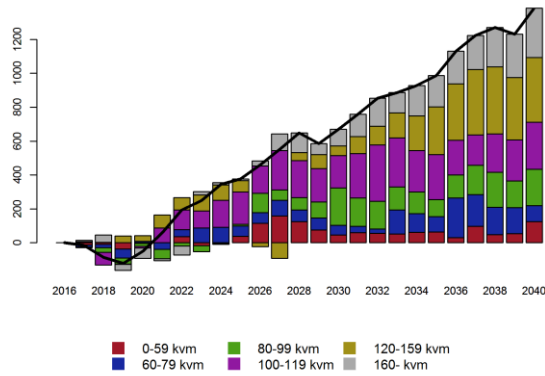
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede boligefterspørgsel retter sig hovedsagligt mod boliger større end 100 m², jf. Figur 6.8a. Søgningen mod mindre boliger kan som tidligere forklares med den øgede efterspørgsel efter rækkehuse og etageboliger, der typisk har et boligareal under 120 m², mens den stigende efterspørgsel på boliger over 100 m² vil være drevet af den større efterspørgsel på parcelhuse. På

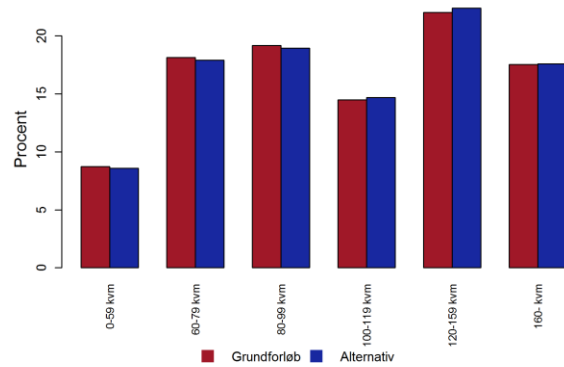
sigt forskydes boligstrukturen marginalt til fordel for boliger i størrelsen 100-159 m² på bekostning af boliger i størrelsen op til 99 m², jf. Figur 6.8b.

Figur 6.8. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

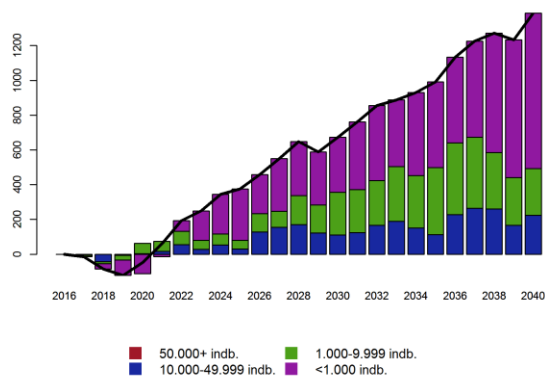

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

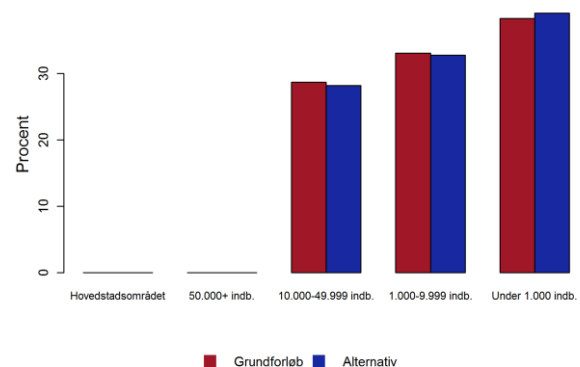
Den øgede tilflytning rettet mod etageboliger samt parcel- og rækkehuse i Vordingborg Kommune giver overordnet anledning til en øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere efterfulgt af byområder med 1.000-9.999 indbygger og byområder med færre end 10.000-49.999 indbyggere, jf. Figur 6.9a. Fordelt på bystørrelse giver ændringen anledning til en mindre forskydning i efterspørgslen fra de større byområder til byområder med færre end 1.000 indbyggere, jf. Figur 6.9b.

Figur 6.9. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

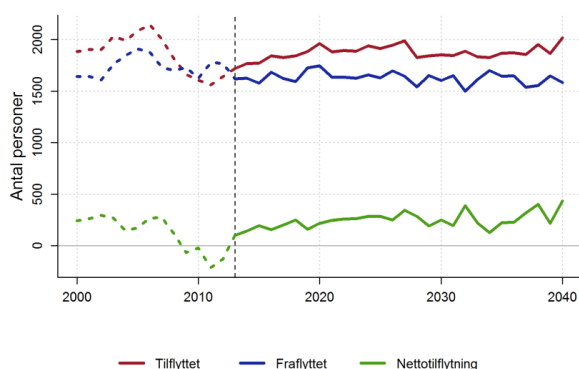
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

6.2 Øget tilflytning af pensionister

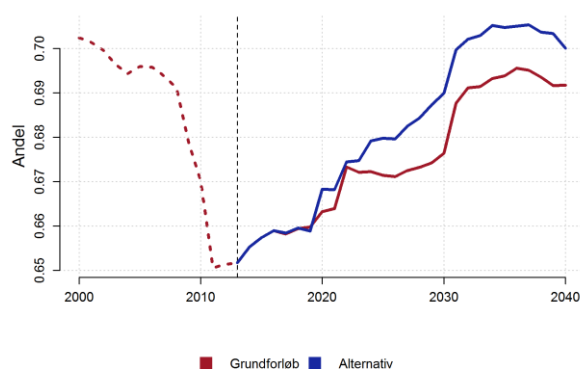
I dette eksperiment øges tilflytningen af pensionist-familier til Vordingborg Kommune, så den samlede tilflytning af pensionister stiger med godt 25 pct. relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2020 til 2040. Eksperimentet udføres ved at øge sandsynligheden for, at familier med mindst en modtager af folkepension tilflytter kommunen. Samtidig nedjusteres sandsynligheden for, at den samme type af familier flytter til andre kommuner. Denne adfærdsændring indføres gradvist i perioden 2016 til 2020, hvorefter den fastholdes i resten af fremskrivningen frem mod 2040. Tilflytningen øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, arbejdsmarkedstilknytning, fraflytningskommune og karakteristika for fraflytningsboligen. Således svarer karakteristika for de nye tilflyttere til dem, der kendetegnede tilflytningen for pensionist-familier i grundforløbet. Figur 6.1 viser den samlede til- og fraflytning samt nettotilflytningen i grundforløbet og eksperimentet, hvoraf det fremgår, at tilflytningen og nettotilflytningen er højere i eksperimentet.

Figur 6.10 Til- og fraflytning samt nettotilflytning i grundforløb og alternativforløb

a) Grundforløb

b) Alternativforløb

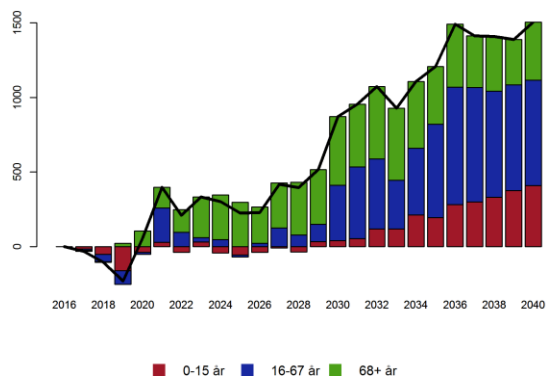
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tilflytningen af pensionistfamilier resulterer i, at befolkningen i kommunen ventes at stige til lidt over ca. 48.900 personer i 2040, Figur 6.2a, fremfor lidt under 47.500 som angivet i grundforløbet – altså en forskel på ca. 1.400 personer. Det svarer til en ekstra befolkningstilvækst på ca. 80 personer om året i perioden fra 2020 til 2040.

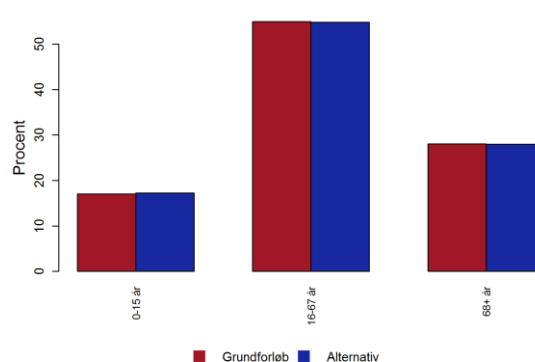
Det fremgår af Figur 6.11a, at 25 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet ventes at kunne henføres til personer over 67 år, mens personer i alderen 16-67 år ventes at udgøre 51 pct. af tilvæksten, og det samme tal er ca. 24 pct. for personer under 16 år. Den relativt store tilflytning af personer over 67 år følger selvkært af, at det er tilflytningen af tilbagetrukne, der øges. Tilflytningen i de yngre aldersgrupper skyldes dels, at nogle pensionister er under 68 år og dels, at nogle personer flytter til kommunen, fordi de er i familie med en tilflyttende pensionist. Samlet stiger tilflytningen af pensionister med ca. 900 personer, men i løbet af fremskrivningen dør op mod halvdelen, hvilket resulterer i, at andelen af personer over 68 år er relativt lille i forhold til, at eksperimentet er målrettet mod at øge tilflytningen af pensionister. På lang sigt er befolkningens overordnede aldersfordeling omtrent uændret, jf. Figur 6.11b.

Figur 6.11. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

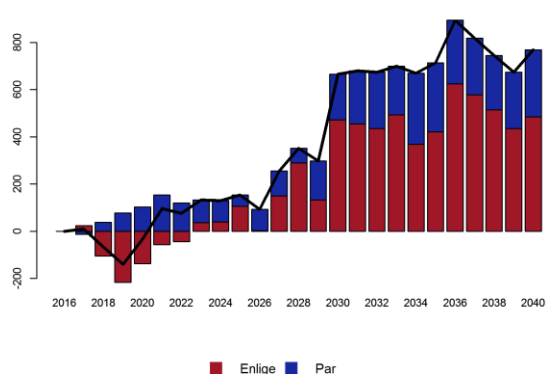

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

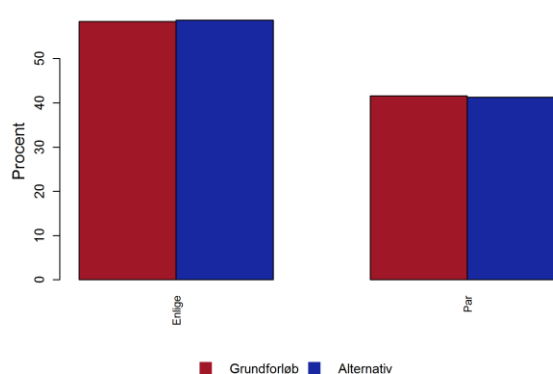
Den årlige tilvækst i antallet af familier ventes gennemsnitligt at være ca. 40 familier højere end i grundforløbet i årene 2020 til 2040, og akkumuleret ventes der knap 800 flere familier i 2040 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.12a. Flyttetilbøjeligheden er større for enlige, hvilket også afspejles i eksperimentet, hvor 68 pct. af de tilflyttende familier ventes at være enlige målt over et gennemsnit i perioden 2036-2040. Samtidig trækkes andelen af enlige op, fordi en del af de pensionistfamilier, der tilflytter, overgår fra par til enlige i takt med, at en af partnerne dør. På lang sigt er familiestrukturen relativt uændret, jf. Figur 6.12b.

Figur 6.12. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil befolkningstilvæksten i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 40 pct., som højest har opnået en grundskoleuddannelse
- 36 pct., som højest har opnået en erhvervsuddannelse og

- 24 pct., som har opnået en længerevarende videregående uddannelse, jf. Figur 6.13a.

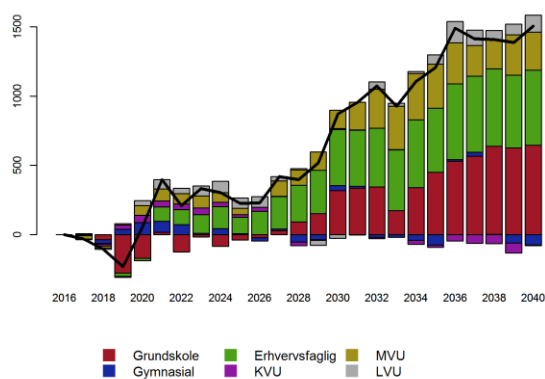
Det ændrer fordelingen af personer på højest fuldførte uddannelse, så andelen med en grundskoleuddannelse eller en længerevarende videregående uddannelse stiger marginalt relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.13. En stor del af de personer, som højest har opnået en grundskoleuddannelse, vil dog være børn, som er flyttet med deres forældre eller som fødes i løbet af fremskrivningen. Til sammenligning vil befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040 i eksperimentet relativt til grundforløbet udgøres af:

- 29 pct., som højest har opnået en grundskoleuddannelse
- 38 pct., som højest har opnået en erhvervsuddannelse
- 33 pct., som har opnået en længerevarende videregående uddannelse

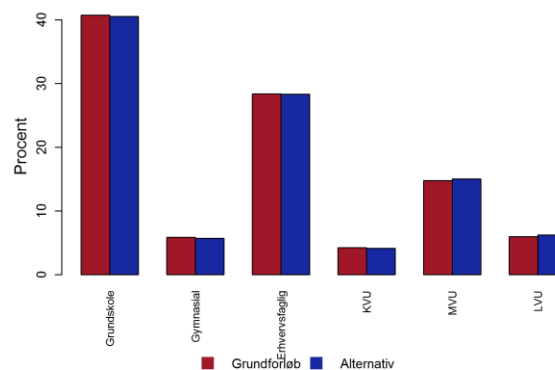
I forhold til den forventede fordeling på uddannelser for personer i alderen 16-67 år i grundforløbet, vil fordelingen i eksperimentet være stort set uændret, hvilket primært skyldes, at mertilvæksten i eksperimentet blandt de 16-67 årige er relativt beskeden. Tilvæksten i antallet af personer over 67 år består i 2/3 af tilfældene af personer med en erhvervsuddannelse og i 1/4 af tilfældene af personer med en mellemlang videregående uddannelse, mens den i de resterende tilfælde kan henføres til personer med en grundskoleuddannelse, en gymnasial uddannelse eller en lang videregående uddannelse.

Figur 6.13. Ændring i befolkningens uddannelsesnivea

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højest fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesnivea. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

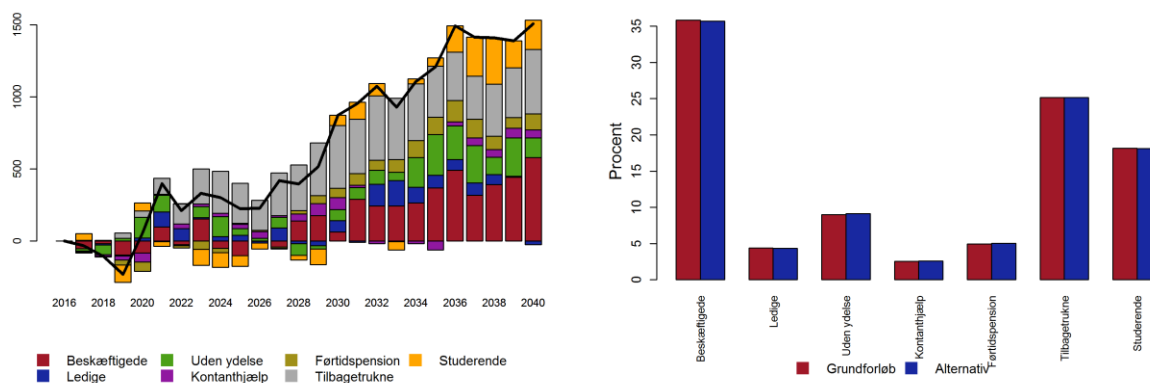
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse, vil den samlede ændring gennem fremskrivningen primært være præget af en stigning i antallet af beskæftigede og tilbagetrukne, jf. Figur 6.14a. Beskæftigelsen ventes at være svagt faldende i fremskrivningens grundforløb, mens den ventes at være stabil omkring niveauet i 2013 i alternativforløbet. Ud af den samlede langsigtede ændring relativt til grundforløbet ventes personer i beskæftigelse årligt at udgøre 31 pct., mens tilbagetrukne ventes at udgøre 25 pct., jf. Figur 6.14a, målt på et gennemsnit over perioden 2036 til

2040. Fordelt på alle aldre ventes beskæftigelsesfrekvensen at være relativt uændret, hvilket også gælder for den langsigtede fordeling af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning, jf. Figur 6.14b. Den øgede tilflytning giver her ikke anledning til en erhvervsfrekvens for de 16-67-årige, der afviger væsentligt fra grundforløbet.

Figur 6.14. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

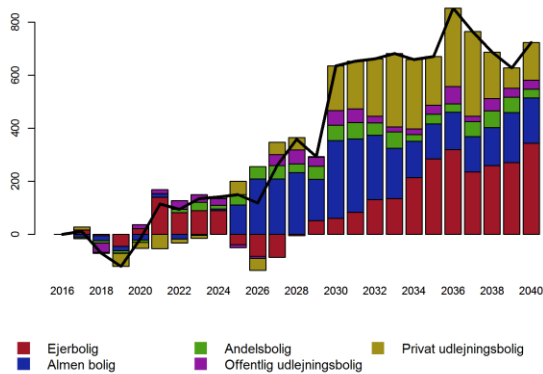
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Søgningen mod boliger ventes i 2040 at stige med godt 700 boliger relativt til grundforløbet, hvilket svarer til en stigning på gennemsnitligt ca. 40 boliger årligt i perioden 2020 – 2040, jf. Figur 6.15a og Tabel 9.9 i appendiks²⁵. Denne tilvækst ventes primært at vedrøre ejerboliger efterfulgt af private udlejningsboliger og almene boliger. Ejerboliger ventes at udgøre 39 pct. af tilvæksten, private udlejningsboliger ventes at udgøre 28 pct. af tilvæksten og almene boliger ventes at udgøre 21 pct. af tilvæksten, mens de resterende 5 pct. af tilvæksten er fordelt på andelsboliger og offentlige udlejningsboliger. Tilvæksten i ejerboliger er drevet af, at der flytter flere par til kommunen og at en betydelig del af de voksne personer, der kommer til kommunen, er i beskæftigelse. Tilvæksten i almene boliger og private udlejningsboliger er primært knyttet til det større antal enlige og ældre i kommunen. Den overordnede præferencestruktur er relativt upåvirket, jf. Figur 6.15b.

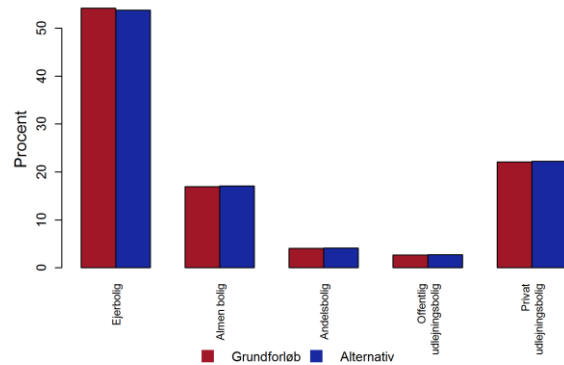
²⁵ Tabel 9.9 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

Figur 6.15. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

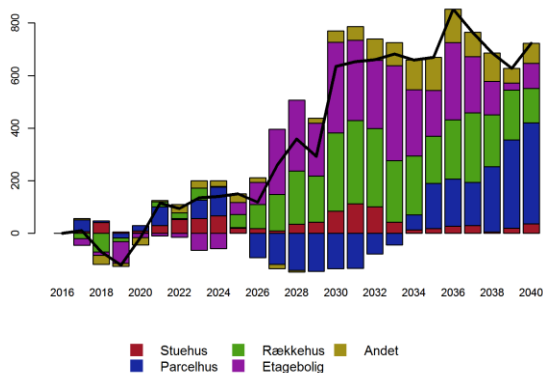

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

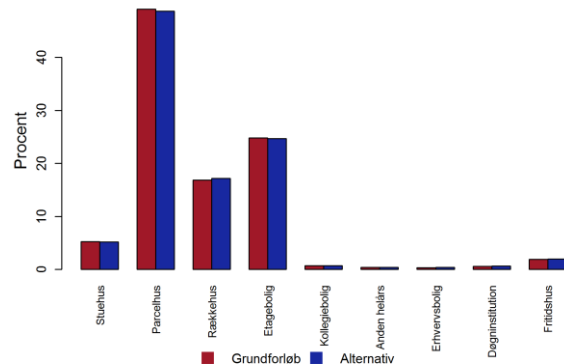
Den langsigtede stigning i bolig efterspørgslen i forhold til grundforløbet, vil primært rette sig mod parcelhuse efterfulgt af rækkehuse, jf. Figur 6.16a. Den stigende efterspørgsel efter parcelhuse er primært afledt af søgningen mod ejerboliger, mens søgningen mod rækkehuse primært er afledt af den stigende efterspørgsel på almene boliger. Den større efterspørgsel efter parcelhuse kommer først omkring 2030, hvor der også begynder at komme flere til kommunen, som er i beskæftigelse. Tidligere er der primært en større efterspørgsel efter etageboliger og rækkehuse, som ældre tilbagetrukne personer typisk foretrækker. Parcelhuse beregnes til i gennemsnit at udgøre 36 pct. af tilvæksten, mens dette tal er 28 pct. for rækkehuse, 21 pct. for etageboliger og 16 pct. samlet for andre boligarter målt på et gennemsnit over perioden fra 2036 til 2040. Samlet giver ændringen ikke anledning til nævneværdige forskydninger i præferencestrukturen, jf. Figur 6.16b.

Figur 6.16. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

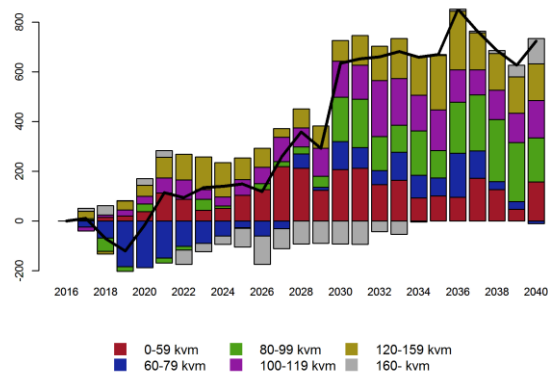
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede bolig efterspørgsel retter sig hovedsagligt mod boliger i størrelsen 80-160 m² samt mindre boliger under 60 m², jf. Figur 6.17a. Søgningen mod mindre boliger kan som tidligere forklares med

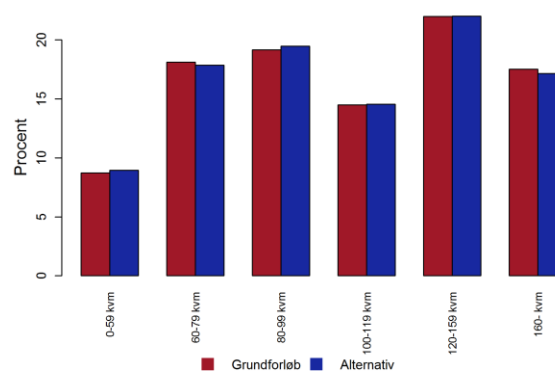
den øgede efterspørgsel efter rækkehuse og etageboliger, der typisk har et boligareal under 120 m², mens den stigende efterspørgsel på boliger over 100 m² vil være drevet af den større efterspørgsel på parcelhuse. Det er typisk ældre familier og familier uden tilknytning til arbejdsmarkedet, der efterspørger de mindre boliger, mens yngre familier efterspørger større boliger. På lang sigt forskydes boligstrukturen fordelt på størrelse ikke nævneværdigt, jf. Figur 6.17b.

Figur 6.17. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

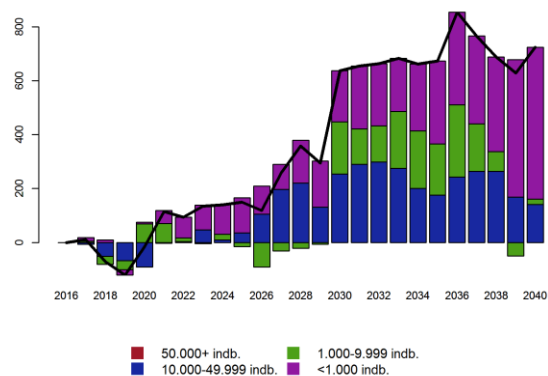

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

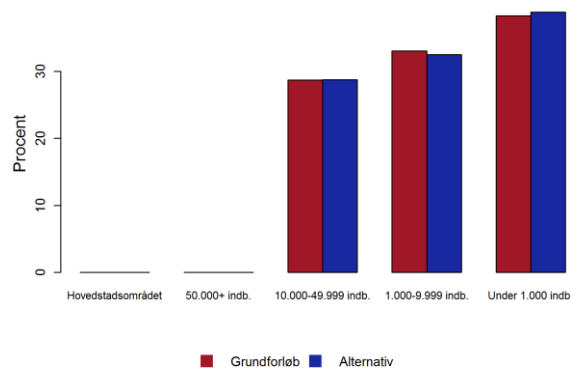
Den øgede tilflytning rettet mod parcelhuse og etageboliger i Vordingborg Kommune giver overordnet anledning til en øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere og byområder med 10.000-49.999 indbyggere, jf. Figur 6.18a. Efterspørgslen efter boliger i byområder med færre end 1.000 indbyggere kommer typisk fra yngre parfamilier, mens efterspørgslen efter boliger i byområder med 10.000-49.999 indbyggere ofte vil være ældre familier. Fordelt på bystørrelse giver ændringen ikke anledning til nogen nævneværdig forskydning, jf. Figur 6.18b.

Figur 6.18. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

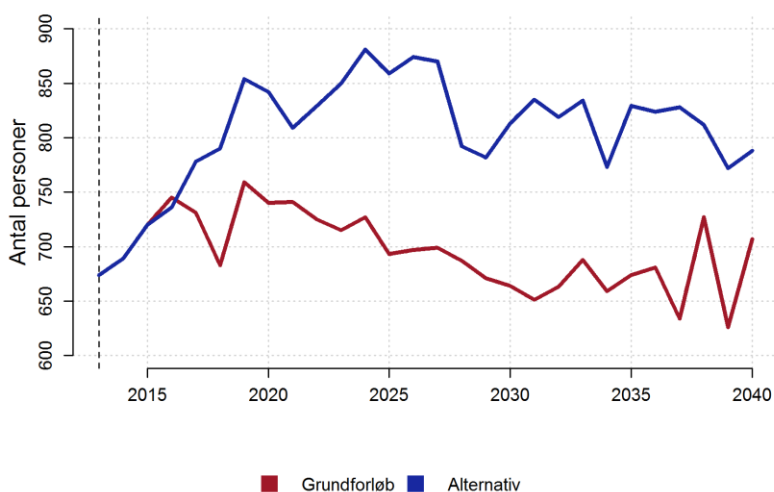
6.3 Øget tilflytning af LO-familier

I dette eksperiment øges sandsynligheden for, at gennemsnitlige LO-familier flytter til Vordingborg Kommune. LO-familier kan ikke direkte identificeres i SMILE. En LO-familie defineres derfor ved en familie, hvor de voksne i familien ikke har opnået en højere uddannelse end en erhvervsuddannelse, jf. uddannelseshierarkiet i Tabel 3.1. Dette vurderes at være en rimelig karakterisering af en LO-familie, selvom LO også i nogen grad repræsenterer personer med højere uddannelse. En større tilflytning af højt uddannede er analyseret i afsnit 6.1.

Eksperimentet udføres ved at øge sandsynligheden for, at en familie, hvor ingen voksne har et højere uddannelsesniveau end en erhvervsfaglig uddannelse, tilflytter kommunen. Samtidig nedjusteres sandsynligheden for, at den samme type af familier flytter til andre kommuner. Denne adfærdændring indføres gradvist i perioden 2016 til 2020, hvorefter den fastholdes i resten af fremskrivningen frem mod 2040. Tilflytningen øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, arbejdsmarkedstilknytning, fraflytningskommune og karakteristika for fraflytningsboligen.

Figur 6.19 viser, at det årlige antal tilflyttere over 25 år, som ikke har opnået en uddannelse, der er højere end en erhvervsfaglig uddannelse i henholdsvis grundforløbet og alternativforløbet. Samlet stiger tilflytningen med 20 pct. for personer over 25 år, som ikke har opnået en uddannelse, der er højere end en erhvervsfaglig uddannelse, målt på et gennemsnit over perioden 2020-2040.

Figur 6.19. Tilflytning af personer over 25 år, som højst har opnået en erhvervsfaglig uddannelse

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tilflytningen af LO-familier resulterer i, at befolkningen i kommunen ventes at stige til ca. 51.100 personer i 2040, jf. Figur 6.20a, fremfor 47.500 som angivet i grundforløbet – altså en forskel på ca. 3.600 personer. Det svarer til en befolkningstilvækst på ca. 175 personer om året i perioden fra 2020 til 2040 relativt til grundforløbet.

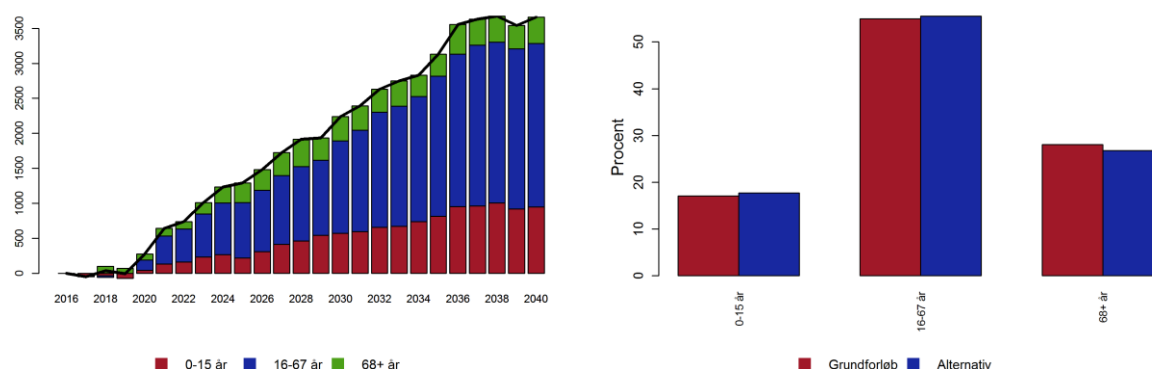
Det fremgår af Figur 6.20a, at eksperimentet vil betyde, at kommunen vil tiltrække markant flere borgere i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Hele 63 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet ventes at vedrøre personer i alderen 16-67 år, mens det samme tal er ca. 27 pct. for

personer under 16 år og 10 pct. for personer over 67 år, når der måles på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040. Dette er et resultat af, at sandsynligheden for at flytte aftager med alderen²⁶. Endvidere resulterer eksperimentet i, at andelen af personer i alderen 68 år og opefter falder marginalt på bekostning af en stigning i andelen af personer i aldersgrupperne 0-15 år og 16-67 år, jf. Figur 6.20b.

Figur 6.20. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

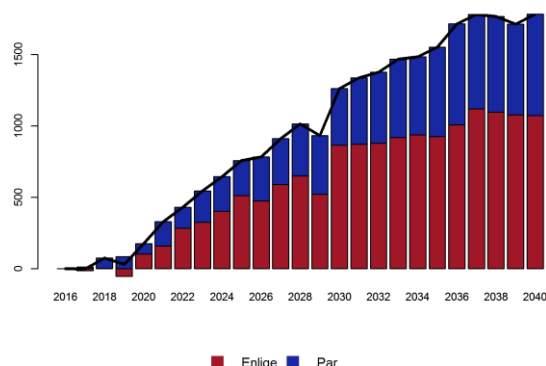
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede tilflytning af LO-familier giver ud over stigningen i befolkningen også naturligt anledning til en stigning i det samlede antal familier, der på lang sigt er bosiddende i Vordingborg Kommune. Frem mod 2040 øges det samlede antal familier med knap 1.800 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.21a. Tilflytningen af enlige familier er forholdsmæssigt større end tilflytningen af parfamilier, hvilket skyldes, at flyttetilbøjeligheden er større blandt enlige. Målt på et gennemsnit over 2036-2040 udgør enlige familier omkring 61 pct. af forøgelsen i antallet af familier relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.21a. Familiestrukturen vil ikke ændre sig nævneværdigt på lang sigt relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.21b, selvom sammensætningen af tilflytningen af LO-familier på karakteristika ikke er repræsentativ for den samlede tilflytning fra alle kommuner.

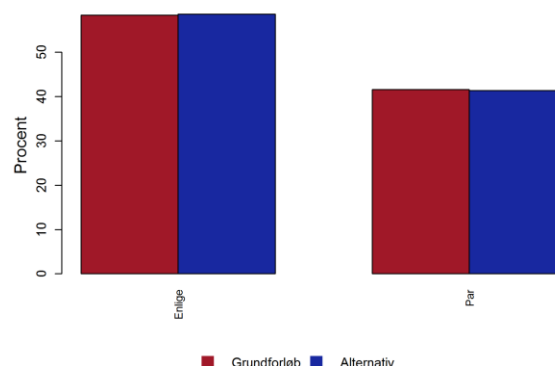
²⁶ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 56, figur 3.31

Figur 6.21. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil befolkningstilvæksten i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 58 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 7 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 31 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 5 pct., som har opnået en længerevarende videregående uddannelse

Sammenholdt med fordelingen af personer på uddannelser i grundforløbet målt på et gennemsnit over 2036-2040, vil en større del af tilflytterne have opnået en grundskoleuddannelse og en gymnasial uddannelse, mens en mindre andel vil have opnået en videregående uddannelse, jf. Figur 6.22b. Befolkningstilvæksten i antallet af personer med en videregående uddannelse kan være yngre personer, der er flyttet til kommunen med deres forældre og tager en videregående uddannelse i byen, studerende, der er flyttet til kommunen eller personer, der efteruddanner sig efter at være flyttet til kommunen. En del af tilflytterne som højst har opnået en grundskoleuddannelse, er børn, som er flyttet til Vordingborg Kommune med deres forældre.

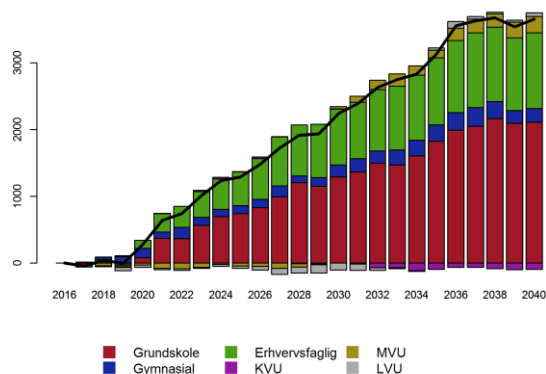
Befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040 relativt til grundforløbet udgøres af:

- 39 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 10 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 38 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 13 pct., som har opnået en længerevarende videregående uddannelse

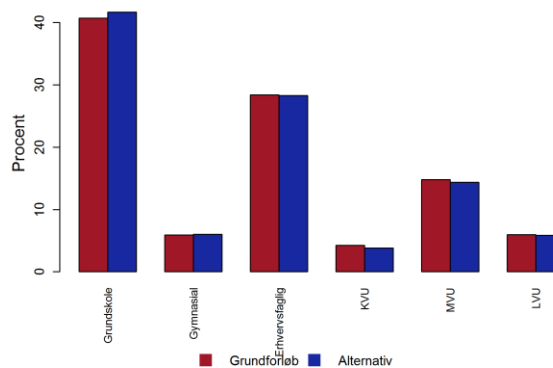
Sammenholdt med den langsigtede uddannelsesfordeling i samme aldersgruppe i grundforløbet, vil en større andel af tilflytterne end de bosiddende have opnået en grundskoleuddannelse, en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Til gengæld vil en mindre andel have opnået en videregående uddannelse.

Figur 6.22. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højest fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

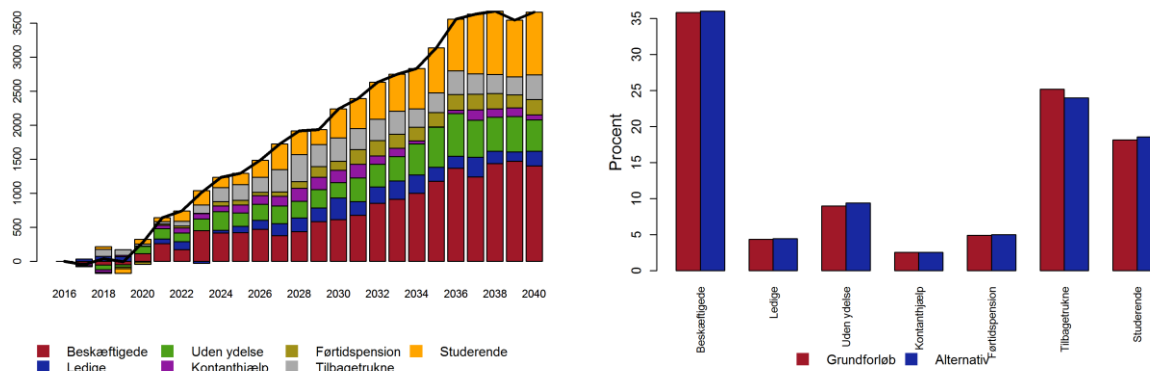
Fordelt på alle aldre henføres 38 pct. af befolkningstilvæksten til personer i beskæftigelse og 6 pct. af til ledige relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040, jf. Figur 6.23a. På samme måde ventes andelen af studerende at udgøre 24 pct. af tilflytningen, personer uden ydelser (primært børn under 6 år) ventes at udgøre 15 pct., kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsmarkedet ventes at udgøre 3 pct., førtidspensionister ventes at udgøre 6 pct. og 9 pct. ventes at udgøres af tilbagetrukne. Til sammenligning ventes kun 36 pct. at være i beskæftigelse, kun 4 pct. ventes at være ledige og hele 25 pct. ventes at udgøres af tilbagetrukne, jf. Figur 6.23b.

Overordnet ventes tilflytningen fra LO-familier at bidrage til at øge beskæftigelsen, men beskæftigelsesfrekvensen ventes at være uændret, når befolkningen betragtes på tværs af alle aldre. Samtidig sænkes andelen af tilbagetrukne, selvom antallet af tilbagetrukne også ventes at stige relativt til grundforløbet. Erhvervsfrekvensen blandt de 16-67 årige er relativt uændret, hvilket betyder, at den større beskæftigelse er udtryk for, at tilflytningen primært udgøres af personer i alderen 16-67 år, snarere end det er udtryk for, at tilflytterne har en større erhvervsfrekvens sammenholdt med de i forvejen bosiddende i Vordingborg Kommune.

Den større tilflytning af LO-familier har kun en beskedne effekt på den samlede befolknings fordeling på arbejds-kategorier, jf. Figur 6.23.

Figur 6.23. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer
 b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Efterspørgslen efter boliger ventes at være stigende som resultat af det større antal tilflyttende LO-familier. Således ventes efterspørgslen at nå op på over 1.700 boliger yderligere i 2040 sammenholdt med grundforløbet. Det svarer til en stigning i efterspørgslen tæt på 80 boliger om året over perioden 2020-2040, men med betydelige udsving. Den øgede tilflytning til Vordingborg Kommune giver sig udslag i en større efterspørgsel efter hovedsageligt ejerboliger fulgt af almene boliger og private udlejningsboliger, jf. Figur 6.24a og Tabel 9.10 i appendiks²⁷.

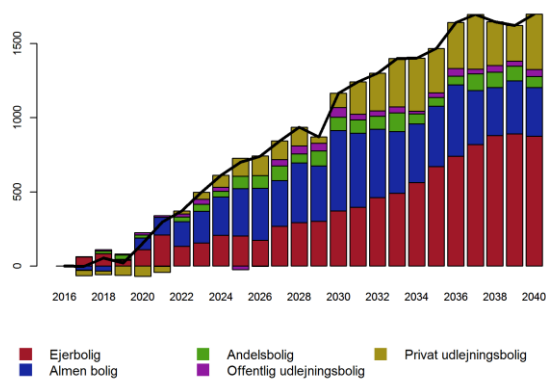
Efterspørgslen fordelt på boligtyper afhænger af en række underliggende karakteristika som eksempelvis familiens uddannelsesniveau, de voksnes gennemsnitlige alder i familien, om familien består af enlige eller par og familiens arbejdsmarkedstilknytning. Ejerboliger er særligt populære blandt familier, hvor en eller flere af de voksne i familien er en del af arbejdsstyrken²⁸. En stor del af efterspørgslen efter ejerboliger kan derfor henføres til, at en betydelig del af de tilflyttende tilhører arbejdsstyrken. Samtidig trækker det efterspørgslen på ejerboliger op, at størstedelen af de tilflyttende er under 67 år, da det typisk er fra omkring tilbagetrækningsalderen og senere, at ældre fraflytter deres ejerbolig til fordel for eksempelvis mindre almene boliger eller private udlejningsboliger. Private udlejningsboliger og almene boliger er særligt populære blandt enlige familier eller blandt familier, hvor højst et voksent medlem i familien er tilknyttet arbejdsmarkedet. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige ændringer i sammensætningen af boligtyper, Figur 6.24b.

²⁷ Tabel 9.10 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

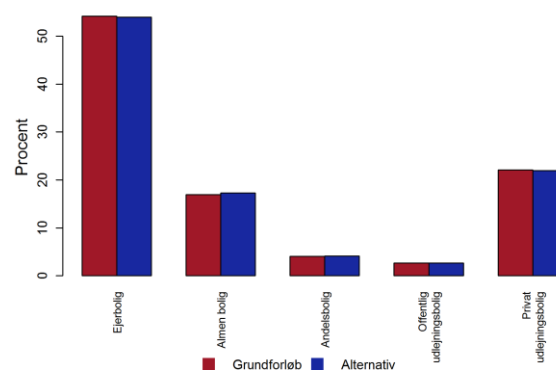
²⁸ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

Figur 6.24. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

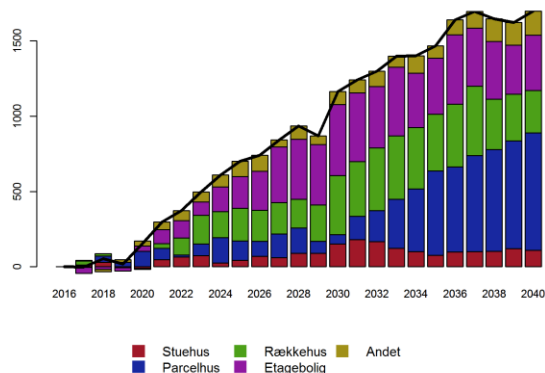
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Eksperimentet peger på, at en større tilflytning fra LO-familier vil resultere i en større bolig efterspørgsel, som fordelt på boligart primært må ventes at komme på parcelhuse efterfulgt af etageboliger og rækkehuse, jf. Figur 6.25a. Det hænger også sammen med, at disse tre boligarter er populære som enten ejerbolig, privat udlejningsbolig eller almen bolig, hvor der som beskrevet ovenfor ventes en større efterspørgsel, jf. Figur 6.24a. Den større søgning mod parcelhuse er konsistent med tilflytningen af parfamilier, da parcelhuse er den foretrukne boligart for par mellem 25 og 60 år²⁹. Søgningen mod etageboliger og rækkehuse er konsistent med, at der også tilflytter flere enlige familier og at størstedelen af tilflytterne enten højest har opnået en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse, hvor disse boligarter er relativt populære. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige ændringer i fordelingen på boligart, jf. Figur 6.25b.

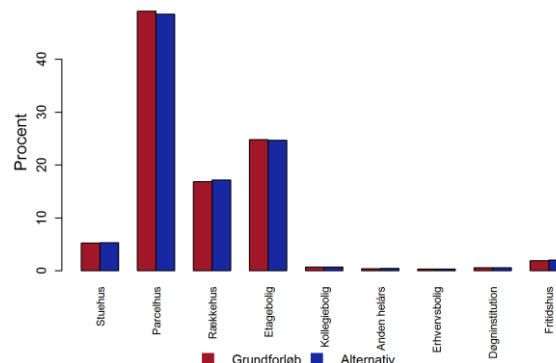
²⁹ Se s. 65 i Hansen og Markeprand (2015)

Figur 6.25. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

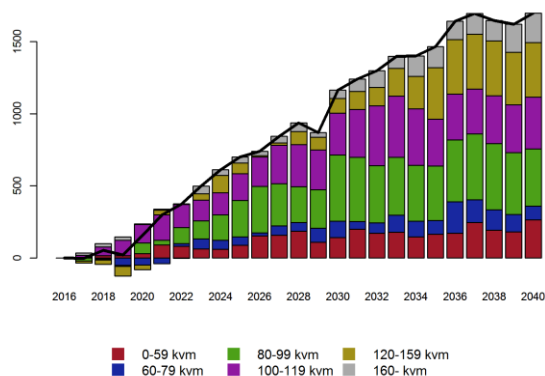

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

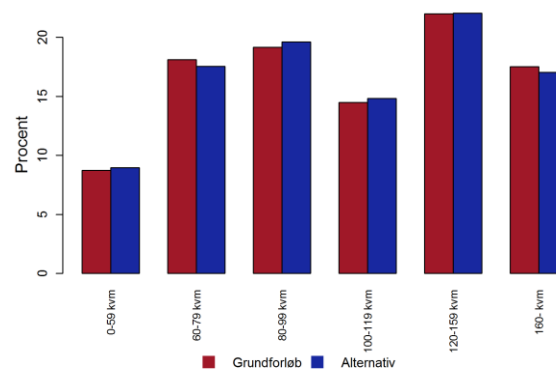
Overordnet vil den øgede efterspørgsel efter de ekstra boliger relativt til grundforløbet primært rette sig mod boliger større end 80 m², som målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040 ventes at udgøre 79 pct. af efterspørgslen, jf. Figur 6.26a. Efterspørgslen på boliger over 80 m² skyldes, at de tilflyttende LO-familier hovedsagligt ventes at bosætte sig i parcelhuse, som typisk er større end 100 m², samt private udlejningsboliger og almenboliger, som typisk er 60-120 m². Boligsøgningen fordelt på størrelse giver kun anledning til en beskedne forskydning i boligstrukturen, jf. Figur 6.26b.

Figur 6.26. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

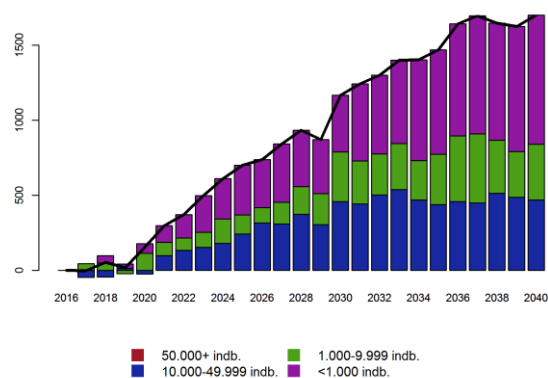
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede tilflytning rettet mod etageboliger samt parcel- og rækkehuse i Vordingborg Kommune giver overordnet anledning til øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere efterfulgt af byområder med 10.000-49.999 indbyggere og byområder med 1.000-

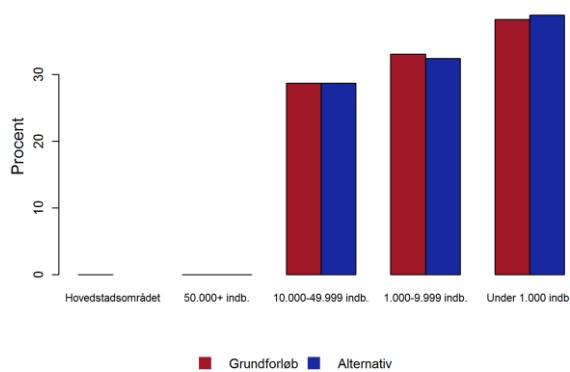
9.999 indbygger, jf. Figur 6.27a. Fordelt på bystørrelse giver ændringen ikke anledning til nogen nævneværdig forskydning, jf. Figur 6.27b.

Figur 6.27. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

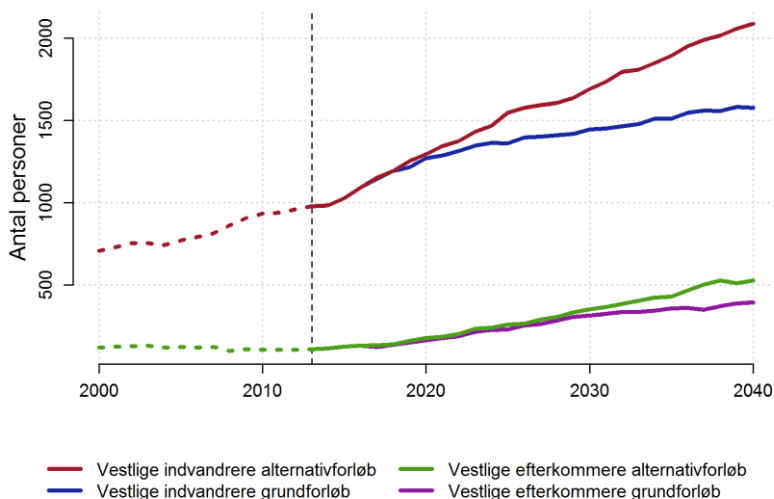
6.4 Indvandrere bliver boende

I dette eksperiment er det hensigten at fremskrive udviklingen i Vordingborg Kommune under den forudsætning, at flygtninge bliver boende i kommunen og har samme arbejdsmarkedsadfærd som de bosniske flygtninge, der kom til Danmark i midten af 1990'erne. Det seneste historiske år i fremskrivningen er 2013. Derfor kan eksperimentet ikke tage højde for den seneste indvandring, som særligt i 2014 og 2015 har været høj som følge af krigen i Syrien. Det vurderes dog ikke at være afgørende for udførslen og fortolkningen af eksperimentet, hvor ændringer rapporteres relativt til grundforløbet. En anden udfordring ved eksperimentet er, at det mest detaljerede niveau indvandrere kan opdeles på i SMILE er grupperingerne vestlige indvandrere og ikke-vestlige indvandrere. Udføres eksperimentet med henblik på de syriske flygtninge, er det umiddelbart ikke-vestlige indvandrere, som fastholdes i kommunen. Med henblik på at eksperimentet skal tage udgangspunkt i, at indvandrere skal være "nemme" at integrere, udformes eksperimentet ved at fastholde vestlige indvandrere i kommunen, der typisk har en højere erhvervsdeltagelse end ikke-vestlige indvandrere. Konkret udføres eksperimentet ved, at familier, hvor mindst en af de voksne er karakteriseret som en vestlig indvandrer, ikke har mulighed for at fraflytte kommunen, når de først er bosat i kommunen. Det øger antallet af indvandrere i kommunen i takt med, at flere indvandrere kommer til kommunen og ikke har mulighed for at flytte videre til en ny kommune³⁰. I forhold til arbejdsmarkedsadfærd kan eksperimentet således tolkes som et bud på et "best case scenario", hvis kommunen lykkedes med at fastholde og integrere flygtninge.

³⁰ Indvandrere har stadig mulighed for at udvandre igen (flytte ud af landet).

Figur 6.28 viser udviklingen i antallet af vestlige indvandrere og efterkommere i grundforløbet og alternativforløbet. På lang sigt er der ca. 500 (30 pct.) flere vestlige indvandrere og 100 (35 pct.) flere vestlige efterkommere i alternativforløbet relativt til grundforløbet.

Figur 6.28. Befolkningsudvikling blandt vestlige indvandrere og efterkommere

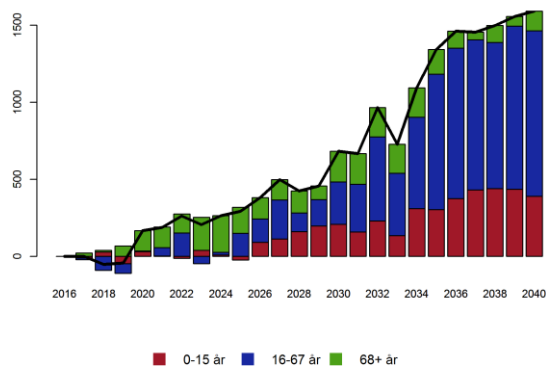

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

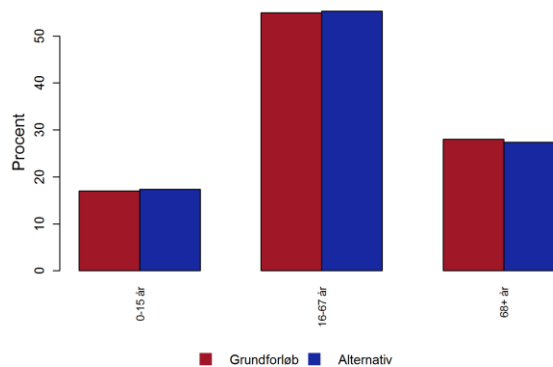
Fastholdelsen af vestlige indvandrere øger på sigt befolkningstallet med omkring 1.500 personer relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.29a. Således stiger befolkningstallet til 49.000 personer fremfor 47.500 personer som i grundforløbet. Godt 40 pct. af befolkningsstigningen relativt til grundforløbet udgøres af indvandrere og efterkommere. Antallet af danskere stiger for det første på grund af, at nogle bliver fastholdt i kommunen, hvis deres partner eller en af deres forældre er indvandrer. For det andet er danskere fordelt på oprindelse den største enkeltstående gruppe og derfor bliver relativt små forskelle befolkningsudviklingen i denne gruppe som følge af modelusikkerhed forholdsvis store antalmæssigt. Fordelt på alder er der fortrinsvist tale om en stigning i antallet af personer i alderen 16-67 år, hvor befolkningen øges med godt 1.000 personer relativt til grundforløbet. Hele 67 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet ventes at være personer i alderen 16-67 år, mens det samme tal er ca. 27 pct. for personer under 16 år og 6 pct. for personer over 67 år, når der måles på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040. Endvidere resulterer eksperimentet i, at andelen af personer fra 68 år og opefter falder marginalt på bekostning af en stigning i andelen af personer i de to resterende aldersgrupper, jf. Figur 6.29b.

Figur 6.29. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

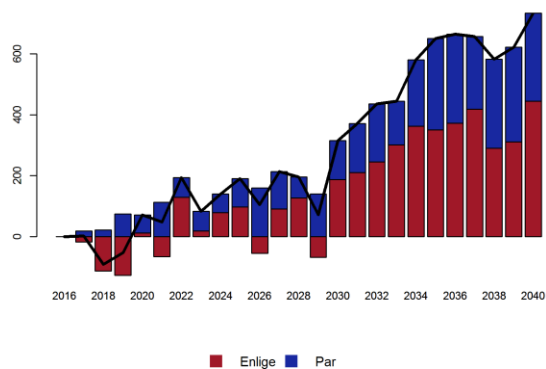

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

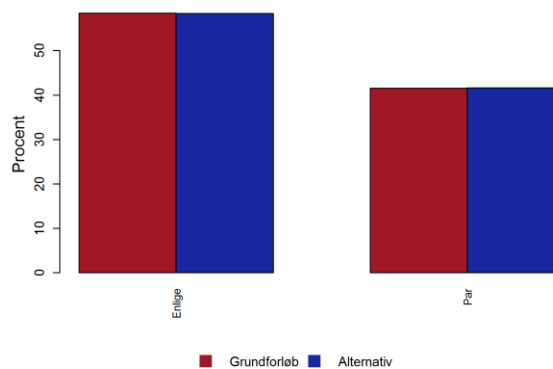
Stigningen i befolkningen giver også naturligt anledning til en stigning i det samlede antal familier, der på sigt er bosiddende i Vordingborg Kommune. Frem mod 2040 øges det samlede antal familier med omkring 700 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.30a. Flyttetilbøjeligheden er størst for enlige, og derfor er størstedelen af de familier, der bliver boende i kommunen, når fraflytnings sandsynligheden sættes til 0, enlige (56 pct.). Familiestrukturen i kommunen forskyder sig dog ikke nævneværdigt, jf. Figur 6.30b.

Figur 6.30. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil befolkningstilvæksten i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 68 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 1 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 11 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 21 pct., som har opnået en videregående uddannelse

Generelt vil eksperimentet resultere i, at en større andel af befolkningen højst vil have opnået en grundskoleuddannelse eller en videregående uddannelse, mens en mindre andel vil have opnået erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, jf. Figur 6.31b. Eksperimentet resulterer endvidere i et lavere niveau i uddannelsesindekset relativt til grundforløbet.

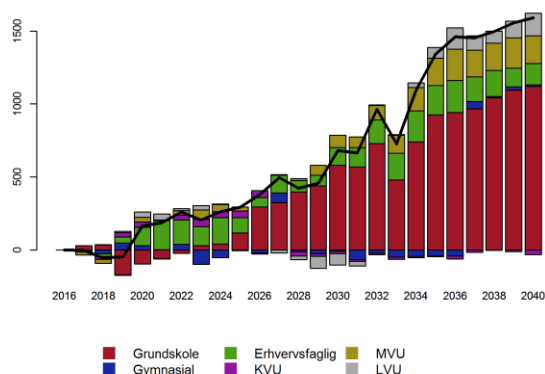
Befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år og målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040 udgøres af:

- 58 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 1 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 12 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 29 pct., som har opnået en længerevarende videregående uddannelse

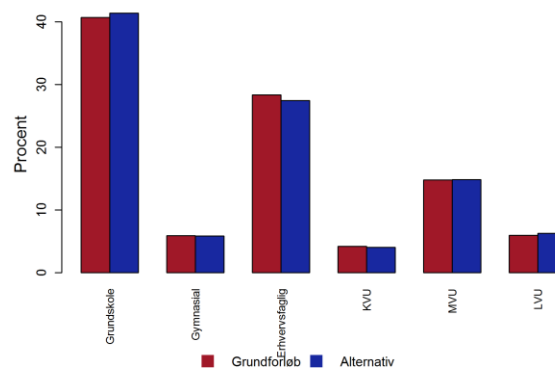
Trods en lidt anderledes sammensætning på uddannelser, ventes eksperimentet også for de 16-67-årige at resultere i, at en større andel i kommunen højst opnår en grundskoleuddannelse på bekostning af alle øvrige uddannelseskategorier.

Figur 6.31. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højst fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

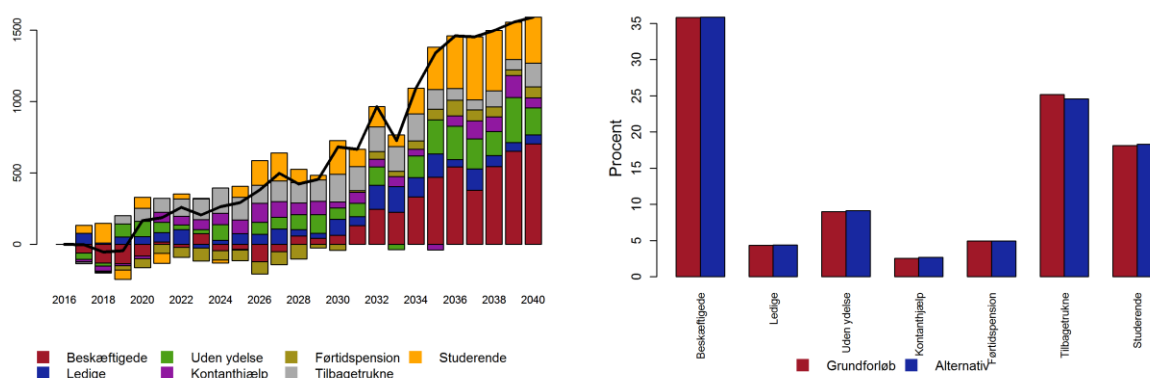
Betragtes samtlige aldersgrupper henføres 37 pct. af ændringen relativt til grundforløbet til personer i beskæftigelse og 5 pct. henføres til ledige målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040, jf. Figur 6.32a. På samme måde ventes andelen af studerende at udgøre 24 pct. af ændringen relativt til grundforløbet, personer uden ydelser (primært børn under 6 år) ventes at udgøre 15 pct., kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsmarkedet ventes at udgøre 7 pct., førtidspensionister

ventes at udgøre 5 pct. og 7 pct. ventes at udgøres af tilbagetrukne. Til sammenligning ventes 36 pct. at være i beskæftigelse, 18 pct. ventes at være studerende og hele 25 pct. ventes at udgøres af tilbagetrukne i grundforløbet, jf. Figur 6.32b. Blandt de 16-67 årige er beskæftigelsen lidt lavere i eksperimentet relativt til grundforløbet, mens en større andel ventes at være på kontanthjælp.

Overordnet ventes fastholdelsen af vestlige indvandrere at bidrage til at øge beskæftigelse, men beskæftigelsesfrekvensen ventes at være omtrent uændret, når befolkningen betragtes på tværs af alle aldre. Erhvervsfrekvensen blandt de 16-67-årige er også omtrent uændret. Fastholdelsen af vestlige indvandrere ventes derfor at øge beskæftigelsen, men samtidig ventes det også, at vestlige indvandrere vil have en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet i forhold til befolkningen i grundforløbet. Det hænger bl.a. sammen med, at der er relativt færre vestlige indvandrere i uddannelse og flere på kontanthjælp udenfor arbejdsstyrken blandt de 16-67 årige sammenholdt med befolkningen i grundforløbet. Fastholdelsen af vestlige indvandrere har dog kun en beskedent effekt på den samlede befolknings fordeling på arbejdsmarkedskategorier, jf. Figur 6.32b.

Figur 6.32. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

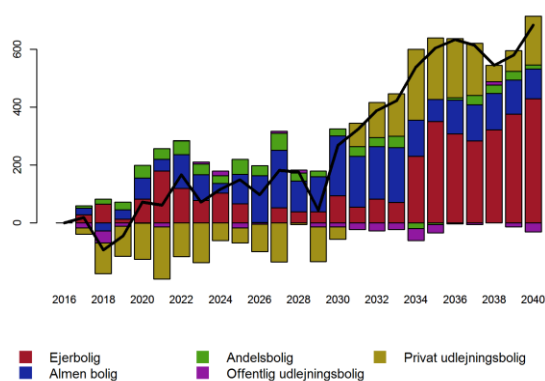
Efterspørgslen på boliger ventes at være stigende som resultat af fastholdelsen af vestlige indvandrere i kommunen. Således ventes efterspørgslen at nå op på over 600 boliger yderligere i 2040 sammenholdt med grundforløbet. Det svarer til en stigning i efterspørgslen tæt på 30 boliger om året over perioden 2016-2040, men med betydelige udsving. Eksperimentet giver sig udslag i en større efterspørgsel efter hovedsageligt ejerboliger fulgt af private udlejningsboliger og almene boliger, jf. Figur 6.33a og Tabel 9.11 i appendiks³¹. Efterspørgslen efter ejerboliger kommer dog først i slutningen af fremskrivningen omkring 2034, hvilket hænger sammen med, at der bliver markant flere danskere i kommunen i denne periode, som i højere grad vil have tendens til at bosætte sig i en ejerbolig.

³¹ Tabel 9.11 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

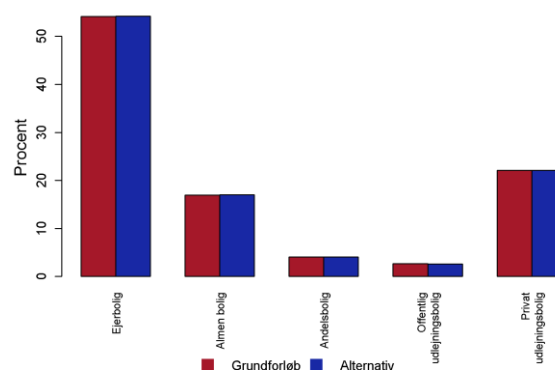
Udover oprindelse afhænger efterspørgslen fordelt på boligtyper af en række underliggende karakteristika som eksempelvis familiens uddannelsesniveau, de voksnes gennemsnitlige alder i familien, om familien består af enlige eller par og familiens arbejdsmarkedstilknøytning. Ejerboliger er særligt populære blandt familier, hvor en eller flere af de voksne i familien er en del af arbejdsstyrken³². En betydelig del af efterspørgslen efter ejerboliger kan derfor henføres til, at en stor del af de, der alligevel ikke fraflytter kommunen, tilhører arbejdsstyrken. Samtidig trækker det efterspørgslen på ejerboliger op, at størstedelen af de fastholdte er under 67 år, da det typisk er fra omkring tilbagetrækningsalderen og senere, at ældre fraflytter deres ejerbolig til fordel for eksempelvis mindre almene boliger eller private udlejningsboliger. Private udlejningsboliger og almene er særligt populære blandt familier, hvor en eller færre i familien er tilknyttet arbejdsmarkedet, hvilket familier med vestlige indvandrere typisk vil være. Endvidere er private udlejningsboliger og almene boliger populære blandt enlige, hvilket er med til at trække efterspørgslen på private udlejningsboliger og almene boliger op i eksperimentet. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige ændringer i sammensætningen af boligtyper, jf. Figur 6.33b.

Figur 6.33. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

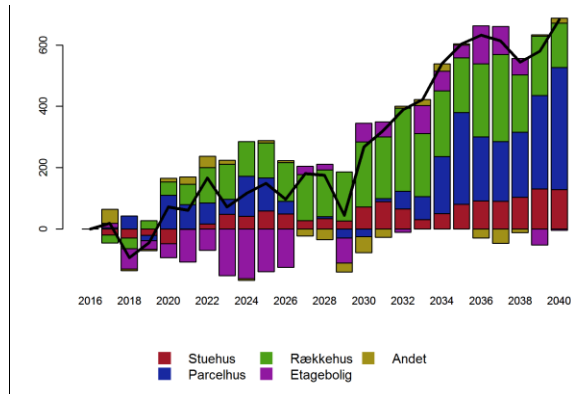
I eksperimentet stiger efterspørgslen primært efter rækkehuse og parcelhuse, jf. Figur 6.34

a. Efterspørgslen efter parcelhuse stiger først i 2030'erne omkring det tidspunkt, hvor antallet af danskere stiger markant, ligesom det var tilfældet for ejerboliger, jf. Figur 6.33a. En stor del af de vestlige indvandrere ventes derfor at bosætte sig i rækkehuse. Søgningen mod rækkehuse er konsistent med, at rækkehuse er populære blandt enlige familier og personer, som højest har en grundskoleuddannelse, som begge er grupper, der udgør en relativt stor del af ændringen til grundforløbet. Omvendt er søgningen mod parcelhuse konsistent med, der også vil være en del flere parfamilier og der også ventes at være flere familier, hvor de voksne har videregående uddannelser. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige ændringer i fordelingen på boligart, jf. Figur 6.34b.

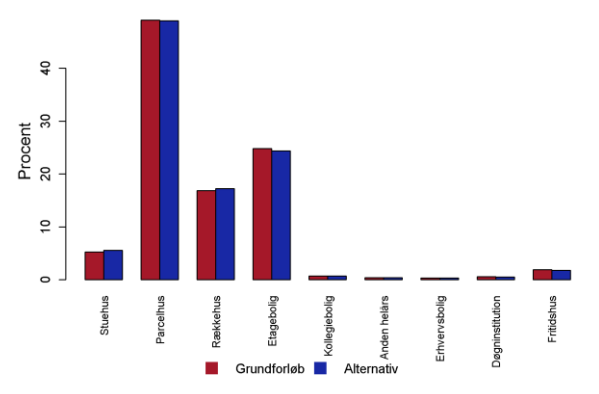
³² Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

Figur 6.34. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

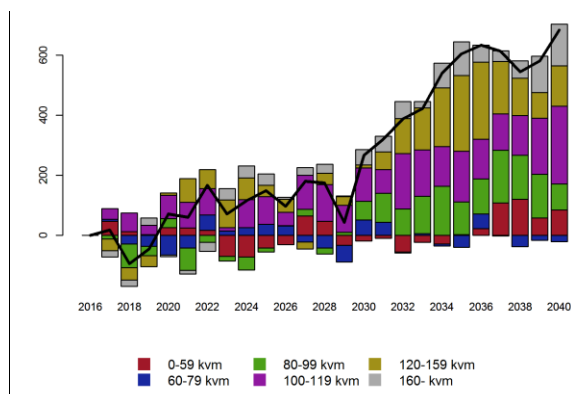

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

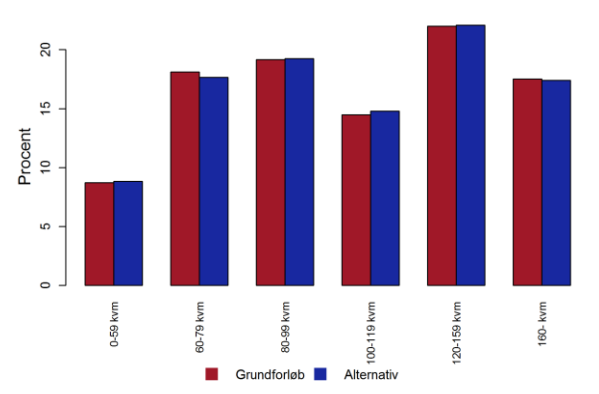
Overordnet vil den øgede efterspørgsel efter boliger relativt til grundforløbet primært rette sig mod boliger i størrelsen 80-120 m², som ventes at udgøre 49 pct. af tilvæksten i efterspørgslen, mens de resterende kategorier udgør 51 pct. efterspørgslen, jf. Figur 6.35a. Efterspørgslen efter parcelhuse giver hovedsagligt større efterspørgsel på boliger, som typisk er større end 100 m², mens det hovedsagligt er efterspørgslen efter rækkehuse, der trækker efterspørgslen på de mindre boliger op. Boligsøgningen fordelt på størrelse giver kun anledning til en beskedne forskydning i boligstrukturen, jf. Figur 6.35b.

Figur 6.35. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

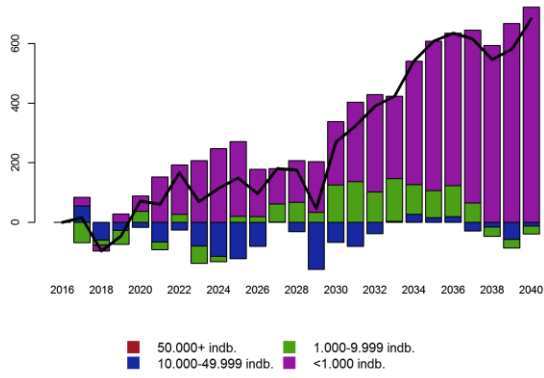

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

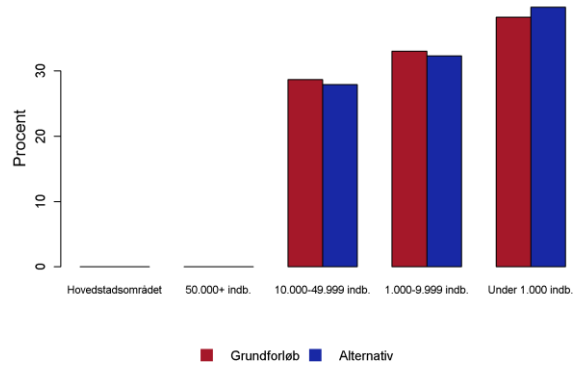
Den øgede tilflytning rettet mod parcel- og rækkehuse i Vordingborg Kommune giver overordnet anledning til øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere, jf. Figur 6.36a. Fordelt på bystørrelse giver ændringen anledning en forskydning mod boliger placeret i mindre byområder, jf. Figur 6.36b.

Figur 6.36. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

7 Konklusion

Udviklingen i befolkningen, arbejdsmarkedstilknytningen, familiestrukturen, uddannelsesniveaue og boligefterspørgslen ventes i overordnede træk at følge udviklingen i landsdelen Sydvestsjælland og i hele landet. I enkelte tilfælde vil udviklingen i Vordingborg Kommune dog bevæge sig i en lidt anden retning.

Befolkningstilvæksten i Vordingborg Kommune ventes en del højere end i Landsdel Sydvestsjælland, men marginalt lavere end udviklingen på landsplan. Befolkningstilvæksten er et resultat af en positiv nettoindvandring og en positiv nettotilflytning, der i nogen grad trækkes ned af et fødselsunderskud.

Befolkningens sammensætning på oprindelse forventes i Vordingborg Kommune på samme vis som i Landsdel Sydvestsjælland og i resten af landet at være præget af, at nettoindvandringen vil være positiv fremadrettet. Samlet er andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere historisk og i fremskrivningen lidt lavere eller på niveau med gennemsnittet for Landsdelen Sydvestsjælland, som igen er en del lavere end gennemsnittet for hele landet. Som nævnt indregner fremskrivningen ikke, at der løbende kan være tale om en forskydning i indvandringens fordeling på kommuner som følge af ændringer i visiteringskvoterne for indvandrere med flygtningestatus som opholdsgrundlag.

Som i resten af landet forventes andelen af personer ældre end 67 år at udgøre en stigende andel af den samlede befolkning i Vordingborg Kommune. Tilbageføringsreformen håndterer i kraft af en gradvis forskydning af tilbageføringsalderen en del af den udfordring, som en aldrende befolkning har på de kommunale budgetter. Udfordringen er dog fortsat betydelig såfremt en del af udgifterne til individuel offentlig service, herunder sundhed og ældrepleje, afholdes af kommunen. De pågældende udgifter er typisk stærkt stigende med alderen. Aldringen af befolkningen er også en væsentlig årsag til, at der i Vordingborg Kommune som i resten af landet forventes en større andel af ældre enlige fremadrettet. Endvidere vil unges præferencer for at leve som enlige også medvirke til, at andelen af enlige øges på bekostning af parfamilier.

Befolkningens uddannelsesniveau er som i landsdelen og i hele landet præget af, at yngre og mere veluddannede generationer erstatter ældre generationer, hvilket øger det generelle uddannelsesniveau. Overordnet stiger andelen af personer med en gymnasial, mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens andelen af personer med en erhvervsuddannelse eller højest en grundskoleuddannelse falder. Uddannelsesniveaue i Vordingborg adskiller sig ikke væsentligt fra uddannelsesniveaue i Landsdel Sydvestsjælland. Uddannelsesniveaue er lavere i Vordingborg Kommune sammenholdt med hele landet, fordi en større andel har en grundskoleuddannelse eller en erhvervsuddannelse og en mindre andel har en gymnasial uddannelse eller en lang videregående uddannelse. På lang sigt ventes andelen af personer med en grundskole uddannelse og en gymnasial uddannelse at udligne sig med niveaue på landsplan. Trods en lidt anderledes uddannelsessammensætning følger udviklingen i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning i Vordingborg Kommune i store træk udviklingen i Landsdel Sydvestsjælland og på landsplan.

Boligefterspørgslen i Vordingborg Kommune markerer sig særligt ved, at relativt flere vil søge mod private udlejningsboliger og almene boliger, som typisk er rækkehuse og etageboliger, hvilket resulterer i en relativ større søgning mod boliger beliggende i byer med 1.000 – 9.999 indbyggere. Søgningen efter parcelhuse udgør dog også fremadrettet den dominerende del af boligefterspørgslen, selvom parcelhuses andel af den samlede boligmasse ventes at aftage.

Udviklingen i Vordingborg Kommune adskiller sig i nogen grad fra udviklingen på landsplan, ved at der hovedsagligt ventes en større søgning mod rækkehuse i Vordingborg Kommune, mens der ventes en større søgning mod etageboliger på landsplan. Det skal bemærkes, at udviklingen på landsplan også er præget af udviklingen i storbykommunerne, hvor efterspørgslen efter etageboliger forventes at stige markant fremadrettet.

Marginaleksperimenterne viste effekten af henholdsvis en øget tilflytning af flere højt uddannede, en øget tilflytning af pensionister, en øget tilflytning af LO-familier og effekten af, at indvandrere bliver boende i kommunen.

De tre tilflytningseksperimenter resulterer alle i et større indbyggertal i kommunen, hvilket i alle tilfælde øger beskæftigelsen selvom beskæftigelsesfrekvensen kun øges en smule ved tilflytning af højt uddannede og ellers er omtrent uændret. Den stigende beskæftigelse skyldes primært, at en stor andel af tilflytterne er i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år, når tilflyttere, der i løbet af fremskrivningen dør i pensionist-eksperimentet, fraregnes. I alle eksperimenter vil tilflytningen af flere familier øge efterspørgslen på boliger. Denne efterspørgsel retter sig primært mod ejerboliger, hvilket typisk er parcelhuse og almene boliger eller private udlejningsboliger, hvilket typisk er rækkehuse eller etageboliger. Tilflytningen af højt uddannede giver primært en større efterspørgsel efter ejerboliger (parcelhuse) sammenholdt med tilflytningen af pensionister og LO-familier, hvor søgningen mod almene boliger og private udlejningsboliger (etageboliger og rækkehuse) er relativt større. Tilflytningen af højt uddannede giver en relativ stor søgning mod store boliger på over 100 m², mens tilflytningen af LO-familier giver anledning til en søgning mod lidt mindre boliger, men typisk over 80 m² og endelig giver tilflytningen af pensionister anledning til en større søgning mod boliger i størrelsen 80-160 m², men også boliger under 60 m². I alle tre tilflytningseksperimenter er der størst søgning mod boliger beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere. At resultaterne overordnet er ensartede skal til dels tilskrives, at der er sammenfald mellem nogle de familietyper, der flytter til byen som følge af adfærdskorrektionen. Eksempelvis vil en del af tilflytterne med høj uddannelse være børnefamilier ligesom det er tilfældet med tilflyttende LO-familier.

Fastholdelsen af vestlige indvandrere giver anledning til en stigning i befolkningstallet relativt til grundforløbet. Beskæftigelsen ventes at stige, hvilket primært skyldes, at en stor andel af de fastholdte vestlige indvandrere er i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Fastholdelsen af vestlige indvandrere giver ikke anledning til en nævneværdig ændring i erhvervsfrekvensen, men det bemærkes, at vestlige indvandrere alligevel vil have en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet, fordi en større andel ventes at være på kontanthjælp og en lavere andel ventes at være under uddannelse sammenholdt med den bosiddende befolkning i grundforløbet. Det større antal vestlige indvandrere ventes at give anledning til en større efterspørgsel efter private udlejningsboliger og almene boliger, typisk rækkehuse. Det giver primært anledning til en øget efterspørgsel efter boliger i størrelsen 80-120 m² beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere.

Formålet med marginaleksperimenterne var primært at give illustrative eksempler på ændrede adfærdsmønstre, der selv på kort eller mellemlangt sigt potentielt kan dæmpe eller øge de budgetmæssige udfordringer, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Det er dog alene en politisk beslutning at gennemføre tiltag, der kan motivere ændringer i befolkningens beslutningsmønstre, der kan lede til ændringer i stil med de her præsenterede. Ved at belyse sammenhængen mellem modellens underliggende karakteristika

vurderes det herudover, at resultatet med fordel kan finde anvendelse til en eksempelvis mere målrettet markedsføring over for de familietyper, der vil finde allerede eksisterende boliger eller fremtidige byggeprojekter attraktive. Desuden kan ændringerne potentielt finde anvendelse til beslutningerne vedrørende omlægning eller udstykning af jord samt forhold vedrørende bevarelse af den eksisterende boligmasse.

8 Referencer

Andersen, H. S. (2015): Indvandring, integration og etnisk segregation: udviklingen i indvandringens bosætning siden 1985. København: SBI forlag (SBI, Vol. 2015:01)

DREAM (2014): Langsigtet Økonomisk Fremskrivning 2014, DREAM rapport 2014. www.dreammodel.dk.

Hansen, M. F. & T. Markeprand (2015): Fremskrivning af familiekarakteristika og boligefterspørgslen i danske kommuner. DREAM rapport 2015. www.dreammodel.dk.

Hansen J. Z., P. Stephensen & J. B. Kristensen (2013): Fremskrivning af den danske boligefterspørgsel. DREAM rapport 2013. www.dreammodel.dk.

Momentum (2014): 6. ÅRGANG. 4. UDGAVE, 18. FEBRUAR 2014, Kommunernes Landsforening. http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_66394/ImageVaultHandler.aspx

9 Appendiks

Tabel 9.1. Aldersfordelt beskæftigelse, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
16-29 år	2.6 (0.42)	1.7 (0.29)	2.2 (0.35)	2.1 (0.36)	1.9 (0.33)
30-39 år	4.4 (0.77)	3.1 (0.73)	2.8 (0.71)	3.7 (0.74)	3.5 (0.72)
40-49 år	5.3 (0.8)	4.9 (0.77)	4.1 (0.74)	3.5 (0.74)	4.2 (0.74)
50-59 år	4.8 (0.68)	5.1 (0.73)	4.9 (0.71)	4 (0.69)	3.4 (0.68)
60-67 år	0.8 (0.19)	1.5 (0.25)	2.4 (0.44)	3 (0.53)	2.7 (0.58)
Alle (16-67 år)	17.9 (0.6)	16.3 (0.55)	16.5 (0.58)	16.4 (0.6)	15.8 (0.61)
Sydvestsjælland					
16-29 år	36.2 (0.43)	24.6 (0.3)	28.7 (0.34)	27.4 (0.35)	24.7 (0.33)
30-39 år	60 (0.77)	46.3 (0.74)	38.4 (0.71)	46.3 (0.73)	45.3 (0.73)
40-49 år	64.8 (0.79)	67 (0.78)	55.5 (0.75)	44 (0.73)	52.2 (0.75)
50-59 år	59.5 (0.69)	61.8 (0.74)	61.1 (0.7)	51.5 (0.68)	41.7 (0.68)
60-67 år	9.2 (0.19)	18.8 (0.27)	28.4 (0.44)	37 (0.54)	34.1 (0.58)
Alle (16-67 år)	229.7 (0.61)	218.4 (0.57)	212.1 (0.58)	206.2 (0.6)	197.9 (0.6)
Danmark					
16-29 år	390.7 (0.43)	293.7 (0.3)	337.1 (0.32)	324.5 (0.33)	302.2 (0.31)
30-39 år	627.7 (0.78)	525.4 (0.75)	470.7 (0.71)	559.1 (0.72)	542.6 (0.72)
40-49 år	594.8 (0.8)	650 (0.8)	570.8 (0.77)	491.6 (0.75)	580.5 (0.76)
50-59 år	538.6 (0.72)	554.6 (0.76)	569.8 (0.72)	508 (0.7)	443.5 (0.69)
60-67 år	85.3 (0.21)	165.1 (0.29)	246.2 (0.46)	333.9 (0.55)	329 (0.6)
Alle (16-67 år)	2237.1 (0.62)	2189 (0.58)	2194.6 (0.58)	2217 (0.59)	2197.7 (0.6)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af befolkningen i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.2. Aldersfordelt arbejdsstyrke, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
16-29 år	3 (0.47)	1.9 (0.33)	2.6 (0.4)	2.5 (0.42)	2.2 (0.37)
30-39 år	4.9 (0.85)	3.4 (0.8)	3.2 (0.79)	4 (0.82)	3.9 (0.81)
40-49 år	5.6 (0.85)	5.3 (0.82)	4.4 (0.81)	3.9 (0.81)	4.7 (0.82)
50-59 år	5.4 (0.76)	5.4 (0.78)	5.4 (0.78)	4.5 (0.76)	3.8 (0.76)
60-67 år	0.8 (0.2)	1.6 (0.26)	2.7 (0.48)	3.5 (0.62)	3.2 (0.69)
Alle (16-67 år)	19.7 (0.66)	17.6 (0.6)	18.3 (0.64)	18.3 (0.68)	17.8 (0.68)
Sydvestsjælland					
16-29 år	40.4 (0.48)	28.7 (0.35)	33.2 (0.39)	31.6 (0.41)	28.4 (0.38)
30-39 år	65.3 (0.84)	50.8 (0.81)	42.8 (0.79)	51.5 (0.81)	50.2 (0.81)
40-49 år	69 (0.84)	71.8 (0.83)	60.8 (0.82)	48.6 (0.81)	57.3 (0.82)
50-59 år	65.9 (0.77)	66.7 (0.8)	67.8 (0.78)	57.5 (0.76)	46.7 (0.76)
60-67 år	9.8 (0.21)	19.7 (0.28)	31.8 (0.5)	42.9 (0.62)	40.1 (0.68)
Alle (16-67 år)	250.5 (0.66)	237.7 (0.62)	236.4 (0.65)	232 (0.67)	222.7 (0.68)
Danmark					
16-29 år	428.7 (0.47)	331.8 (0.34)	389.3 (0.37)	374.9 (0.38)	349.8 (0.36)
30-39 år	678.3 (0.84)	570.1 (0.81)	523 (0.79)	620.1 (0.8)	602.3 (0.8)
40-49 år	631.1 (0.85)	693.4 (0.85)	622.4 (0.83)	540.5 (0.82)	636.1 (0.83)
50-59 år	590 (0.79)	596.1 (0.82)	629.9 (0.79)	565.4 (0.78)	494.8 (0.77)
60-67 år	90.8 (0.23)	172.9 (0.31)	275.1 (0.51)	384.8 (0.63)	382.2 (0.7)
Alle (16-67 år)	2418.9 (0.67)	2364.4 (0.63)	2439.8 (0.64)	2485.7 (0.66)	2465.1 (0.67)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af befolkningen i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.3. Aldersfordelt ledighed, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
16-29 år	0.4 (0.12)	0.2 (0.11)	0.3 (0.13)	0.3 (0.14)	0.3 (0.12)
30-39 år	0.5 (0.09)	0.3 (0.08)	0.3 (0.1)	0.4 (0.1)	0.4 (0.1)
40-49 år	0.4 (0.06)	0.4 (0.07)	0.4 (0.09)	0.3 (0.09)	0.4 (0.1)
50-59 år	0.6 (0.1)	0.4 (0.07)	0.5 (0.1)	0.4 (0.1)	0.4 (0.11)
60-67 år	0.1 (0.06)	0.1 (0.04)	0.3 (0.1)	0.5 (0.14)	0.5 (0.15)
Alle (16-67 år)	1.8 (0.09)	1.3 (0.07)	1.9 (0.1)	2 (0.11)	2 (0.11)
Sydvestsjælland					
16-29 år	4.2 (0.1)	4 (0.14)	4.5 (0.13)	4.2 (0.13)	3.8 (0.13)
30-39 år	5.4 (0.08)	4.5 (0.09)	4.4 (0.1)	5.1 (0.1)	4.9 (0.1)
40-49 år	4.3 (0.06)	4.9 (0.07)	5.3 (0.09)	4.5 (0.09)	5.1 (0.09)
50-59 år	6.3 (0.1)	5 (0.07)	6.7 (0.1)	6 (0.1)	5 (0.11)
60-67 år	0.6 (0.06)	0.9 (0.05)	3.4 (0.11)	5.9 (0.14)	6 (0.15)
Alle (16-67 år)	20.7 (0.08)	19.3 (0.08)	24.3 (0.1)	25.9 (0.11)	24.7 (0.11)
Danmark					
16-29 år	38.1 (0.09)	38.1 (0.11)	52.2 (0.13)	50.4 (0.13)	47.6 (0.14)
30-39 år	50.6 (0.07)	44.7 (0.08)	52.3 (0.1)	61 (0.1)	59.7 (0.1)
40-49 år	36.3 (0.06)	43.4 (0.06)	51.6 (0.08)	49 (0.09)	55.6 (0.09)
50-59 år	51.4 (0.09)	41.4 (0.07)	60.2 (0.1)	57.5 (0.1)	51.3 (0.1)
60-67 år	5.4 (0.06)	7.8 (0.04)	28.9 (0.1)	50.8 (0.13)	53.2 (0.14)
Alle (16-67 år)	181.8 (0.08)	175.4 (0.07)	245.2 (0.1)	268.6 (0.11)	267.4 (0.11)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af arbejdsstyrken i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.4. Antal og andel boliger fordelt på boligtype for Vordingborg, Sydvestsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
Ejer	13.6 (65.4%)	13.6 (61.1%)	13.4 (57.3%)	13.6 (55.3%)	13.3 (53.8%)
Almen	3.1 (15%)	3.4 (15.3%)	3.8 (16.2%)	4 (16.3%)	4.2 (17.1%)
Andel	0.5 (2.2%)	0.9 (4.1%)	0.9 (4%)	1 (4%)	1 (4.1%)
Offentlig udlejning	0.5 (2.2%)	0.5 (2%)	0.5 (2%)	0.6 (2.3%)	0.7 (2.8%)
Privat udlejning	3.2 (15.2%)	3.9 (17.4%)	4.8 (20.5%)	5.4 (22.1%)	5.5 (22.2%)
Sydvestsjælland					
Ejer	158.9 (62.4%)	162.6 (59.4%)	160.9 (56.3%)	160.8 (54.3%)	158.3 (53.3%)
Almen	40 (15.7%)	46.6 (17%)	51.1 (17.9%)	54.7 (18.5%)	56 (18.9%)
Andel	6.3 (2.5%)	11.7 (4.3%)	11.8 (4.1%)	12.4 (4.2%)	12.7 (4.3%)
Offentlig udlejning	5.9 (2.3%)	5.1 (1.9%)	5.4 (1.9%)	6.3 (2.1%)	7.3 (2.5%)
Privat udlejning	43.7 (17.1%)	47.8 (17.5%)	56.7 (19.8%)	62 (20.9%)	62.7 (21.1%)
Danmark					
Ejer	1292.2 (52.8%)	1319.3 (50.3%)	1354.6 (48.3%)	1392.1 (47.2%)	1403.6 (46.5%)
Almen	483.3 (19.8%)	537.1 (20.5%)	581.7 (20.8%)	615 (20.9%)	634.5 (21%)
Andel	159.7 (6.5%)	205.1 (7.8%)	211.5 (7.5%)	225.3 (7.6%)	235.5 (7.8%)
Offentlig udlejning	45.7 (1.9%)	48.9 (1.9%)	49.1 (1.8%)	55.9 (1.9%)	63.7 (2.1%)
Privat udlejning	465.1 (19%)	514 (19.6%)	606.3 (21.6%)	660.2 (22.4%)	678.4 (22.5%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.5. Antal og andel boliger fordelt på boligart for Vordingborg Kommune, Sydvestsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
Stuehus	2 (9.4%)	1.6 (7.4%)	1.5 (6.6%)	1.3 (5.4%)	1.3 (5.1%)
Parcelhus	11.7 (56.5%)	12 (54.2%)	12 (51.2%)	12.4 (50.6%)	12 (48.6%)
Rækkehus	1.9 (9.1%)	2.7 (12.1%)	3.5 (14.9%)	3.9 (16%)	4.3 (17.2%)
Etagebolig	4.4 (21.3%)	5 (22.6%)	5.4 (23.2%)	5.9 (23.9%)	6.2 (25.1%)
Andet	0.8 (3.8%)	0.8 (3.8%)	1 (4.2%)	1 (4.1%)	1 (3.9%)
Sydvestsjælland					
Stuehus	20.2 (7.8%)	17.3 (6.3%)	16.6 (5.8%)	15.4 (5.2%)	14.5 (4.9%)
Parcelhus	133.3 (51.7%)	139.2 (50.8%)	139.4 (48.8%)	140.8 (47.6%)	139.3 (46.9%)
Rækkehus	33.1 (12.8%)	44.1 (16.1%)	46.7 (16.3%)	50.2 (16.9%)	51.1 (17.2%)
Etagebolig	59 (22.9%)	64 (23.3%)	71.9 (25.2%)	78.2 (26.4%)	80.5 (27.1%)
Andet	12.3 (4.8%)	9.3 (3.4%)	11.3 (3.9%)	11.5 (3.9%)	11.6 (3.9%)
Danmark					
Stuehus	128.2 (5.2%)	111.2 (4.2%)	110.9 (4%)	106.4 (3.6%)	101.4 (3.4%)
Parcelhus	994 (40.3%)	1050.7 (40%)	1086.1 (38.7%)	1112.3 (37.7%)	1114.9 (37%)
Rækkehus	312 (12.7%)	386 (14.7%)	413.5 (14.8%)	442.5 (15%)	454.4 (15.1%)
Etagebolig	935.9 (38%)	1006.6 (38.4%)	1100.5 (39.3%)	1185.3 (40.2%)	1238.4 (41.1%)
Andet	95 (3.9%)	70 (2.7%)	92.2 (3.3%)	101.8 (3.5%)	106.5 (3.5%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.6 Antal og andel boliger fordelt på boligstørrelse for Vordingborg Kommune, Sydvestsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
0-59 m ²	2 (9.6%)	1.7 (7.8%)	1.9 (8.1%)	2.1 (8.4%)	2.2 (8.7%)
60-79 m ²	3.4 (16.2%)	3.7 (16.8%)	4.1 (17.4%)	4.3 (17.6%)	4.5 (18.4%)
80-99 m ²	3.8 (18.2%)	3.9 (17.5%)	4.3 (18.5%)	4.6 (19%)	4.8 (19.3%)
100-119 m ²	3.2 (15.3%)	3.2 (14.5%)	3.4 (14.5%)	3.5 (14.4%)	3.5 (14.3%)
120-159 m ²	4.9 (23.5%)	5.3 (23.7%)	5.4 (22.8%)	5.5 (22.6%)	5.4 (22%)
159- m ²	3.6 (17.2%)	4.4 (19.7%)	4.4 (18.7%)	4.4 (18%)	4.3 (17.3%)
Sydvestsjælland					
0-59 m ²	25.3 (9.9%)	22.4 (8.2%)	20.3 (7.1%)	20.5 (6.9%)	20.6 (6.9%)
60-79 m ²	43.2 (16.9%)	45.7 (16.7%)	43.6 (15.3%)	43.5 (14.7%)	43.5 (14.6%)
80-99 m ²	46.7 (18.3%)	48.8 (17.8%)	57.2 (20%)	62.2 (21%)	63.6 (21.4%)
100-119 m ²	38.5 (15.1%)	40.3 (14.7%)	44.4 (15.5%)	47.3 (16%)	47.3 (15.9%)
120-159 m ²	60.6 (23.7%)	65.9 (24.1%)	68.5 (24%)	70.1 (23.7%)	69.6 (23.4%)
159- m ²	40.9 (16%)	50.8 (18.6%)	51.7 (18.1%)	52.4 (17.7%)	52.4 (17.6%)
Danmark					
0-59 m ²	336.2 (13.7%)	318 (12.1%)	311.4 (11.1%)	321.3 (10.9%)	327.6 (10.9%)
60-79 m ²	457.5 (18.7%)	480.2 (18.3%)	487 (17.4%)	502.4 (17%)	512.5 (17%)
80-99 m ²	465.1 (19%)	488 (18.6%)	567 (20.2%)	618.9 (21%)	646.7 (21.4%)
100-119 m ²	331.5 (13.5%)	349.6 (13.3%)	399.2 (14.2%)	438.7 (14.9%)	458.2 (15.2%)
120-159 m ²	517.2 (21.1%)	555.1 (21.2%)	587.8 (21%)	610.7 (20.7%)	616.2 (20.4%)
159- m ²	342.7 (14%)	433.5 (16.5%)	450.7 (16.1%)	456.3 (15.5%)	454.4 (15.1%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.7 Antal og andel boliger fordelt på bystørrelse for Vordingborg Kommune, Sydvestsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Vordingborg					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	6.2 (27.9%)	6.6 (28.1%)	7 (28.4%)	7.1 (28.9%)
1000-10.000	11.3 (54.9%)	6.8 (30.6%)	7.4 (31.6%)	7.9 (32.4%)	8.2 (33.3%)
Under 1000	9.3 (45.1%)	9.2 (41.5%)	9.5 (40.3%)	9.6 (39.2%)	9.3 (37.9%)
Sydvestsjælland					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0.0 (0%)	0.0 (0.0%)	0.0 (0.0%)
10.000-50.000	89.6 (35.4%)	104.5 (38.1%)	105.4 (36.9%)	107.1 (36.2%)	106.6 (35.9%)
1000-10.000	70.8 (28%)	80.3 (29.3%)	89.3 (31.2%)	96.2 (32.5%)	98.8 (33.3%)
Under 1000	92.5 (36.6%)	89.2 (32.5%)	91 (31.9%)	92.7 (31.3%)	91.5 (30.8%)
Danmark					
Over 50.000	887.2 (36.5%)	1027.3 (39.1%)	1090.5 (38.9%)	1160.9 (39.4%)	1213.6 (40.2%)
10.000-50.000	535 (22%)	580.5 (22.1%)	593.4 (21.2%)	603.8 (20.5%)	600.9 (19.9%)
1000-10.000	521.9 (21.5%)	552.1 (21%)	619.6 (22.1%)	663.2 (22.5%)	678.3 (22.5%)
Under 1000	484.4 (19.9%)	464.5 (17.7%)	499.7 (17.8%)	520.5 (17.7%)	522.8 (17.3%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.8 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning af højt uddannede fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	-0.1 (-0.1%)	2.4 (1.8%)	3.3 (2.5%)	6.7 (5%)	9.1 (6.8%)
Almen	0.5 (1.4%)	1.6 (4%)	2.7 (6.8%)	2.2 (5.4%)	2.6 (6.1%)
Andel	0.2 (1.6%)	0.5 (4.8%)	0.5 (4.6%)	-0.1 (-1.2%)	0.1 (1.4%)
Offentlig udlejning	-0.1 (-1.8%)	-0.3 (-4.9%)	0 (0.4%)	0.2 (2.9%)	-0.2 (-2.8%)
Privat udlejning	-1 (-2.1%)	-0.4 (-0.8%)	0.2 (0.3%)	0.9 (1.7%)	2.3 (4.1%)
Boligart					
Stuehus	0.1 (0.9%)	0.5 (3.4%)	1.2 (9.3%)	0.6 (4.1%)	1.4 (11.4%)
Parcelhus	-0.7 (-0.6%)	1.8 (1.4%)	1.3 (1%)	4.9 (4.1%)	8.4 (7%)
Rækkehus	0.3 (0.8%)	1.8 (4.8%)	3.4 (8.6%)	2.2 (5.4%)	1 (2.2%)
Etagebolig	-0.1 (-0.1%)	-0.9 (-1.6%)	0.8 (1.4%)	1.5 (2.4%)	1.9 (3.1%)
Andet	-0.1 (-1.4%)	0.6 (6.7%)	0 (0.3%)	0.7 (7.6%)	1.2 (12.3%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	0 (-0.2%)	0.4 (1.9%)	0.5 (2.2%)	0.6 (3.1%)	1.2 (5.8%)
60-79 m ²	0.1 (0.2%)	0.6 (1.4%)	0.6 (1.3%)	0.9 (2%)	0.9 (2.1%)
80-99 m ²	-0.2 (-0.4%)	0.1 (0.2%)	2.2 (4.8%)	1 (2.1%)	2.2 (4.5%)
100-119 m ²	-0.1 (-0.3%)	1.9 (5.5%)	1.9 (5.4%)	2.7 (7.6%)	2.8 (7.9%)
120-159 m ²	0.3 (0.6%)	0.7 (1.2%)	0.6 (1%)	2.8 (5.2%)	3.8 (7%)
160- m ²	-0.6 (-1.4%)	0.1 (0.2%)	1 (2.2%)	1.9 (4.3%)	2.9 (6.8%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0.1%)	0.3 (0.4%)	1.1 (1.6%)	1.1 (1.6%)	2.2 (3.1%)
1000-10.000	0.6 (0.8%)	0.5 (0.7%)	2.5 (3.1%)	3.9 (4.8%)	2.7 (3.3%)
Under 1000	-1.1 (-1.2%)	3 (3.1%)	3.2 (3.3%)	4.9 (5.2%)	8.9 (9.6%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.9 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning af pensionister fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	0.2 (0.2%)	-0.4 (-0.3%)	0.6 (0.4%)	2.8 (2.1%)	3.4 (2.6%)
Almen	-0.2 (-0.6%)	1.1 (2.8%)	2.9 (7.3%)	1.3 (3.2%)	1.7 (4%)
Andel	-0.1 (-0.9%)	0.4 (4.1%)	0.6 (5.9%)	0.4 (3.5%)	0.3 (3.2%)
Offentlig udlejning	0.1 (3.2%)	-0.1 (-2%)	0.5 (9.6%)	0.4 (5.5%)	0.3 (5%)
Privat udlejning	-0.2 (-0.5%)	0.5 (1%)	1.7 (3.1%)	1.8 (3.4%)	1.4 (2.6%)
Boligart					
Stuehus	0.1 (0.6%)	0.2 (1.4%)	0.8 (6.3%)	0.2 (1.3%)	0.4 (2.8%)
Parcelhus	0.2 (0.2%)	0 (0%)	-1.4 (-1.1%)	1.7 (1.4%)	3.9 (3.2%)
Rækkehus	0 (0%)	0.5 (1.3%)	3 (7.6%)	1.8 (4.4%)	1.3 (3.1%)
Etagebolig	-0.2 (-0.3%)	0.5 (0.8%)	3.4 (5.9%)	1.7 (2.9%)	1 (1.5%)
Andet	-0.3 (-2.9%)	0.3 (3.5%)	0.4 (4.3%)	1.3 (13.2%)	0.8 (8%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	0.4 (2%)	1 (5.2%)	2.1 (10%)	1 (4.8%)	1.6 (7.3%)
60-79 m ²	-1.9 (-4.6%)	-0.3 (-0.6%)	1.1 (2.6%)	0.7 (1.6%)	-0.1 (-0.2%)
80-99 m ²	0.3 (0.7%)	0 (-0.1%)	1.8 (3.9%)	1.1 (2.3%)	1.8 (3.7%)
100-119 m ²	0.3 (0.9%)	0.6 (1.8%)	1.5 (4.1%)	1.6 (4.6%)	1.5 (4.3%)
120-159 m ²	0.4 (0.8%)	0.9 (1.6%)	0.8 (1.5%)	2.2 (4%)	1.5 (2.7%)
160- m ²	0.3 (0.6%)	-0.7 (-1.7%)	-0.9 (-2.1%)	0 (0.1%)	1 (2.4%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	-0.9 (-1.4%)	0.4 (0.5%)	2.5 (3.6%)	1.8 (2.5%)	1.4 (2%)
1000-10.000	0.7 (0.9%)	-0.2 (-0.2%)	1.9 (2.4%)	1.9 (2.4%)	0.2 (0.2%)
Under 1000	0.1 (0.1%)	1.3 (1.4%)	1.9 (2%)	3.1 (3.2%)	5.6 (6%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.10 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning af LO-familier fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	1.1 (0.8%)	2 (1.5%)	3.7 (2.7%)	6.7 (5%)	8.7 (6.6%)
Almen	0.8 (2%)	3.2 (8.1%)	5.4 (13.5%)	4.1 (9.9%)	3.3 (7.8%)
Andel	0.2 (2.3%)	0.8 (8.7%)	0.9 (9.3%)	0.6 (5.6%)	0.7 (7.3%)
Offentlig udlejning	0.1 (2.9%)	-0.3 (-4.6%)	0.7 (11.5%)	0.3 (5.2%)	0.5 (6.7%)
Privat udlejning	-0.7 (-1.5%)	1.2 (2.4%)	1 (1.8%)	3 (5.5%)	3.7 (6.8%)
Boligart					
Stuehus	-0.1 (-0.6%)	0.4 (3%)	1.5 (11.4%)	0.8 (5.7%)	1.1 (8.6%)
Parcelhus	1 (0.9%)	1.3 (1.1%)	0.6 (0.5%)	5.6 (4.6%)	7.8 (6.5%)
Rækkehus	-0.1 (-0.2%)	2.2 (5.7%)	3.9 (10%)	3.8 (9.2%)	2.8 (6.6%)
Etagebolig	0.3 (0.6%)	2.1 (3.7%)	4.7 (8.1%)	3.7 (6.2%)	3.7 (5.9%)
Andet	0.3 (3.4%)	1 (10.7%)	0.9 (8.8%)	0.8 (8.4%)	1.6 (16.4%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	0.3 (1.6%)	0.9 (4.4%)	1.4 (6.8%)	1.6 (7.7%)	2.6 (12.2%)
60-79 m ²	-0.5 (-1.2%)	0.6 (1.4%)	1.1 (2.6%)	1 (2.2%)	1 (2.1%)
80-99 m ²	0.7 (1.7%)	2.5 (5.5%)	4.6 (9.9%)	3.8 (8%)	4 (8.3%)
100-119 m ²	1.3 (3.7%)	1.9 (5.4%)	2.9 (8.3%)	3.2 (9.2%)	3.6 (10.2%)
120-159 m ²	-0.3 (-0.6%)	0.7 (1.4%)	1 (1.8%)	3.6 (6.6%)	3.8 (7%)
160- m ²	0 (0.1%)	0.4 (0.9%)	0.6 (1.4%)	1.5 (3.4%)	2 (4.8%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	-0.3 (-0.4%)	2.4 (3.6%)	4.6 (6.6%)	4.4 (6.2%)	4.7 (6.6%)
1000-10.000	1.1 (1.5%)	1.3 (1.6%)	3.3 (4.2%)	3.3 (4.2%)	3.7 (4.5%)
Under 1000	0.7 (0.7%)	3.3 (3.5%)	3.8 (3.9%)	7 (7.3%)	8.6 (9.2%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.11 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet når indvandrere bliver boende fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	0.8 (0.6%)	0.7 (0.5%)	0.9 (0.7%)	3.5 (2.6%)	4.3 (3.2%)
Almen	0.7 (1.9%)	1 (2.6%)	2.1 (5.2%)	0.8 (1.8%)	1 (2.5%)
Andel	0.4 (4.6%)	0.5 (5.5%)	0.3 (2.6%)	-0.1 (-0.6%)	0.1 (1.4%)
Offentlig udlejning	0 (-0.3%)	-0.2 (-3.2%)	-0.1 (-2.5%)	-0.3 (-4.5%)	-0.3 (-4.5%)
Privat udlejning	-1.3 (-2.6%)	-0.5 (-1%)	-0.4 (-0.8%)	2.1 (3.9%)	1.7 (3.1%)
Boligart					
Stuehus	-0.5 (-3.2%)	0.6 (4.1%)	0.7 (5.3%)	0.8 (6%)	1.3 (10.1%)
Parcelhus	1.1 (0.9%)	1.1 (0.9%)	-0.3 (-0.2%)	3 (2.5%)	4 (3.3%)
Rækkehus	0.4 (1.2%)	1.1 (3%)	2.1 (5.4%)	1.8 (4.4%)	1.4 (3.4%)
Etagebolig	-0.5 (-0.8%)	-1.4 (-2.4%)	0.6 (1%)	0.4 (0.7%)	-0.1 (-0.1%)
Andet	0.1 (1.3%)	0.1 (0.8%)	-0.5 (-5.3%)	0 (0.5%)	0.2 (1.7%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	0.3 (1.4%)	-0.4 (-2.1%)	-0.2 (-0.9%)	0 (0.1%)	0.8 (3.9%)
60-79 m ²	-0.6 (-1.6%)	0.4 (0.9%)	0.5 (1.2%)	-0.4 (-0.9%)	-0.2 (-0.4%)
80-99 m ²	0.3 (0.7%)	-0.1 (-0.3%)	0.6 (1.3%)	1.1 (2.3%)	0.9 (1.8%)
100-119 m ²	0.8 (2.3%)	0.9 (2.6%)	1.1 (3.1%)	1.7 (4.8%)	2.6 (7.3%)
120-159 m ²	0.1 (0.1%)	0.4 (0.7%)	0.1 (0.2%)	2.5 (4.6%)	1.3 (2.5%)
160- m ²	-0.1 (-0.1%)	0.4 (0.9%)	0.5 (1.2%)	1.1 (2.6%)	1.4 (3.2%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	-0.2 (-0.3%)	-1.2 (-1.8%)	-0.7 (-1%)	0.2 (0.2%)	-0.1 (-0.2%)
1000-10.000	0.4 (0.5%)	0.2 (0.3%)	1.3 (1.6%)	0.9 (1.1%)	-0.3 (-0.3%)
Under 1000	0.5 (0.5%)	2.5 (2.6%)	2.1 (2.2%)	5 (5.3%)	7.2 (7.7%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.